

# СЛУЖБЕН ВЕСНИК НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

Број 33 Год. LXII

Понеделник, 20 март 2006

Цена на овој број е 350 денари

[www.slvesnik.com.mk](http://www.slvesnik.com.mk)

[contact@slvesnik.com.mk](mailto:contact@slvesnik.com.mk)



## СОДРЖИНА

	Стр.		Стр.
384. Закон за безбедност на производитите.....	2	391. Правилник за информациите што треба да ги содржи известувањето за намерата за изведување на проектот и постапката за утврдување на потребата од оценка на влијанието на проектот врз животната средина.....	49
385. Закон за изменување и дополнување на Законот за заштита на топографијата на интегралните кола.....	19	392. Правилник за содржината на барањата што треба да ги исполнува студијата за оценка на влијанието на проектот врз животната средина.....	50
386. Закон за изменување и дополнување на Законот за данокот на додадена вредност.....	19	393. Правилник за висината на трошоците за спроведување на постапката за оценка на влијанието на проектот врз животната средина кој ги надоместува инвеститорот.....	51
387. Закон за изменување и дополнување на Законот за семејството.....	24	394. Одлука за определување највисоки цени на одделни нафтени деривати утврдени согласно Методологијата.....	51
Исправка на Законот за изменување на Законот за јавните патишта.....	26	Агенција за разузнавање	
388. Правилник за дополнителните критериуми, начинот, постапката и надоместокот на трошоците на вклучување и исклучување од Листата на експерти за оценка на влијанието на проектот врз животната средина.....	26	55. Одлука за востановување на Денот на Агенцијата за разузнавање.....	53
389. Правилник за формата, содржината, постапката и начинот за изработка на извештајот за соодветноста на студијата за оценка на проектот врз животната средина, како и постапката за овластување на лицата од Листата на експерти за оценка на влијанието врз животната средина, кои ќе го изготват извештајот.....	27	Комисија за заштита на конкуренцијата	
390. Правилник за содржина на објавата на известувањето за намерата за спроведување на проект, на решението за потребата од оценка на влијанието на проектот врз животната средина, на студијата за оценка на влијанието на проектот врз животната средина, на извештајот за соодветноста на студијата за оценка на влијанието на проектот врз животната средина и на решението со кое се дава согласност или се одбива спроведувањето на проектот, како и начин на консултирање на јавноста.....	48	56. Решение на Комисијата за заштита на конкуренцијата бр. 07-56/26 од 19.10.2005 година и Решение на Комисијата за решавање на жалби од областа на конкуренцијата бр. Уп. II бр. 09-3/1.....	53
		57. Решение на Комисијата за заштита на конкуренцијата бр. 07-56/27 од 25.10.2005 година и Решение на Комисијата за решавање на жалби од областа на конкуренцијата бр. Уп. II бр. 09-4/1.....	53
		58. Решение на Комисијата за заштита на конкуренцијата бр. 07-179/12 од 28.12.2005 година и Решение на Комисијата за решавање на жалби од областа на конкуренцијата бр. Уп. II бр. 09-2/2.....	54
		Огласен дел.....	1-72

## СОБРАНИЕ НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА 384.

Врз основа на член 75, ставови 1 и 2 од Уставот на Република Македонија, претседателот на Република Македонија и претседателот на Собранието на Република Македонија издаваат

### У К А З ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА БЕЗБЕДНОСТ НА ПРОИЗВОДИТЕ

Се прогласува Законот за безбедност на производите, што Собранието на Република Македонија го донесе на седницата одржана на 14 март 2006 година.

Бр. 07-1133/1  
14 март 2006 година  
Скопје

Претседател  
на Република Македонија,  
**Бранко Црвенковски, с.р.**

Претседател  
на Собранието на Република  
Македонија,  
д-р **Љупчо Јордановски, с.р.**

### ЗАКОН ЗА БЕЗБЕДНОСТ НА ПРОИЗВОДИТЕ

#### ОПШТИ ОДРЕДБИ

##### Содржина

##### Член 1

Со овој закон се уредуваат барањата за општа безбедност на производите, начинот на пропишувањето техничките прописи и принципите на меѓусебното признавање на документите и знаците за сообразност од странско потекло.

##### Цел

##### Член 2

Целта на овој закон е производите да бидат безбедни кога се пуштаат на пазар, ставаат во употреба или се употребуваат особено поради:

- остварување и заштита на јавниот интерес;
- заштита на животот и здравјето на луѓето, животните и растенијата и
- заштита на животната средина и природата и заштита на потрошувачите и на другите корисници на производите и заштита на имотот.

#### Примена и однос со други прописи

##### Член 3

(1) Овој закон се применува само за непрехранбени производи.

(2) Одредбите од овој закон кои се однесуваат на пропишување на барања и спроведување на постапките на оценка на сообразноста не се применуваат за оние производи за кои постојат посебни закони, освен одредбите од членовите 24, 25, 26, 28, 29, 30 и 31 на овој закон кои се применуваат, доколку со посебен закон поинаку не е уредено.

(3) Овој закон не се применува за производите произведени во Република Македонија или во Европската унија, а се наменети за извоз во земјите надвор од Европската унија или надвор од земјите членки на Европскиот економски простор (во натамошниот текст: ЕЕП).

#### Начело на јавност

##### Член 4

(1) Податоците кои им се достапни на надлежните органи од членот 33 ставови (2) и (3) на овој закон, а кои се поврзани со опасноста по здравјето и безбедно-

ста на потрошувачите и другите корисници се јавни. Надлежните органи се должни на барање на заинтересираните правни и физички лица да ги достават потребните информации со кои детално се опишува конкретниот производ, видовите на опасност поврзани со неговата примена, како и донесените мерки во согласност со прописите за пристап до информации.

(2) По исклучок од ставот (1) на овој член не се јавни податоците кои согласно со прописите за пристап до информации не можат да се објавуваат.

(3) Деловна тајна, во смисла на овој закон, не можат да бидат информациите кои се однесуваат на безбедносните својства на производите кои мора да бидат доставени до јавноста, за да се заштити здравјето и безбедноста на потрошувачите и другите корисници и да се заштити јавниот интерес.

(4) Чувањето на деловната тајна не смее да го попречува преносот на информации меѓу надлежните органи во Република Македонија и меѓу надлежните органи на земјите членки на Европската унија и Комисијата на Европската унија. Надлежните органи во Република Македонија кои примиле информација означена како деловна тајна се должни да обезбедат нејзина заштита согласно со закон.

#### Акти за уредување на односите и постапувањето

##### Член 5

(1) Владата на Република Македонија поблиску ќе го пропише начинот за разменување на информациите со Европската комисија за донесените мерки од страна на надлежните инспекциски органи со кои се ограничува пазарот на производите за кои е утврдено дека со нивната употреба е загрозувано здравјето на потрошувачите и другите корисници или кој било друг оправдан интерес.

(2) Кога Европската комисија ќе донесе одлука со која се забранува, односно ограничува пуштањето на производот на пазарот или се забранува извозот на определен производ или група на производи коишто претставуваат сериозна опасност, Владата на Република Македонија ќе го пропише начинот на постапување на производителите, односно дистрибутерите за извршување на одлуката.

##### ПРВ ДЕЛ

#### ОПШТА БЕЗБЕДНОСТ НА ПРОИЗВОДИТЕ

##### ГЛАВА I

#### УПОТРЕБЕНИ ИЗРАЗИ И ОДНОС СО ДРУГИТЕ ПРОПИСИ

##### Дефиниции

##### Член 6

(1) Одделните изрази употребени во овој закон го имаат следново значење:

а) "корисник" е потрошувач, вработен или работодавец;

б) "потрошувач" е кое било физичко лице кое купува или користи производи или услуги за непосредна сопствена потрошувачка за цели кои не се наменети за вршење на неговото занимање или за други деловни активности и

в) "производител" е:

- производителот на производот, кога истиот има седиште во Република Македонија или во Европската заедница или кое било правно или физичко лице кое се претставува себеси како производител, а кое на производите го става своето име, заштитен знак или друга специфична ознака, или лице кое го репарира производот,

- застапникот на производителот, кога производителот нема седиште во Република Македонија или во Европската заедница или, доколку нема основано претставништво во Република Македонија или во Европската заедница, увозникот на производот и

- друго правно или физичко лице кое професионално учествува во синџирот на набавки, се додека неговата активност може да влијае врз безбедноста на производите.

(2) Одделните изрази употребени во овој дел од законот го имаат следново значење:

а) "производ" е кој било производ вклучувајќи и во рамките на нудење услуги кој е наменет за потрошувачите или е веројатно, според разумно предвидливи услови дека истиот ќе биде употребен од потрошувачите дури и ако не е наменет за нив и истиот е набавен или достапен, со надоместок или без, во рамките на комерцијални активности и дали е нов, употребуван или репарирани.

Овој израз нема да важи за производи од втора рака во вид на антиквитети или за производи кои треба да се поправат или репарираат пред да бидат употребени, под претпоставка дека добавувачот за тоа јасно го информира лицето на кое му го доставува производот;

б) "безбеден производ" е каков било производ кој, во нормални или според разумно предвидливи услови на употреба вклучително и неговиот рок на траење и, тогаш и кога е применливо, со барањата за ставање во употреба, инсталирање и одржување, не претставува каква било опасност или претставува само минимална опасност компатибилна со употребата на производот, се смета дека е прифатлив и конзистентен со високо ниво на заштита за безбедноста и здравјето на луѓето, земајќи ги особено предвид:

- карактеристиките на производот вклучително неговиот состав, пакување, инструкции за составување и, кога е применливо, инструкции за инсталација и одржување,

- ефектите врз други производи, тогаш кога е разумно предвидливо дека истиот ќе се употребува заедно со други производи,

- презентацијата на производот, неговите ознаки, етикетањето, какви било предупредувања и упатствата за употреба, фрлање и/или отстранување и какви било други ознаки или информации за истиот производ и

- категориите на потрошувачи, особено децата и старите лица кои се изложени на опасност при употреба на производот.

Можноста да се постигне повисоко ниво на безбедност или достапност на други производи кои се со помал степен на опасност нема да претставуваат основ производот да се смета како "опасен";

в) "опасен производ" е каков било производ кој не е во согласност со дефиницијата за "безбеден производ";

г) "сериозна опасност" е каква било сериозна опасност, вклучувајќи ги тука и ефектите кои не се непосредни, а кои бараат брза интервенција од надлежните органи на државната управа;

д) "дистрибутер" е кое било правно или физичко лице кое како професионалец соработува во синџирот на набавки и чии активности не влијаат врз безбедноста на производот;

ѓ) "целосно повлекување" е каква било мерка со цел за враќање на опасните производи на производителот или дистрибутерот кој им се веќе пласирани или достапни на потрошувачите и

е) "повлекување" е каква било мерка со цел спречување на дистрибуцијата, презентација или нудење на производот, опасен за потрошувачот.

#### Примена и однос со другите прописи

##### Член 7

(1) Овој дел од Законот во целост се однесува на производите определени во членот 6 став (2) под а) од овој закон.

(2) Одредбите од овој дел од Законот се применуваат и на производите за кои постојат суштествени барања во врска со аспектите, односно видовите на опасност, утврдени со прописите кои се однесуваат на барањата за производите хармонизирани со правото на Европската унија (во натамошниот текст: технички прописи), ако во техничките прописи не постојат конкретни одредби со кои треба да се осигура безбедноста на производите.

(3) Ако со техничките прописи се уредени суштествени барања за безбедност, овој дел од Законот се применува само на оние аспекти на опасност, односно видови на опасност кои не се опфатени со тие барања, освен членовите 6 став (1) под а) и б) и 37 став (2) од овој закон кои не се применуваат. Другите одредби од овој дел од законот се применуваат, ако во техничките прописи нема одредби со иста цел.

## ГЛАВА II ОПШТИ БЕЗБЕДНОСНИ БАРАЊА

### Ограничување и забрана

#### Член 8

Производителите се должни на пазарот да пуштаат само безбедни производи.

### Усогласеност со прописите и објавените стандарди

#### Член 9

(1) Производите ќе се сметаат за безбедни, ако со посебни прописи се уредени некои аспекти на опасност, односно видови на опасност, при што овие прописи не се дел од хармонизираната област на Европската заедница и чија цел е да се осигура безбедност на производите, ако ги исполнуваат здравствените и безбедносните услови утврдени со овие прописи.

(2) Производот се смета за безбеден, ако опасностите или видовите на опасности се опфатени со соодветни национални стандарди подготвени врз основа на европските стандарди и објавени во листата на стандарди од ставот (3) на овој член, ако е усогласен со барањата за општа безбедност утврдени во овие стандарди.

(3) Министерот за економија листата на стандарди со чија употреба се смета дека производот е безбеден ќе ја објави во "Службен весник на Република Македонија".

### Други мерила на безбедност

#### Член 10

Во случаите кога не постојат прописи односно стандарди од членот 9 ставови (1) и (2) на овој закон, сообразноста на производот со барањата за општа безбедност се утврдува врз основа на:

а) доброволните национални стандарди кои се подготвени врз основа на релевантните европски стандарди, а кои се надвор од листата на стандарди од членот 9 став (3) на овој закон;

б) стандардите изготвени од земјите членки на Европската унија во кои производот е пуштен на пазарот;

в) други стандарди усвоени од Институтот за стандардизација на Република Македонија;

г) препораките на Европската комисија со кои се определуваат насоките за утврдување на безбедноста на производот;

д) правила на најдобри искуства за безбедност на производи кои важат во одделни области;

ѓ) состојбата на техниката и технологијата и

е) разумните очекувања на потрошувачите во врска со безбедноста на производите.

## ГЛАВА III ОБВРСКИ НА ПРОИЗВОДИТЕЛИТЕ И ДИСТРИБУТЕРИТЕ

### Обезбедување на предупредувања од производителите

#### Член 11

(1) Производителите во рамките на вршење на нивните дејности, се должни да им ги обезбедат на потрошувачите сите соодветни информации кои им овозможуваат да ги оценат опасностите од производот во те-

кот на вообичаениот или разумно предвидлив период на употреба и да преземат мерки на претпазливост за опасностите од производот и таму каде што таквите опасности не се очигледни веднаш без соодветно предупредување.

(2) Давањето на информации од ставот (1) на овој член не го ослободува производителот од одговорност за усогласеност со другите барања утврдени во овој дел од законот.

### Други обврски на производителите

#### Член 12

(1) Производителите во рамките на вршење на нивната дејност се должни да преземат мерки соодветни со карактеристиките на производите кои ги добавуваат, со што се овозможува:

1) да бидат информирани за опасностите кои овие производи би можеле да ги предизвикаат и

2) да преземат одредени дејствија, доколку е неопходно за да се избегнат тие опасности, вклучувајќи тук адекватно и ефективно предупредување, повлекување од пазарот или целосно повлекување.

(2) Мерките наведени во ставот (1) на овој член може да содржат:

а) наведување на прецизни податоци за производителот (фирма, седиште и веб страница, доколку има) и за производот, доколку е возможно, серијата на производот на која тој и припаѓа при што податоците треба да бидат наведени на самиот производ или на неговото пакување, освен во случаите кога е оправдано да не се даваат такви податоци и

б) проверки, вршење на тестирање на производите на пазарот, во сите случаи кога е соодветно и доколку е неопходно, како и водење на евиденција на поднесени претставки и информирање на дистрибутерите за овие активности.

### Преземање на мерки

#### Член 13

(1) Мерките од членот 12 став (1) точка 2 на овој закон се должни да ги преземат производителите по сопствена оценка за нивна потреба или врз основа на решение донесено од страна на надлежната инспекција согласно со членот 36 став (1) точка 5 од овој закон. Целосното повлекување може да го извршат надлежните инспекции само како крајна мерка, кога ќе се утврди дека другите мерки не се доволни да ја спречат опасноста или кога производителите сметаат дека е неопходно или кога имаат обврска да го направат тоа како дополнително на мерките преземени од надлежните инспекции.

(2) Повлекувањето од ставот (1) на овој член може да се изврши според правилата на најдобри искуства по прашањето за повлекување.

### Обврски на дистрибутерите

#### Член 14

(1) Дистрибутерите во рамките на својата дејност се должни да постапуваат со потребната професионална грижа со цел да се обезбеди усогласеност на производот со применливите барања за безбедност. Дистрибутерите не смеат да добавуваат производи за кои тие знаат или претпоставуваат и согласно со својата професионалност, врз основа на информациите кои ги имаат дека производите не се во согласност со барањата за безбедност.

(2) Дистрибутерите во рамките на нивните дејности се должни да придонесуваат во следењето на безбедноста на производите пуштени на пазарот, при што посебно се должни да ги проследуваат информациите за опасностите кои може да ги носи некој производ, се

должни да ги чуваат и достават документите неопходни за утврдување на потеклото на производите и се должни да соработуваат во мерките преземени од производителите и од надлежните државни органи со цел за избегнување на опасностите. Во рамките на својата дејност, дистрибутерите се должни да преземат мерки кои ќе им овозможат ефективна соработка.

### Обврски за известување

#### Член 15

(1) Кога производителите и дистрибутерите знаат или претпоставуваат врз основа на информации кои ги имаат и согласно со својата професионалност дека производот кој го пуштиле на пазарот носи опасност за потрошувачот која е некомпатибилна со општите барања за безбедност, се должни во рокот определен со прописот од ставот (2) на овој член, но не подолг од десет дена, да го известат Државниот пазарен инспекторат, притоа наведувајќи детали за преземените дејствија со цел да се заштитат потрошувачите од опасностите.

(2) Начинот, постапката и роковите за известување, како и начинот, постапката, критериумите и методите за процената на опасноста од страна на производителите и дистрибутерите и формата и содржината на образецот за известувањето од ставот (1) на овој член ги пропишува министерот за економија.

(3) Прописот од ставот (2) на овој член се објавува и на веб страницата на Министерството за економија.

(4) Министерот за економија ќе ја информира Европската комисија за известувањето од ставот (1) на овој член во случаите кога ќе се утврди дека опасност може да има влијание во земјите членки на Европската унија.

### Должност за соработка

#### Член 16

(1) Производителите и дистрибутерите, во рамките на нивната дејност, се должни да соработуваат, на барање на надлежните инспекциски органи, за сите преземени дејствија со цел за да се избегнат опасностите кои се закануваат од производите кои ги добавуваат или веќе ги добавиле.

(2) Ако производителот или дистрибутерот во разумен рок определен од надлежниот инспекциски орган, но не подолг од десет дена, не постапи по барањето на надлежниот орган за соработка и не стори се што е потребно за избегнување на опасностите кои се закануваат од производите, надлежниот инспекциски орган веднаш ќе ги преземе мерките од членот 36 став (1) на овој закон.

## ГЛАВА IV ДОСТАВУВАЊЕ НА ИНФОРМАЦИИ ДО ЕВРОПСКАТА УНИЈА

### Известување

#### Член 17

(1) Во случај кога надлежните инспекциски органи ќе го ограничат добавувањето на производите или ќе донесат мерки со кои ќе изречат повлекување на производот или негово целосно повлекување согласно со членот 36 од овој закон се должни да го известат Министерството за економија, наведувајќи ги причините за донесените мерки.

(2) Министерството за економија е должно за преземените мерки од ставот (1) на овој член, а кои не се однесуваат на членот 18 од овој закон, да ја извести Европската комисија и притоа да ги наведе причините за донесените мерки. Министерството за економија, исто така, е должно да ја известува Европската комисија за која било промена или престанок на мерките.

(3) Кога Министерството за економија смета дека ефектите од утврдените опасности немаат или не можат да имаат опфат надвор од територијата на Република Македонија, ја известува Европската комисија за преземените мерки, ако тие содржат информации кои би биле од интерес на земјите членки на Европската унија од гледна точка на безбедноста на производите и посебно, доколку овие мерки биле донесени како одговор на нова опасност којашто не била опфатена во други известувања.

(4) Известувањето во согласност со ставовите (2) и (3) на овој член ќе се изврши ако не е извршено известување согласно со членот 18 од овој закон, односно согласно со техничките прописи и други прописи.

(5) Владата на Република Македонија подетално ќе ја пропише содржината на известувањето, како и постапката за известување од овој член.

### Пријавување преку системот за брзо информирање за производите кои претставуваат сериозна опасност

#### Член 18

(1) Контактна точка на системот за брзо информирање за производите кои претставуваат сериозна опасност (во натамошниот текст: RAPEX) во Република Македонија е Министерството за економија.

(2) Во случај кога надлежните инспекциски органи заради производите кои претставуваат сериозна опасност ќе донесат или планираат да донесат мерки или пак ќе се согласат со производителите и дистрибутерите на задолжителна или доброволна основа за попречување, ограничување или претходно исполнување на условите за пуштање на пазар на производите или ставање во употреба, се должни веднаш за истото да го известат Министерството за економија.

(3) Надлежниот инспекциски орган е должен да го известат Министерството за економија навреме, без задоцнување за промените или престанокот на некоја од мерките од ставот (2) на овој член.

(4) Во случај на сериозна опасност надлежниот инспекциски орган е должен да ги проследи информациите согласно со овој член и за доброволните мерки предвидени во Главата III од овој дел на законот, преземени од страна на производителите и дистрибутерите.

(5) Владата на Република Македонија подетално ќе ја пропише содржината на известувањето, како и постапката за известување од овој член.

## ВТОР ДЕЛ НАЧИН НА ПРОПИШУВАЊЕ НА ТЕХНИЧКИТЕ ПРОПИСИ

### Дефиниции

#### Член 19

Одделни изрази употребени во вториот и третиот дел од овој закон го имаат следново значење:

- "производ" е секој производ или група на производи кој е резултат на одделни производни активности, наменет за корисниците, а поблиску определен со технички пропис;

- "постапка за оценка на сообразноста" е секоја постапка со која директно или индиректно се потврдува дека се исполнети суштествените барања што треба да ги исполнуваат производите;

- "тело за оценка на сообразноста" е овластено тело кое извршува услуги за оценка на сообразноста и кое може да биде предмет на акредитација;

- "документ за сообразност" е документ со кој се потврдува дека производот, процесот или услугата се во согласност со суштествените барања утврдени во техничкиот пропис, а кој може да биде изјава за сообразност, сертификат за сообразност или друг документ;

- "знак за сообразност" е знак кој се користи или е издаден во согласност со правилата на сертификациониот систем, кој покажува дека определен процес, производ или услуга е во сообразност со определен стандард или технички пропис;

- "пуштање на пазар" е активност со која производот станува за прв пат достапен во Република Македонија или во Европската унија заради негова употреба или натамошна дистрибуција со или без плаќање на надоместок и

- "ставање во употреба" е прва употреба на производот од страна на крајниот корисник во Република Македонија или во Европската унија.

### Содржина на техничките прописи

#### Член 20

(1) За одделни производи кои се наменети за корисниците се донесуваат технички прописи кои особено содржат најмалку едно од следниве барања:

1) суштествени барања што треба да ги исполнуваат производите;

2) постапката, начинот и условите под кои се врши оценка на сообразноста на производите според пропишаните барања;

3) условите кои треба да ги исполнуваат телата што учествуваат во постапката за оценка на сообразноста;

4) видот на документите кои го следат производот кога тој се пушта на пазар или се става во употреба;

5) обврска и начин за обележување на производот;

6) упатување на употреба на стандарди и други технички спецификации;

7) форма и содржина на техничка документација, како и начинот и времетраењето на нејзиното чување и

8) заштитна клаузула и постапка за известување.

(2) Со техничките прописи се определуваат суштествените барања за производите кои се пропорционални со степенот на ризик на производот. Во техничките прописи за одделни производи или групи на производи во зависност од техничката сложеност на производот или групата на производи може да се определи постапката за оценка на сообразност или адекватна комбинација од постапки за оценка на сообразност (модули).

(3) Постапките за оценка на сообразноста можат да бидат определени непосредно со техничкиот пропис или посредно со стандардите или техничките спецификации.

(4) Техничките прописи ги донесува министерот за економија, односно министерот во чија надлежност утврдена со закон се работите поврзани со производството, пазарот и ставањето во употреба на соодветните производи или групи на производи.

### Употреба на стандарди

#### Член 21

(1) Ако техничкиот пропис упатува на употреба на национални стандарди, министерот за економија, односно министерот надлежен за донесување на технички прописи, во "Службен весник на Република Македонија" ќе ја објави листата на стандарди.

(2) Соодветната употреба на стандардите од Листата на стандарди од ставот (1) на овој член создава претпоставка за сообразност на производот со суштествените барања утврдени во техничките прописи, во поглед на аспектите кои се опфатени со стандардите.

### Ограничување и забрана

#### Член 22

(1) Производите или групи на производи за кои постојат технички прописи, не смеат да се пуштаат на пазар или ставаат во употреба ако не се сообразни со пропишаните суштествени барања од техничките прописи,

ако не е извршена оцена на сообразноста според пропишаната постапка, ако не се означени на пропишан начин и ако не се проследени со документите определени во техничките прописи.

(2) Производителите или групи на производи за кои ќе се утврди дека не се сообразни со пропишаните суштествени барања утврдени со техничките прописи не смеат да се означуваат со знаци за сообразност и со други знаци кои се слични со знаците за сообразност до тој степен што можат да ги доведат потрошувачите во заблуда.

### Обврски од техничките прописи

#### Член 23

Со техничките прописи се определуваат производи за кои при нивното пуштање на пазар или ставање во употреба производителот е должен да:

- 1) обезбеди примена на постапките за оцена на сообразноста според пропишаните барања;
- 2) издаде и/или обезбеди документ за сообразност;
- 3) изработи техничка документација со пропишана форма и содржина и истата ја чува на пропишан начин и времетраење;
- 4) употребува пропишани знаци за сообразност;
- 5) на барање на надлежните инспекциски органи ги достави сите потребни информации за сообразноста на производот, документите за сообразност и техничката документација и
- 6) ги извршува задачите утврдени во техничките прописи.

### Тела за оцена на сообразност

#### Член 24

(1) Со техничките прописи за одделни производи се определуваат условите кои треба да ги исполнуваат правните лица за вршење на оцена на сообразност, а кои особено се однесуваат на:

- соодветен стручен кадар, просторна и техничка опременост,
- независност и непристрасност во однос на субјектите кои се непосредно или посредно поврзани со производот чија сообразност се оценува,
- доверливост во работата,
- одговорност за извршената работа,
- осигурување од професионална одговорност и
- други услови кои се потребни за соодветно извршување на пропишаната постапка.

(2) Ако се утврди дека се исполнети условите од ставот (1) на овој член, како и условите за вршење на оцена на сообразноста утврдени во техничките прописи, по претходна согласност на министерот надлежен за донесување на прописот од соодветната област, министерот за економија со решение го овластува правното лице за вршење на оцена на сообразност.

(3) Телото за оцена на сообразноста се смета дека ги исполнува условите за вршење на оцена на сообразност, определени во техничките прописи, ако неговата оспособеност е докажана со претходна спроведена постапка за акредитација. Сертификатот за акредитација издаден од Институтот за акредитација на Република Македонија се смета за доказ на техничката оспособеност на телото за оцена на сообразноста.

(4) Со Решението од ставот (2) на овој член се овластува правното лице за вршење на оцена на сообразност, при што во решението се определува рокот за важење на овластувањето, обемот и задачите на телото за оцена на сообразноста.

(5) Против решението од ставот (2) на овој член може да се изјави жалба во рок од 15 дена до Комисијата на Владата на Република Македонија за решавање на управни работи во втор степен од областа на економијата.

(6) Телата за оцена на сообразност се должни постојано да ги исполнуваат условите од ставовите (1) и (3) на овој член.

(7) Во согласност со прописот од ставот (10) на овој член, министерот за економија може да ги назначи (нотифицира) телата за оцена на сообразноста во Европската комисија, а по потреба и во државите членки на Европскиот економски простор.

(8) Министерството за економија води регистар на телата за оцена на сообразност.

(9) На барање на надлежните органи телата за оцена на сообразност се должни да соработуваат.

(10) Владата на Република Македонија ќе ги пропише детално постапката на државните органи и институции за донесување на решението од ставот (2) на овој член, начинот на известување за укинување на решението од членот 25 став (1) на овој закон, формата и содржината на регистарот од ставот (8) на овој член, начинот на известувањето за стекнување на својство на телата за оцена на сообразност и начинот на назначување (нотификација) на телата за оцена на сообразност во Европската комисија.

### Укинување на решение за овластување

#### Член 25

(1) Ако министерот за економија утврди дека телото за оцена на сообразноста престанало да исполнува определен услов од членот 24 ставови (1) и (3) од овој закон или кој било услов утврден со техничкиот пропис ќе донесе решение со кое ќе го укине решението за овластување.

(2) Против решението од ставот (1) на овој член може да се изјави жалба во рок од 15 дена до Комисијата на Владата на Република Македонија за решавање на управни работи во втор степен од областа на економијата.

(3) Жалбата од ставот (2) на овој член не го одлага извршувањето на решението.

(4) За донесување на решението од ставот (1) на овој член министерот за економија ќе ја информира Европската комисија, ако телото за оцена на сообразност е назначено (нотифицирано).

### Сертификати за сообразност

#### Член 26

(1) Во согласност со техничките прописи за одделни производи или групи на производи, телата за оцена на сообразноста се овластени да издаваат сертификати за сообразност врз основа на поднесено барање од заинтересираните правни и физички лица.

(2) Министерството за економија објавува список на овластените тела за оцена на сообразноста во "Службен весник на Република Македонија".

(3) Телата за оцена на сообразност склучуваат договор во писмена форма со секое правно и физичко лице кое сака да обезбеди документ за сообразност.

### Комисија за безбедност на производите

#### Член 27

(1) За разгледување на прашањата во врска со безбедноста на производите од аспект на примената на техничките прописи и сообразноста на производите со техничките прописи, на предлог на Министерството за економија, Владата на Република Македонија основа Комисија (во натамошниот текст: Комисијата). Комисијата ја сочинуваат претставници на надлежните органи на управата, организации на потрошувачите и други здруженија на граѓани, стопански комори, како и истакнати стручњаци од областа на техничката безбедност на производите и безбедност на потрошувачите.

(2) Со Комисијата претседава претседател кој го назначува министерот за економија.

(3) Комисијата ги разгледува сите доставени информации во врска со безбедноста на производите од аспект на примената на техничките прописи и сообразноста на производите со техничките прописи и тоа по видови на производи или по видови на опасност и предлага донесување на соодветни мерки за отстранување, односно намалување на опасноста поврзана со производите.

(4) Комисијата, исто така, ги поттикнува и поддржува доброволните активности на производителите и дистрибутерите во врска со безбедноста на производите и соработува при утврдување на кодексите на прифатливо однесување во одделни области, земајќи ги притоа предвид научното и техничкото знаење во врска со безбедноста на производите.

(5) Комисијата донесува свој деловник за работа.

(6) Стручните и административните работи на Комисијата ги врши Министерството за економија.

### ТРЕТ ДЕЛ ПРИНЦИПИ НА МЕЃУСЕБНО ПРИЗНАВАЊЕ

#### Важење на документи и знаци за сообразност од странско потекло

##### Член 28

Во Република Македонија важат документи и знаци за сообразност од странско потекло кои се издадени во согласност со меѓународни договори кои ги склучила и ратификувала, односно на кои им пристапила Република Македонија.

#### Важење на документи и знаци за сообразност од странско потекло по исклучок

##### Член 29

(1) Министерот за економија, односно министерот надлежен за донесување на прописи, за производите пропишани со прописите кои се во сила во Република Македонија, а кои не се дел од хармонизираната област на Европските заедници (во натамошниот текст: нехармонизирани прописи) може по исклучок од членот 28 на овој закон да донесе решение со кое ќе ја признае важноста на документите и знаците за сообразност од странско потекло, и тоа ако:

- документите и знаците за сообразност ја потврдуваат сообразноста со барањата утврдени со нехармонизираните прописи и

- телата за оценка на сообразноста што ги издаваат документите, односно знаците за сообразност од алинејата 1 на овој член ги исполнуваат условите пропишани со нехармонизираните прописи.

(2) Министерот за економија, односно министерот надлежен за донесување на нехармонизирани прописи поблиску ќе ја пропише постапката за признавање на важноста на документи и знаци за сообразност.

#### Нехармонизирана област

##### Член 30

(1) Пропишаните барања за производите утврдени со нехармонизираните прописите не важат за производите кои согласно со закон и друг пропис се произведени, односно пуштени на пазар или ставени во употреба во земјите членки на Европската унија и ЕЕП.

(2) Ако надлежниот инспекциски орган врз основа на документите за сообразност и други податоци утврди дека производот од ставот (1) на овој член не исполнува еднаков степен на заштита на јавниот интерес кој е утврден со нехармонизиран пропис, е должен да донесе решение со кое ќе го забрани пуштањето на пазар или ставањето во употреба, или ќе донесе решение за повлекување на производот од пазар или употреба.

(3) Надлежниот инспекциски орган е должен да донесе решение од ставот (2) на овој член ако се исполнети следниве услови, ако:

- претходно писмено го информирал производителот за правниот основ врз основа на кој ќе донесе решение со кое може да се попречи пуштањето или повлекувањето на производот од пазарот и/или употребата,

- врз основа на расположивите факти и докази, како и податоци за состојбата во техниката или технологијата утврди дека постојат причини за заштита на јавниот интерес и под услов ако утврди дека со донесување на решение за отстранување на недостатоците како поблага мерка нема да се обезбеди еднаков степен на заштита на јавниот интерес,

- му дал можност на производителот во рок од најмалку 30 дена да одговори на писменото известување од алинејата 1 на овој член и

- пред донесување на решението ги зел предвид производувањето на производителот и други факти и докази до кои дошол.

(4) Против решението од ставот (2) на овој член може да се изјави жалба во рок од 15 дена до Комисијата на Владата на Република Македонија за решавање на управни работи во втор степен од областа на економијата.

(5) Жалбата од ставот (4) на овој член не го одлага извршувањето на решението.

#### Тестирање

##### Член 31

(1) Ако според пропишаните барања за производите утврдени со нехармонизираните прописи е утврдено дека производите пред пуштањето на пазар е потребно да бидат тестирани, можат да се пуштаат на пазар во Република Македонија само ако биле тестирани во телата за оценка на сообразноста во земјите членки на Европската унија, ЕЕП и/или во Република Македонија, под услов резултатите од овие тестови да им се достапни на надлежните инспекциски органи.

(2) Телата кои вршат оценка на сообразноста од ставот (1) на овој член се смета дека ги исполнуваат условите за вршење на оценка на сообразност, определени во нехармонизираните прописи, ако нивната оспособеност е докажана со претходно спроведена постапка за акредитација.

#### Постапка за донесување на технички и нехармонизирани прописи

##### Член 32

Постапката за донесување на технички и нехармонизирани прописи со кои се определуваат суштествени барања за производите од членот 19 на овој закон и постапките за оценка на сообразност во согласност со меѓународните правила за спречување и елиминирање на бариерите во меѓународната трговија подетално ќе ја пропише Владата на Република Македонија.

#### ЧЕТВРТИ ДЕЛ НАДЗОР

#### Надзор и инспекциски надзор

##### Член 33

(1) Надзор над спроведувањето на одредбите од овој закон и техничките прописи донесени врз основа на овој закон врши Министерството за економија, односно министерството надлежно за донесување на технички прописи од соодветната област.

(2) Инспекциски надзор над спроведувањето на одредбите од овој закон кои се однесуваат на производите од членот 6 став (2) под а) на овој закон вршат Државниот пазарен инспекторат и Државниот санитарен и здравствен инспекторат.

(3) Инспекциски надзор над спроведувањето на одредбите од овој закон кои се однесуваат на производите од членот 19 став (1) алинеја 1 на овој закон, техничките прописи и нехармонизираните прописи донесени врз основа на овој закон вршат Државниот пазарен инспекторат, Државниот трудов инспекторат, Државниот санитарен и здравствен инспекторат, Државниот инспекторат за техничка инспекција, Државниот инспекторат за животна средина, Агенција за електронски комуникации и други надлежни инспекциски органи од областа на сообраќајот и врските, Дирекцијата за заштита и спасување и други инспекциски органи во согласност со закон и други прописи.

### Надлежност за инспекциски надзор

#### Член 34

Надлежните инспекциски органи, покрај овластувањата утврдени со друг закон, врз основа на овој закон ги имаат и следниве овластувања:

- да преземат или да организираат, дури и кога производот од овој закон е пуштен на пазарот како безбеден, соодветни прегледи за неговите својства коишто влијаат на неговата безбедност. Прегледите треба да бидат во потребен обем и да се вршат до конечната фаза на употреба, односно користење на производот,
- да ги побараат сите неопходни податоци за производот од овој закон од производителот и дистрибутерот,
- да земаат примероци од производите од овој закон заради вршење на безбедносни прегледи,
- да ги побараат сите потребни документи за сообразност на производот од членот 19 став (1) алинеја 1 на овој закон и техничката документација и
- да ги уништат производите од членот 19 став (1) алинеја 1 на овој закон кои не се сообразни со пропишаните барања, ако тоа е неопходно за заштита на здравјето и безбедноста на потрошувачите и другите корисници и заштита на животната средина и природата.

### Насоки за постапување на надлежните инспекциски органи

#### Член 35

(1) Надлежните инспекциски органи при преземањето на мерките со донесување на решение се должни да постапуваат така што нивните мерки да се сразмерни со сериозноста на опасноста при што во најголема можна мера да се почитува моменталната состојба на науката и техниката со оглед на можните непосредни и посредни моменти или подоцнежни опасности по здравјето и безбедноста на потрошувачите и другите корисници на производот.

(2) Ако надлежниот инспекциски орган нема потребно стручно знаење за производот или група на производи или опрема за вршење на инспекцискиот надзор, може вршењето на стручните дејствија во рамките на инспекцискиот надзор да го довери на институција која поседува соодветен простор, опрема, професионален кадар и е непристрасна и независна во своето работење во согласност со закон.

(3) Надлежните инспекциски органи на засегнатите страни ќе им дадат можност да достават свое мислење и забелешки пред донесување на мерките со решение согласно со овој закон, освен во случаите кога постои сериозна опасност по животот и здравјето на корисниците.

### Мерки за производите од овој закон

#### Член 36

(1) Ако надлежниот инспектор при вршење на надзорот утврди дека:

1) за кој било производ од овој закон кој би можел да претставува опасност во определени услови ќе преземе мерки со донесување на решение:

- со кое ќе нареди производот да биде означен со соодветни и јасно напишани и лесно разбирливи предупредувања на македонски јазик, што не ја исклучува можноста од употреба и на други јазици кои се во официјална употреба во Европската унија за опасностите кои тој може да ги предизвика и

- со кое секое негово тргување ќе го условува со претходно исполнување на условите со кои се обезбедува безбедност на производот;

2) за кој било производ од овој закон кој би можел да предизвика опасност за одредени лица ќе преземе мерки со донесување на решение со кое ќе нареди на тие лица навремено да им се дадат предупредувања за можните опасности, навремено, вклучувајќи и објавување на посебни предупредувања во медиумите;

3) за кој било производ од овој закон кој може да не ги исполнува условите од овој закон, ќе преземе мерки со донесување на решение со кое привремено ќе го забрани неговото добавување, понуда за набавка или неговото пуштање на пазарот, или рекламирање и тоа за периодот неопходен за сите прегледи за неговата безбедност, контроли и процени;

4) за кој било опасен производ од овој закон ќе преземе мерки со донесување на решение со кое ќе го забрани неговото тргување и ќе ги преземе сите соодветни мерки потребни за да се утврди дека забраната е спроведена и

5) за кој било опасен производ од овој закон, а кој е веќе на пазарот:

- ќе преземе мерки со донесување на решение со кое ќе нареди или организира негово стварно и итно повлекување и ќе ги предупреди потрошувачите за опасностите кои тој ги носи и

- ќе преземе мерки со донесување на решение со кое ќе нареди или ќе координира или, доколку е соодветно, ќе организира заедно со производителите и дистрибутерите негово целосно повлекување од потрошувачите и негово уништување во соодветни услови.

(2) Надлежните инспекциски органи пред преземањето на мерките со донесување на решение од ставот (1) на овој член, а особено оние наведени во точките 3, 4 и 5 се должни да ги поттикнат и промовираат доброволните дејствија од страна на производителите и дистрибутерите, согласно со обврските определени со овој закон.

(3) Мерката од ставот (1) точка 5 алинеја 2 на овој член ја донесува директорот на надлежниот инспекциски орган.

### Мерки за производите од членот 19 на овој закон

#### Член 37

(1) Ако во вршењето на инспекцискиот надзор над производите од членот 19 став (1) алинеја 1 на овој закон, за кои постојат технички прописи, инспекторот утврди дека се повредени одредбите на овој закон и техничките прописи ќе преземе мерки со донесување на решение со кое ќе:

а) нареди:

1) отстранување на утврдените несообразности со определување на рок за нивно отстранување;

2) означување на производите со пропишаните знаци или отстранување на недозволените знаци;

3) уништување на несообразните производи, ако тоа е неопходно за заштита на здравјето и безбедноста на луѓето и заштита на животната средина и природата и

4) повлекување од пазарот на несообразните производи и

б) забрани:

1) пуштање на пазар или ќе го ограничи пазарот со несообразните производи;

2) ставање во употреба или ограничување на употребата на несообразните производи;



3) времено какво било снабдување, снабдување или изложување на производите, се додека не се направат соодветни проверки и

4) употреба на несообразни производи.

(2) Ако постојат докази дека и покрај усогласеноста со одредбите од овој закон, производот ја загрозува безбедноста, здравјето на потрошувачите и другите корисници, надлежните инспектори се должни да донесат соодветни мерки согласно со ставот (1) од овој член, со кои може да го ограничат пуштањето на производот од овој закон на пазарот, односно да го определат неговото повлекување од пазарот или целосно повлекување.

### Надлежност

#### Член 38

Надлежните инспекциски органи при вршење на инспекцискиот надзор над извршување на прописот од членот 5 став (2) на овој закон можат да ги преземат сите овластувања и мерки согласно со членовите 34 и 36 од овој закон.

### Право на жалба

#### Член 39

(1) Против секоја мерка превземена од надлежните инспекциски органи, може да се изјави жалба во рок од 15 дена до Комисијата на Владата на Република Македонија за решавање на управни работи во втор степен од областа на економијата.

(2) Жалбата против решението од ставот (1) на овој член, не го одлага неговото извршување.

### Субјекти на кои може да им бидат изречени инспекциските мерки

#### Член 40

Надлежниот инспекциски орган ќе ги изрече мерките од овој закон и соодветно кон:

- производителот,
- дистрибутерите во рамките на нивните дејности, особено на оној дистрибутер кој врши или го извршил првиот степен на дистрибуција на пазарот и
- други правни и физички лица кога тоа е потребно за да се обезбеди нивната соработка во дејствијата за избегнување и попречување на опасностите кои произлегуваат од производот.

### Трошоци

#### Член 41

Ако според резултатите од извршените прегледи се утврди дека производите од членот 19 став (1) алинеја 1 на овој закон не се сообразни со пропишаните суштествени барања утврдени со техничките прописи, трошоците за извршениот преглед паѓаат на товар на субјектите кај кои е вршен надзорот.

### ПЕТТИ ДЕЛ КАЗНЕНИ ОДРЕДБИ

#### Член 42

(1) Со парична казна од 80.000 до 300.000 денари ќе се казни за прекршок правното лице, ако:

- 1) пушта небезбедни производи од овој закон спротивно на членот 8 од овој закон;
- 2) не им ги обезбедува на потрошувачите сите соодветни информации за опасностите од производот од овој закон и не презема мерки на претпазливост против опасности (член 11 став (1));
- 3) не презема мерки соодветни со карактеристиките на производот од овој закон (член 12 став (1) точки 1 и 2);
- 4) добавува производи од овој закон за кои знае или претпоставува и согласно со својата професионалност врз основа на информациите кои ги има дека производите не се во согласност со барањата за безбедност (член 14 став (1));

5) не ги проследува информациите за опасностите кои може да ги носи некој производ од овој закон, не ги чува и доставува документите неопходни за утврдување на потеклото на производите од овој закон и не соработуваат во мерките преземени од производителите и од надлежните државни органи (член 14 став (2));

6) не го извести Државниот пазарен инспекторат, односно не ги наведува деталите за преземените дејствија со цел да се заштитат потрошувачите од опасностите (член 15 став (1));

7) не соработуваат со надлежните инспекциски органи (член 16) и

8) не соработуваат на барање на надлежните органи (член 24 став (9)).

(2) Со парична казна од 15.000 до 50.000 денари ќе се казни за прекршокот од ставот (1) на овој член и одговорното лице во правното лице.

(3) За дејствијата од ставот (1) на овој член ќе се казни со парична казна од 30.000 до 50.000 денари физичкото лице што врши дејност.

#### Член 43

(1) Со парична казна од 80.000 до 250.000 денари ќе се казни за прекршок правно лице, ако:

1) пушта на пазар или става во употреба производи од членот 19 став (1) алинеја 1 на овој закон кои не се сообразни со пропишаните суштествени барања од техничкиот пропис, не изврши оценка на сообразноста според пропишаната постапка во техничкиот пропис, не ги означува на пропишан начин и ако не се проследени со документи определени во техничките прописи (член 22 став (1));

2) означува производи од членот 19 став (1) алинеја 1 на овој закон кои не се сообразни со пропишаните суштествени барања утврдени во техничкиот пропис, со знаци за сообразност или со други знаци кои се слични со знаците за сообразност до тој степен што можат да ги доведат потрошувачите во заблуда (член 22 став (2));

3) за производите од членот 19 став (1) алинеја 1 на овој закон не обезбеди примена на постапките за оценка на сообразноста според пропишаните барања утврдени во техничките прописи (член 23 став (1) точка 1);

4) за производите од членот 19 став (1) алинеја 1 на овој закон не издаде и/или не обезбеди документ за сообразност (член 23 став (1) точка 2);

5) за производите од членот 19 став (1) алинеја 1 на овој закон не изработи техничка документација со пропишана форма и содржина и истата не ја чува на пропишан начин и времетраење (член 23 став (1) точка 3);

6) за производите од членот 19 став (1) алинеја 1 на овој закон не употребува пропишани знаци за сообразност (член 23 став (1) точка 4);

7) не ги доставува сите потребни информации за сообразноста на производот од членот 19 став (1) алинеја 1 на овој закон, техничката документација и документите за сообразност на барање на надлежниот инспекциски орган (член 23 став (1) точка 5) и

8) не ги извршува задачите утврдени со техничките прописи (член 23 став (1) точка 6).

(2) Со парична казна од 15.000 до 50.000 денари ќе се казни за прекршокот од ставот (1) на овој член и одговорното лице во правното лице.

(3) За дејствијата од ставот (1) на овој член ќе се казни со парична казна од 30.000 до 50.000 денари физичкото лице што врши дејност.

### ШЕСТИ ДЕЛ ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

#### Член 44

Со денот на влегувањето во сила на овој закон престанува да важи членот 134 став 1 точки 5 и 6, членот 136 став 1 точка 9, членот 138 став 1 точка 19 и членот 140 што се однесува на казнената одредба од членот 138 став 1 точка 19 на Законот за заштита на потрошу-

вачите ("Службен весник на Република Македонија" број 38/2004) и Законот за пропишување на техничките барања за производите и оцена на сообразноста ("Службен весник на Република Македонија" број 55/2002).

#### Член 45

Постапките кои се отпочнати согласно со Законот за заштита на потрошувачите ("Службен весник на Република Македонија" број 38/2004) до денот на влегувањето во сила на овој закон ќе се завршат согласно со истиот.

#### Член 46

Подзаконските акти врз основа на првиот дел од овој закон ќе се донесат во рок од шест месеца од денот на влегувањето во сила на овој закон.

#### Член 47

Решенијата за овластување издадени на правните и физичките лица пред влегувањето во сила на овој закон ќе престанат да важат во рок од една година од денот на влегувањето во сила на техничкиот пропис донесен врз основа на овој закон.

#### Член 48

Членовите 28 и 29 од овој закон со денот на пристапувањето на Република Македонија кон Европската унија ќе престанат да важат.

#### Член 49

Одредбите од членот 4 став (4) во делот што се однесува на пренос на информации со Европската унија, членот 5 став (2), членот 15 став (4), членот 17 ставови (2), (3) и (4), членот 24 став (7), членот 25 став (4) и членот 27 на овој закон ќе се применуваат со денот на пристапување на Република Македонија кон Европската унија, освен за производите за кој е склучен соодветен протокол за оцена на сообразноста со кој се воспоставува слободно движење на производите од членот 19 на овој закон меѓу Република Македонија и Европската унија, со денот на влегувањето во сила на соодветниот протокол.

#### Член 50

Одредбите на членовите 30, 31 и 38 од овој закон ќе се применуваат со денот на пристапување на Република Македонија кон Европската унија.

#### Член 51

Прописите со кои се определуваат техничките барања за производите, постапките за оцена на нивната сообразност со техничките барања, означувањето на производите, како и потребната документација со која се проследуваат производите, а кои се донесени или се применуваат врз основа на Законот за стандардизација ("Службен весник на Република Македонија" број 23/95) или врз основа на Законот за пропишување на технички барања за производите и оцена на сообразноста ("Службен весник на Република Македонија" број 55/2002) или врз основа на други закони, ќе продолжат да се применуваат до донесувањето на прописите врз основа на вториот дел од овој закон.

#### Член 52

Подзаконските акти кои се во сила до денот на влегувањето во сила на овој закон, а со кои се определува задолжителна примена на стандардите ќе важат најдоцна до 30 јуни 2006 година.

#### Член 53

(1) До пристапувањето на Република Македонија во Европската унија или со влегувањето во сила на соодветен протокол за оцена на сообразноста со Европската

заедница, изразот "производител или неговиот овластен претставник со седиште во Република Македонија или во Европската унија" ќе значи "производител или неговиот овластен претставник со седиште во Република Македонија".

(2) По пристапувањето на Република Македонија во Европската унија или со влегувањето во сила на соодветен протокол со Европската заедница, изразот "производител или неговиот овластен претставник со седиште во Република Македонија или во Европската унија" ќе значи "производител или негов овластен претставник со седиште во Европската унија".

#### Член 54

Со денот на пристапување на Република Македонија кон Европската унија, престануваат да важат одредбите од членот 24 став (3) на овој закон во делот "издаден од Институтот за акредитација на Република Македонија".

#### Член 55

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во "Службен весник на Република Македонија".

## LIGJ PËR SIGURINË E PRODHIMEVE

### DISPOZITA TË PËRGJITHSHME

#### Përmbajtja

##### Neni 1

Me këtë ligj rregullohen kërkesat për siguri të përgjithshme të prodhimeve, mënyrën e përshkrimit të dispozitave teknike dhe parimet e njohjes së ndërsjellë të dokumenteve dhe shenjave të përputhjes me prejardhje të huaj.

#### Qëllimi

##### Neni 2

Qëllimi i këtij ligji është që prodhimet të jenë të sigurta kur lëshohen në treg, kur vihen në përdorim ose kur posaçërisht përdoren për shkak të:

- realizimit dhe mbrojtjes së interesit publik;
- mbrojtjes së jetës dhe shëndetit të njerëzve, kafshëve dhe bimëve;
- mbrojtjes së ambientit jetësor dhe natyrës dhe mbrojtjes së konsumatorëve dhe të shfrytëzuesve tjerë të prodhimeve dhe mbrojtjes së pronës.

#### Zbatimi dhe raportit me dispozita tjera

##### Neni 3

(1) Ky ligj aplikohet vetëm për prodhime joushqimore.  
(2) Dispozitat e këtij ligji që kanë të bëjnë me përshkrimin e kërkesave dhe zbatimin e procedurave të vlerësimit të përputhjes nuk aplikohen për ato prodhime për të cilat ekzistojnë ligje të veçanta, përveç për dispozitat nga nenet 24, 25, 26, 28, 29, 30 dhe 31 të këtij ligji që zbatohen nëse me Ligjin e veçantë nuk është rregulluar ndryshe.

(3) Ky ligj nuk aplikohet për prodhimet e prodhuara në Republikën e Maqedonisë ose në Unionin Evropian, dhe janë të dedikuara për eksport në vendet jashtë Unionit Evropian ose jashtë vendeve anëtare të hapësirës ekonomike Evropiane (në tekstin e mëtejshëm: HEE).

#### Parim i të qenët publik

##### Neni 4

(1) Të dhënat në të cilat kanë qasje organet kompetente nga neni 33 paragrafi (2) dhe (3) i këtij ligji të cilat janë të ndërlidhura me rrezikun për shëndetin dhe sigurinë e

konsumatorëve dhe shfrytëzuesve të tjerë janë publike. Organet kompetente janë të obliguar në sajë të kërkesës së personave të interesuar juridikë dhe fizikë t'i dërgojnë informacionet e nevojshme, me të cilat në mënyrë të detajuar përshkruhet prodhimi konkret, llojet e rreziqeve të ndërlidhura me përdorimin e tij, si dhe masat e miratuara në pajtim me dispozitat për qasje ndaj informacioneve.

(2) Me përjashtim nga paragrafi (1) të këtij neni nuk janë publike të dhënat që në pajtim me dispozitat për qasje ndaj informacioneve nuk mund të botohen.

(3) Sekret afarist në kuptim të këtij ligji nuk mund të jenë informacionet që kanë të bëjnë me cilësitë e sigurisë së prodhimeve që patjetër duhet t'i dërgohen opinionit, me qëllim të mbrojtjes së shëndetit dhe sigurisë të konsumatorëve dhe shfrytëzuesve tjerë dhe për ta mbrojtur interesin publik.

(4) Ruajtja e sekretit afarist nuk guxon ta pengojë bartjen e informacioneve midis organeve kompetente në Republikën e Maqedonisë dhe midis organeve kompetente të vendeve anëtare të Unionit Evropian dhe Komisionit të Unionit Evropian. Organet kompetente në Republikën e Maqedonisë që kanë pranuar informacion të shënuar si sekret afarist janë të obliguara të sigurojnë mbrojtjen e tij në pajtim me ligjin.

### Akte për rregullimin e raporteve dhe të veprimit

#### Neni 5

(1) Qeveria e Republikës së Maqedonisë më për së afërmi do ta përshkruajë mënyrën e këmbimit të informacioneve me Komisionin Evropian për masat e miratuara nga organet kompetente inspektuese me të cilat kufizohet tregu i prodhimeve për të cilat është përcaktuar se me përdorimin e tyre është rrezikuar shëndeti i konsumatorëve dhe i shfrytëzuesve tjerë ose çfarëdo qoftë interes tjetër i arsyeshëm.

(2) Atëherë kur Komisioni Evropian do të marrë vendim me të cilin ndalohet përkatësisht kufizohet lëshimi i prodhimit në treg ose ndalohet eksporti i prodhimit të caktuar ose grupit të prodhimeve të cilat paraqesin rrezik serioz, Qeveria e Republikës së Maqedonisë do ta përshkruajë mënyrën e veprimit të prodhuesve përkatësisht të distributorëve për zbatimin e vendimit.

### PJESA E PARË SIGURIA E PËRGJITHSHME E PRODHIMEVE KAPITULLI I SHPREHJE TË PËRDORURA DHE RAPORTI ME DISPOZITA TË TJERA

#### Definicione

#### Neni 6

(1) Shprehjet e caktuara të përdorura në këtë ligj e kanë domethënien vijuese:

a) "shfrytëzues" është konsumatori, i punësuar ose punëdhënësi;

b) "konsumator" është cilido qoftë person fizik që blen ose shfrytëzon prodhime ose shërbime për konsum të drejtpërdrejt vetjak për qëllime që nuk janë të dedikuara për kryerjen e profesionit të tij ose për aktivitete tjera afariste dhe

v) "prodhues" është:

- prodhuesi i prodhimit, kur i njëjti ka seli në Republikën e Maqedonisë ose në Bashkësinë Evropiane ose cilido qoftë person juridik ose fizik që veten e prezanton si prodhues, e i cili në prodhimet e vë emrin e vet, shenjën mbrojtëse ose shenjë tjetër specifike, ose personi që e riparoi prodhimin,

- përfaqësuesi i prodhuesit, kur prodhuesi nuk ka seli në Republikën e Maqedonisë ose në Bashkësinë Evropiane ose, nëse nuk ka themeluar përfaqësi në Republikën e Maqedonisë ose Bashkësinë Evropiane, importuesi i prodhimit dhe

- person tjetër juridik ose fizik i cili merr pjesë profesionalisht në zinxhirin e furnizimeve, deri atëherë kur aktiviteti i tij do të mund të ndikojë mbi sigurinë e prodhimeve.

(2) Shprehjet e caktuara të përdorura në këtë pjesë të ligjit e kanë domethënien vijuese:

a) "prodhim" është cilido qoftë prodhim përfshirë edhe në kuadër të ofrimit të shërbimeve që është dedikuar për konsumatorët ose ka gjasa, sipas kushteve racionale të parashikueshme, se i njëjti do të përdoret nga konsumatorët edhe pse nuk është i dedikuar për ta, dhe i njëjti është furnizuar ose i marrë, me ose pa pagesë në kuadër të aktiviteteve komerciale dhe nëse është i ri, i përdorur ose i riparuar.

Kjo shprehje nuk do të vlejë për prodhime të dorës së dytë si antikitetet ose për prodhime që duhet të rregullohen ose riparohen para se të përdoren, nën supozim se furnizuesi për këtë qartë e informon personin të cilit ia dërgon prodhimin;

b) "prodhim i sigurt" është çfarëdo qoftë prodhimi që në kushte normale ose kushte të parashikueshme racionale të përdorimit përfshirë edhe afatin e tij të kohëzgjatjes dhe atëherë kur është e aplikueshme, me kërkesë për vënie në përdorim, instalim dhe mirëmbajtje nuk paraqet çfarëdo qoftë rreziku ose paraqet vetëm rrezik minimal kompatibil me përdorimin e prodhimit, konsiderohet se është i pranueshëm dhe konzistent me nivelin e lartë të mbrojtjes për sigurinë dhe shëndetin e njerëzve, duke i marrë parasysh posaçërisht:

- karakteristikat e prodhimit përfshirë edhe përbërjen e tij, paketimin, instruksionet për kompletimin dhe, kur është e aplikueshme instruksionet për instalim dhe mirëmbajtje,

- efektet mbi prodhime tjera, atëherë kur është racionalisht e parashikueshme se i njëjti do të përdoret bashkë me prodhimet tjera,

- prezantimi i prodhimit, shenjat e tij, etiketimi, çfarëdo qoftë vërejtje dhe udhëzime të përdorimit, hedhja dhe/ose mënjanimi dhe çfarëdo qoftë shenja tjera ose informacione për prodhimin e njëjtë dhe

- kategoritë e konsumatorëve, posaçërisht fëmijët dhe personat e moshuar që janë të ekspozuar në rrezik gjatë përdorimit të prodhimit.

Mundësia që të arrihet nivel më i lartë i sigurisë ose qasje ndaj prodhimeve tjera që janë me shkallë më të ulët të rrezikut nuk do të paraqet bazë që prodhimi të konsiderohet si i "rrezikshëm";

v) "prodhim i rrezikshëm" është çfarëdo qoftë prodhimi që nuk është në pajtim me definicionin për "prodhim të sigurt";

g) "rrezik serioz" është çfarëdo qoftë rreziku serioz, përfshirë aty edhe efektet që nuk janë të drejtpërdrejta, por të cilat kërkojnë intervenim të shpejtë nga organet kompetente të administratës shtetërore;

d) "distributor" është cilido qoftë person juridik ose fizik i cili si profesionist bashkëpunon në zinxhirin e furnizimeve dhe aktivitetet e të cilit nuk ndikojnë mbi sigurinë e prodhimit;

gj) "tërheqje e plotë" është çfarëdo qoftë mase me qëllim të kthyerjes së prodhimeve të rrezikshme, prodhuesit ose distributorit të cilat janë të plasuar ose kanë qasje nga konsumatorët dhe

e) "tërheqje" është çfarëdo qoftë mase me qëllim të pengimit të distribuimit, prezantimit ose ofrimit të prodhimit, që është i rrezikshëm për konsumatorin.

### Zbatimi dhe raporti me dispozitat tjera

#### Neni 7

(1) Kjo pjesë e ligjit në tërësi ka të bëjë me prodhimet e përcaktuara në nenin 6 paragrafi (2) nën a) të këtij neni.

(2) Dispozitat e kësaj pjese të ligjit aplikohen edhe në prodhimet për të cilat ekzistojnë kërkesa qenësore në lidhje me aspektet përkatësisht llojet e rrezikut, të përcaktuara me dispozitat që kanë të bëjnë me kërkesat për prodhimet e

harmonizuar me të drejtën e Unionit Evropian, (në tekstin e mëtejshëm të këtij ligji-dispozita teknike) nëse në dispozitat teknike nuk ekzistojnë dispozita konkrete me të cilat duhet të sigurohet siguria e prodhimeve.

(3) Nëse me dispozitat teknike janë rregulluar kërkesat qenësore për siguri, kjo pjesë e Ligjit zbatohet vetëm në ato aspekte të rrezikut, përkatësisht llojet e rrezikut që nuk janë të përfshira me ato kërkesa, përveç nenet 6 paragrafi (1) nën a) dhe b) dhe neni 37 paragrafi (2) të këtij ligji që nuk aplikohen. Dispozitat tjera të kësaj pjese të Ligjit zbatohen, nëse në dispozitat teknike nuk ka dispozita me qëllimin e njëjtë.

## KAPITULLI II KËRKESA TË PËRGJITHSHME TË SIGURISË

### Kufizime dhe ndalesa

#### Neni 8

Prodhuesit janë të obliguar që në treg të lëshojnë vetëm prodhime të sigurta.

### Harmonizimi me dispozitat dhe standardet e shpallura

#### Neni 9

(1) Prodhimet do të konsiderohen për të sigurta nëse me dispozita të posaçme rregullohen disa aspekte të rrezikut përkatësisht llojet e rrezikut, me ç'rast këto dispozita nuk janë pjesë e lëmit të harmonizuar të Bashkësisë Evropiane dhe qëllimi i të cilit është të sigurohet siguria e prodhimeve nëse i përmbushin kushtet shëndetësore dhe të sigurisë të përcaktuara me këto dispozita.

(2) Prodhimi do të konsiderohet si i sigurt, nëse rreziqet ose llojet e rreziqeve janë të përfshira me standarde përkatëse nacionale të përpiluara në sajë të standardeve Evropiane dhe të shpallura në listën e standardeve nga paragrafi (3) të këtij neni, nëse është i harmonizuar me kërkesat për siguri të përgjithshme të përcaktuara në këto standarde.

(3) Ministri i Ekonomisë listën e standardeve me përdorimin e të cilave konsiderohet se prodhimi është i sigurt do ta shpallë në "Gazetën zyrtare të Republikës së Maqedonisë".

### Masa tjera matjeje të sigurisë

#### Neni 10

Në rastet kur nuk ekzistojnë dispozita përkatësisht standarde nga neni 9 paragrafi (1) dhe (2) të këtij ligji, përputhja e prodhimit me kërkesat për siguri të përgjithshme përcaktohen në sajë të:

- a) standardeve vullnetare nacionale që janë përgatitur në sajë të standardeve relevante evropiane, e të cilat janë jashtë listës së standardeve nga neni 9 paragrafi (3) të këtij ligji;
- b) standardeve të përpiluara nga vendet anëtare të Unionit Evropian në të cilat prodhimi është i lëshuar në treg;
- v) standardeve tjera të miratuara nga Instituti për standardizim i Republikës së Maqedonisë;
- g) rekomandimeve të Komisionit Evropian me të cilat saktësohen drejtimet e përcaktimit të sigurisë së prodhimit;
- d) rregullave të përvojave më të mira për sigurinë e prodhimit që vlejshëm në lëmi të caktuara;
- gj) gjendjes së teknikës dhe teknologjisë dhe
- e) pritjeve racionale të konsumatorëve në lidhje me sigurinë e prodhimeve.

## KAPITULLI III OBLIGIME TË PRODHUESVE DHE TË DISTRIBUTORËVE

### Sigurimi i vërejtjeve nga prodhuesit

#### Neni 11

(1) Prodhuesit në kuadër të kryerjes së veprimtarive të tyre janë të obliguar t'ua sigurojnë konsumatorëve të gjitha informacionet përkatëse që u mundësojnë t'i vlerësojnë

rreziqet nga prodhimi gjatë periudhës së zakonshme ose racionalisht të parashikueshme të përdorimit dhe të ndërmarrin masa të kujdesit për rreziqet nga prodhimi edhe atje ku rreziqet e këtitilla nuk janë të dukshme menjëherë pa vërejtje përkatëse.

(2) Dhënia e informacioneve nga paragrafi (1) të këtij neni nuk e liron prodhuesin nga përgjegjësia për harmonizimin me kërkesat tjera të përcaktuara në këtë pjesë të ligjit.

### Obligime tjera të prodhuesve

#### Neni 12

(1) Prodhuesit në kuadër të kryerjes së veprimtarisë së tyre, janë të obliguar që të ndërmarrin masa përkatëse me karakteristikat e prodhimeve që i furnizojnë me çka mundësohet:

1) të jenë të informuar për rreziqet të cilat këto prodhime do të mund t'i shkaktojnë dhe

2) të ndërmarrin veprime të caktuara, nëse është e nevojshme që të mënjanohej ato rreziqe, përfshirë aty edhe tërheqjen përkatëse dhe efektive, tërheqjen nga tregu, ose tërheqjen e plotë.

(2) Masat e theksuara në paragrafin (1) të këtij neni mund të përmbajnë:

(a) theksimin e të dhënave të sakta për prodhuesin (emërtimin, selinë dhe web faqen nëse ka të tillë) edhe për prodhimin nëse kjo është e mundshme, serinë e prodhimit të cilës ai i takon me ç'rast të dhënat duhet të vendosen në vetë prodhimin ose në paketimin e tij, përveç se në rastet kur është e arsyeshme që të mos jepet të dhëna të këtitilla dhe

(b) kontrollime, kryerje të testeve të prodhimeve në treg, në të gjitha rastet kur kjo është përkatëse dhe nëse është e nevojshme, si dhe mbajtja e evidencës së parashtrësave të dorëzuara dhe informimi i distributorëve për këto aktivitete.

### Ndërmarrja e hapave

#### Neni 13

(1) Masat nga neni 12 paragrafi (1) pika 2 e këtij ligji janë të obliguar t'i ndërmarrin prodhuesit sipas vlerësimit vetjak për nevojën për to ose në sajë të vendimit të sjellë nga inspektimi kompetent në pajtim me nenin 36 paragrafi (1) pika 5 i këtij ligji. Tërheqjen e plotë mund ta bëjnë inspektimet kompetente vetëm si masë përfundimtare, atëherë kur do të përcaktohet se masat tjera nuk janë të mjaftueshme që ta pengojnë rrezikun ose kur prodhuesit konsiderojnë se kjo është tejet e nevojshme ose kur kanë obligim që ta bëjnë këtë si plotësim të masave të ndërmarrja nga inspektimet kompetente.

(2) Tërheqja nga paragrafi (1) i këtij neni mund të bëhet në sajë të rregullave për përvoja më të mira lidhur me çështjen e tërheqjes.

### Obligime të distributorëve

#### Neni 14

(1) Distributorët në kuadër të veprimtarisë së tyre janë të obliguar të veprojnë me kujdesin e nevojshëm profesional me qëllim që të sigurojnë përputhje të prodhimit me kërkesat e aplikueshme të sigurisë. Distributorët nuk guxojnë të furnizojnë prodhime për të cilat ata dinë ose supozojnë dhe në pajtim me profesionalitetin e tyre, në sajë të informacioneve që i kanë, se prodhimet nuk janë në pajtim me kërkesat për siguri.

(2) Distributorët në kuadër të veprimtarive të tyre, janë të obliguar të kontribuojnë për përcjelljen e sigurisë së prodhimeve të lëshuara në treg, me ç'rast posaçërisht janë të obliguar t'i përcjellin informacionet për rreziqet që mund t'i bart ndonjë prodhim, janë të obliguar t'i ruajnë dhe dorëzojnë dokumentet e nevojshme për përcaktimin e

prejardhjes së prodhimeve dhe janë të obliguar të bashkëpunojnë në masat e ndërmarra nga prodhuesit dhe nga organet kompetente shtetërore me qëllim të shmangies së rreziqeve. Në kuadër të veprimtarisë së tyre, distributorët janë të obliguar të ndërmarin masa që do t'u mundësojnë bashkëpunim efektiv.

### **Obligime për lajmërim**

#### **Neni 15**

(1) Kur prodhuesit dhe distributorët dinë ose supozojnë në sajë të informacioneve që i kanë dhe në pajtim me profesionalizmin e tyre, se prodhimi që e kanë lëshuar në treg për konsumatorin bart rrezik që është jokompatibil me kërkesat e përgjithshme të sigurisë, janë të obliguar në afatin e përcaktuar me dispozitën në paragrafin (2) të këtij neni, por jo më vonë se dhjet ditë, ta informojë Inspektoratin Shtetëror të Tregut, duke theksuar me këtë rast detaje për veprimet e ndërmarra me qëllim të mbrojtjes së konsumatorëve nga rreziqet.

(2) Mënyra, procedura dhe afatet e lajmërimit, si dhe mënyra, procedura, kriteret dhe metodat për vlerësimin e rrezikut nga ana e prodhuesve dhe distributorëve dhe formën e përmbajtjen të formularit për lajmërim nga paragrafi (1) i këtij neni i përshkruan ministri i Ekonomisë.

(3) Dispozita nga paragrafi (2) i këtij neni botohet në web faqen e Ministrisë së Ekonomisë.

(4) Ministri i Ekonomisë do ta informojë Komisionin Evropian për lajmërimin nga paragrafi (1) i këtij neni në rastet kur do të konstatohet se rreziku mund të ketë ndikësë në vendet anëtare të Unionit Evropian.

### **Obligimi për bashkëpunim**

#### **Neni 16**

(1) Prodhuesit dhe distributorët, në kuadër të veprimtarisë së tyre, janë të obliguar të bashkëpunojnë, me kërkesë të organeve kompetente inspektuese, për të gjitha veprimet e ndërmarra me qëllim të shmangies rreziqet që kërcënohen nga prodhimet që i sigurojnë ose që tanimë i kanë siguruar.

(2) Po qe se prodhuesi ose distributori në afat racional të përcaktuar nga organi kompetent inspektor, por jo më i gjatë se dhjet ditë nuk vepron në sajë të kërkesës së organit kompetent për bashkëpunim dhe nëse nuk bën çdo gjë që është e nevojshme për mënjanimin e rreziqeve që kërcënohen nga prodhimet, organi kompetent inspektues menjëherë do t'i ndërmerr masat nga neni 36 paragrafi (1) të këtij ligji.

## **KAPITULLI IV**

### **DËRGIMI I INFORMACIONEVE UNIONIT EVROPIAN**

#### **Lajmërimi**

#### **Neni 17**

(1) Në rastin kur organet kompetente inspektuese do ta kufizojnë furnizimin e prodhimeve ose do të sjellin masa me të cilat do të shqiptojnë tërheqjen e prodhimit ose tërheqjen e tij të plotë në pajtim me nenin 36 të këtij ligji janë të obliguar ta informojnë Ministrinë e Ekonomisë, duke i theksuar shkaqet për masat e sjella.

(2) Ministria e Ekonomisë është e obliguar për masat e ndërmarra nga paragrafi (1) i këtij neni, të cilat nuk kanë të bëjnë me nenin 18 të këtij ligji, ta informojë Komisionin Evropian dhe me këtë rast ti theksojë shkaqet për masat e sjella. Ministria e Ekonomisë po ashtu është e obliguar ta informojë Komisionin Evropian për çfarë do qoftë ndryshimi ose pushim të masave.

(3) Në rastet kur Ministria e Ekonomisë konsideron se efektet nga rreziqet e përcaktuara nuk kanë ose nuk mund të kenë përhapje jashtë territorit të Republikës së Maqedonisë, e informon Komisionin Evropian për masat e ndërmarra, nëse ato përmbajnë informacione që do të

kishin qenë në interes të vendeve anëtare të Unionit Evropian nga pikëpamja e sigurisë së prodhimeve, e posaçërisht nëse këto masa janë marrë si përgjigje në rrezikun e ri i cili nuk ka qenë e përfshirë në lajmërimet tjera.

(4) Lajmërimi në pajtim me paragrafin (2) dhe (3) të këtij neni do të bëhet nëse nuk është bërë lajmërimi në pajtim me nenin 18 të këtij ligji, përkatësisht në pajtim me dispozitat teknike dhe dispozitat tjera.

(5) Qeveria e Republikës së Maqedonisë më në detaje do ta përshkruajë përmbajtjen e lajmërimit, si dhe procedurën për lajmërimin nga ky nen.

### **Paraqitja përmes sistemit për informim të shpejtë për prodhimet që paraqesin rrezik serioz**

#### **Neni 18**

(1) Pikë kontakti e sistemit të informimit të shpejtë për prodhimet që paraqesin rrezik serioz (në tekstin e mëtejshëm RAPEX) në Republikën e Maqedonisë është Ministria e Ekonomisë.

(2) Në rast kur organet kompetente inspektuese për shkak të prodhimeve që paraqesin rrezik serioz do të sjellin ose planifikojnë të sjellin masa ose do të pajtohen me prodhuesit dhe distributorët në bazë të obligueshme ose vullnetare, për pengimin, kufizimin ose përmbushje paraprake të kushteve për lëshim në treg të prodhimeve ose vënie në përdorim, janë të obliguar menjëherë për të njëjtën ta informojnë Ministrinë e ekonomisë.

(3) Organi kompetent Inspektorati është i obliguar ta informojë Ministrinë e Financave në kohë, pa vonesë për ndryshimet ose përfundimin e ndonjëres nga masat nga paragrafi (2) të këtij neni.

(4) Në rast të rrezikut serioz, organi kompetent inspektues është i obliguar t'i dërgojë informacionet në pajtim me këtë nen edhe për masat vullnetare të parapara në kapitullin III të kësaj pjese të ligjit, të marra nga prodhuesit dhe distributorët.

(5) Qeveria e Republikës së Maqedonisë në mënyrë më të detajuar do ta përshkruajë përmbajtjen e lajmërimit si dhe procedurën për lajmërimin nga ky nen.

## **PJESA E DYTË**

### **MËNYRA E PËRSHKRIMIT TË DISPOZITAVE TEKNIKE**

#### **Përkufizime**

#### **Neni 19**

Shprehje të caktuara të përdorura në pjesën e dytë dhe të tretë të këtij ligji e kanë domethënien vijuese:

- "prodhim" është çdo prodhim ose grup prodhimesh që është rezultat i aktiviteteve të caktuara prodhuese i dedikuar për shfrytëzuesit, dhe më afër i përcaktuar me dispozitë teknike;

- "procedurë për vlerësimin e përputhshmërisë" është çdo procedurë me të cilën drejtpërdrejtë ose tërthorazi konfirmohet se janë përmbushur kërkesat qenësore që duhet t'i përmbushin prodhimet;

- "trup për vlerësimin e përputhshmërisë" është trup i autorizuar që kryen shërbime për vlerësimin e përputhshmërisë dhe i cili nuk mund të jetë lëndë e akreditimit;

- "dokument i përputhshmërisë" është dokument me të cilin konfirmohet se prodhimi, procesi ose shërbimi janë në përputhje me kërkesat qenësore të përcaktuara në dispozitën teknike, dhe i cili mund të jetë deklaratë për përputhshmëri, certifikatë për përputhshmëri ose me dokument tjetër;

- "shenjë për përputhshmëri" është shenja që përdoret ose është lëshuar në përputhshmëri me rregullat e sistemit të certifikimit, i cili tregon se një proces i caktuar, një prodhim ose shërbim është në përputhje me standardin e caktuar ose me rregullat teknike;

- "Lëshimi në treg" është aktivitet me të cilin prodhimi bëhet për herë të parë i qasshëm në Republikën e Maqedonisë ose në Unionin Evropian për shkak të përdorimit të tij ose distribuimit të mëtejshëm me ose pa pagesë të zhdëmtimit dhe

- "Vënia në përdorim" është përdorimi i parë i prodhimit nga ana e shfrytëzuesit përfundimtar në Republikën e Maqedonisë ose në Unionin Evropian.

### **Përmbajtje e dispozitave teknike**

#### **Neni 20**

(1) Për prodhime të caktuara që janë të dedikuara për shfrytëzuesit sjellen dispozita teknike që posaçërisht përmbajnë së paku një nga kërkesat vijuese:

1) kërkesa qenësore që duhet t'i përmbushin prodhimet;

2) procedura, mënyra dhe kushtet nën të cilat bëhet vlerësimi i përputhshmërisë sipas kërkesave të përshkruara;

3) kushtet që duhet t'i plotësojnë trupat që marrin pjesë në përputhshmërinë e prodhimeve për vlerësimin e përputhshmërisë;

4) lloji i dokumenteve që e përcjellin prodhimin kur ai lëshohet në treg ose vihet në përdorim;

5) obligimi dhe mënyra e shënimit të prodhimit;

6) udhëzimi për përdorimin e standardeve dhe specifikimeve tjera teknike;

7) forma dhe përmbajtja e dokumentacionit teknik, si dhe mënyra dhe kohëzgjatja e ruajtjes së saj dhe

8) Klauzola mbrojtëse dhe procedura e lajmërimit.

(2) Me dispozitat teknike përcaktohen kërkesat qenësore për prodhimet, që janë proporcionale me shkallën e rrezikut të prodhimit. Në dispozitat teknike për prodhime të caktuara ose grup të prodhimeve varësisht nga kompleksiteti teknik i prodhimit ose grupit të prodhimeve, mund të përcaktohet procedura për vlerësimin e përputhshmërisë ose kombinimit përkatës të veprimeve për vlerësimin e përputhshmërisë (module).

(3) Veprimet për vlerësimin e përputhshmërisë mund të përcaktohen drejtpërdrejtë me dispozitat teknike ose në mënyrë të tërthortë me standarde ose specifikime teknike.

(4) Dispozitat teknike i sjell ministri i Ekonomisë, përkatësisht ministri në kompetencat e të cilit të përcaktuara me ligj janë punët e ndërlidhura me prodhimin, tregun dhe vënien në përdorim të prodhimeve përkatëse ose grupeve të prodhimeve.

### **Përdorimi i standardeve**

#### **Neni 21**

(1) Nëse dispozita teknike udhëzon në përdorimin e standardeve nacionale, ministri i Ekonomisë, përkatësisht ministri kompetent për sjelljen e dispozitave teknike, në "Gazetën zyrtare të Republikës së Maqedonisë" do ta botojë listën e standardeve.

(2) Përdorimi përkatës i standardeve nga Lista e standardeve nga paragrafi (1) të këtij neni krijon supozimin për përputhshmërinë e prodhimit me kërkesat qenësore të përcaktuara me dispozitat qenësore të përcaktuara në dispozitat teknike, në pikëpamje të aspekteve që janë përfshirë me standardet.

### **Kufizim dhe ndalesë**

#### **Neni 22**

(1) Prodhimet ose grupet e prodhimeve për të cilat ekzistojnë dispozita teknike nuk guxojnë të lëshohen në treg ose vihen në përdorim nëse nuk përputhen me kërkesat e përshkruara qenësore të dispozitave teknike, nëse nuk është bërë vlerësimi i përputhjes sipas procedurës së përshkruar, nëse nuk janë shënuar në mënyrë të përshkruar dhe nëse nuk janë përcjellë me dokumentet e përcaktuara në dispozitat teknike.

(2) Prodhimet ose grupet e prodhimeve për të cilat do të konstatohet se nuk janë në përputhje me kërkesat e përshkruara qenësore të përcaktuara me dispozitat teknike nuk guxon të shënohen me shenja të përputhjes dhe me shenja tjera që janë të ngjashme me shenjat për përputhje deri në atë shkallë që mund t'i sjellin konsumatorët në hutim.

### **Obligime nga dispozitat teknike**

#### **Neni 23**

Me dispozitat teknike përcaktohen prodhimet për të cilat gjatë lëshimit të tyre në treg ose vënien në përdorim prodhuesi është i obliguar:

1) të sigurohet zbatimi i veprimeve për vlerësim të përputhjes sipas kërkesave të përshkruara;

2) të lëshojë dhe/ose të sigurojë dokument për përputhshmëri;

3) të përpunojë dokumentacion teknik me formë dhe përmbajtje të përshkruar dhe të njëjtën ta ruajë në mënyrë dhe kohëzgjatje të përcaktuara;

4) të përdorë shenja të përcaktuara të përputhshmërisë;

5) me kërkesën e organeve kompetente inspektuese t'i dorëzojë të gjitha informacionet e nevojshme për përputhshmëri të prodhimit, dokumentet për përputhshmëri dhe dokumentacionin teknik dhe

6) të kryejë detyrat e përcaktuara në dispozitat teknike.

### **Trupa për vlerësimin e përputhshmërisë**

#### **Neni 24**

(1) Me dispozitat teknike për prodhime të caktuara përcaktohen kushtet që duhet t'i plotësojnë personat juridikë për kryerjen e vlerësimit të përputhshmërisë, e të cilat posaçërisht kanë të bëjnë me:

- kuadrin përkatës profesional, pajisjen hapësinore dhe teknike,

- pavarësinë dhe paanshmërinë në raport me subjektet që drejtpërdrejtë ose tërthorazi janë të ndërlidhura me prodhimin, përputhshmëria e të cilit vlerësohet;

- besueshmërinë në punë;

- përgjegjësinë për punën e kryer;

- sigurimin nga përgjegjësia profesionale dhe

- kushtet tjera që janë të nevojshme për kryerjen e procedurës së përshkruar.

(2) Nëse konstatohet se janë përmbushur kushtet nga paragrafi (1) i këtij neni, si dhe kushtet për kryerjen e përputhshmërisë të përcaktuara në dispozitat teknike, në sajë të pajtimit paraprak të ministrit që është kompetent për miratimin e dispozitës nga lëmi përkatës, ministri i Ekonomisë me vendim e autorizon personin juridik për kryerje të vlerësimit të përputhshmërisë.

(3) Trupi për vlerësimin e përputhshmërisë, konsiderohet se i përmbush kushtet për kryerjen e vlerësimit të përputhshmërisë, të përcaktuara në dispozita teknike, po që se aftësia e tij është dëshmuar paraprakisht me procedurë për akreditim të zbatuar. Certifikata për akreditim e lëshuar nga Instituti për akreditim i Republikës së Maqedonisë konsiderohet si dëshmi për aftësinë teknike të trupit për vlerësimin e përputhshmërisë.

(4) Me Vendimin nga paragrafi (2) të këtij neni autorizohet personi juridik për kryerjen e vlerësimit të përputhshmërisë, me ç'rast në vendimin përcaktohet afati për vlerën e autorizimit, vëllimin dhe detyrat e trupit për vlerësimin e përputhshmërisë.

(5) Kundër vendimit nga paragrafi (2) të këtij neni mund t'i deklarohet ankesë në afat prej 15 ditësh Komisionit të Qeverisë të Republikës së Maqedonisë për zgjidhje të çështjeve administrative të shkallës së dytë nga lëmi i ekonomisë.

(6) Trupat për vlerësimin e përputhshmërisë janë të obliguar që vazhdimisht t'i përmbushin kushtet nga paragrafi (1) dhe (3) të këtij neni.

(7) Në pajtim me dispozitën nga paragrafi (10) të këtij neni ministri i Ekonomisë mund t'i caktojë (notifikojë) trupat për vlerësimin e përputhshmërisë në Komisionin Evropian, e sipas nevojës edhe në shtetet anëtare të hapësirës evropiane ekonomike.

(8) Ministria e Ekonomisë mban regjistër të trupave për vlerësimin e përputhshmërisë.

(9) Me kërkesë të organeve kompetente trupat për vlerësimin e përputhshmërisë janë të obliguar të bashkëpunojnë.

(10) Qeveria e Republikës së Maqedonisë do t'i përshkruajë në mënyrë të detajuar procedurën e organeve dhe institucioneve shtetërore për sjelljen e vendimit nga paragrafi (2) të këtij neni, mënyrën e lajmërimit për shlyerje të vendimit nga neni 25, paragrafi (1) të këtij ligji, formën dhe përmbajtjen e regjistrit nga paragrafi (8) të këtij neni, mënyrën e lajmërimit për fitimin e cilësisë së trupave për vlerësim të përputhshmërisë dhe mënyrën e caktimit (notifikimit) të trupave për vlerësimin e përputhshmërisë në Komisionin Evropian.

#### **Shlyerje e vendimit për autorizim**

##### **Neni 25**

(1) Nëse ministri i Ekonomisë konstaton se trupi për vlerësimin e përputhshmërisë ka pushuar të përmbushë kusht të caktuar nga neni 24 paragrafi (1) dhe (3) të këtij ligji ose cilindo qoftë kusht të përcaktuar me dispozitën teknike, do të sjellë vendim me të cilin do ta shlyejë vendimin për autorizim.

(2) Kundër vendimit nga paragrafi (1) të këtij neni mund t'i deklarohet ankesë në afat prej 15 ditësh Komisionit të Qeverisë të Republikës së Maqedonisë për zgjidhjen e çështjeve administrative të shkallës së dytë nga lëmi i ekonomisë.

(3) Ankesa nga paragrafi (2) i këtij neni nuk e shtyn zbatimin e vendimit.

(4) Për sjelljen e vendimit nga paragrafi (1) i këtij neni, ministri i Ekonomisë do ta informojë Komisionin Evropian, nëse trupi për vlerësim të përputhshmërisë është përcaktuar (notifikuar).

#### **Certifikata për përputhshëri**

##### **Neni 26**

(1) Në pajtim me dispozitat teknike për prodhime të caktuara ose grupe të prodhimeve, trupat për vlerësimin e përputhshmërisë janë të autorizuar të lëshojnë certifikata të përputhshmërisë në sajë të kërkesës së parashtruar nga personat e interesuar juridikë dhe fizikë.

(2) Ministria e Ekonomisë shpall listë të trupave të autorizuar për vlerësimin e përputhshmërisë në "Gazetën zyrtare të Republikës së Maqedonisë".

(3) Trupat për vlerësimin e përputhshmërisë nënshkruajnë marrëveshje në formë të shkruar me çdo person juridik dhe fizik që dëshiron të sigurojë dokument të përputhshmërisë.

#### **Komisioni për sigurinë e prodhimeve**

##### **Neni 27**

(1) Për shqyrtimin e çështjeve në lidhje me sigurinë e prodhimeve nga aspekti i aplikimit të dispozitave teknike dhe përputhshmërisë së prodhimeve me dispozitat teknike, me propozimin e Ministrisë së Ekonomisë, Qeveria e Republikës së Maqedonisë themelon Komision (në tekstin e mëtejshëm: Komisioni). Komisionin e përbëjnë përfaqësues të organeve kompetente të administratës, të organizatave të konsumatorëve dhe shoqatave tjera të qytetarëve, të odave ekonomike, si dhe ekspertë të shquar nga lëmi i sigurisë teknike të prodhimeve dhe sigurisë së konsumatorëve.

(2) Me Komisionin kryeson kryetari të cilin e cakton ministri i Ekonomisë.

(3) Komisioni i shqyrton të gjitha informacionet e dërguara në lidhje me sigurinë e prodhimeve nga aspekti i aplikimit të dispozitave teknike dhe përputhshmërisë së prodhimeve me dispozitat teknike dhe atë sipas llojeve të prodhimeve ose sipas llojeve të rrezikut dhe propozon sjelljen e masave përkatëse për mënjanimin ose zvogëlimin e rrezikut që ka të bëjë me prodhimet.

(4) Komisioni gjithashtu i nxit dhe përkrah aktivitetet vullnetare të prodhuesve dhe distributorëve në lidhje me sigurinë e prodhimeve dhe bashkëpunon gjatë përcaktimit të kodekseve të sjelljes së pranueshme në lëmi të caktuara, duke marrë parasysh me këtë rast diturinë shkencore teknike në lidhje me sigurinë e prodhimeve.

(5) Komisioni sjell rregulloren e vet të punës.

(6) Punët profesionale dhe administrative të Komisionit i kryen Ministria e Ekonomisë.

#### **PJESA E TRETË PARIME TË NJOHJES SË NDËRSJELLË**

#### **Vlefshmëria e dokumenteve dhe e shenjave për përputhshmërinë me prejardhje të huaj**

##### **Neni 28**

Në Republikën e Maqedonisë vlejnë dokumentet dhe shenjat për përputhshëri me prejardhje të huaj që janë lëshuar në pajtim me marrëveshjet ndërkombëtare që i ka kontraktuar dhe ratifikuar, përkatësisht të cilave u ka aderuar Republika e Maqedonisë.

#### **Vlefshmëria e dokumenteve dhe shenjave për përputhshëri me prejardhje të huaj në sajë të përjashtimit**

##### **Neni 29**

(1) Ministri i Ekonomisë, përkatësisht ministri kompetent për sjelljen e dispozitave, për prodhimet e përshkruara me dispozitat që janë në fuqi në Republikën e Maqedonisë e të cilat nuk janë pjesë të rajonit të harmonizuar të bashkësive Evropiane (në tekstin e mëtejshëm: dispozita të pa harmonizuara) mund, në sajë të përjashtimit nga neni 28 të këtij ligji të marrë vendim me të cilin do ta njohë vlefshmërinë e dokumenteve dhe shenjave për përputhshëri me prejardhje të huaj nëse:

- dokumentet dhe shenjat e përputhshmërisë e konfirmojnë përputhshmërinë me kërkesat e përcaktuara me dispozitat e pa harmonizuara dhe

- trupat për vlerësimin e përputhshmërisë që i lëshojnë dokumentet përkatësisht shenjat e përputhshmërisë nga alineja 1 e këtij neni, i përmbushin kushtet e përshkruara me dispozitat e paharmonizuara.

(2) Ministri i Ekonomisë, përkatësisht ministri kompetent për sjelljen e dispozitave të pa harmonizuara më për së afërmi do ta përshkruajë procedurën për njohjen e vlefshmërisë së dokumenteve dhe shenjave të përputhshmërisë.

#### **Rajon i paharmonizuar**

##### **Neni 30**

(1) Kërkesat e përshkruara për prodhimet të përcaktuara me dispozitat e paharmonizuara nuk vlejnë për prodhimet që në pajtim me Ligjin dhe dispozitë tjetër janë të prodhuara përkatësisht të lëshuara në treg ose të vendosura në përdorim në vendet anëtare të Bashkimit Evropian dhe HEE.

(2) Nëse organi kompetent inspektues në sajë të dokumenteve për përputhshëri dhe të dhënat tjera konstaton se prodhimi nga paragrafi (1) i këtij neni, nuk e përmbush shkallën e njëjtë të mbrojtjes së interesit publik që është i përcaktuar me dispozitë të paharmonizuar, është i obliguar të sjellë vendim me të cilin do ta ndalojë lëshimin në treg ose vënien në përdorim, ose do të marrë vendim për tërheqjen e prodhimit nga tregu ose përdorimi.

(3) Organi kompetent inspektues është i obliguar të sjellë vendimin nga paragrafi (2) i këtij neni nëse janë përmbushur kushtet vijuese, nëse:

- paraprakisht me shkrim e ka informuar prodhuesin për bazën juridike në sajë të të cilës do të sjellë vendim me të cilin mund të pengohet ose tërheqja e prodhimit nga tregu dhe/ose nga përdorimi;

- në sajë të fakteve në disponim dhe dëshmime si dhe të dhënave për gjendjen e teknikës ose teknologjisë konstatohet se ekzistojnë shkaqe për mbrojtjen e interesit publik dhe me kusht nëse konstatohet se me miratimin e vendimit për mënjanimin e mangësive si masë më e butë nuk do të sigurohet shkallë e njëjtë e mbrojtjes së interesit publik,

- i ka dhënë mundësi prodhuesit në afat së paku prej 30 ditësh t'i përgjigjet lajmërimit me shkrim nga alineja 1 e këtij neni dhe

- para sjelljes së vendimit e ka marrë parasysh deklarimin e prodhuesit dhe fakte tjera dhe dëshmi në të cilat ka hasur.

(4) Kundër vendimit nga paragrafi (2) të këtij neni mund t'i paraqitet ankesë në afat prej 15 ditësh Komisionit të Qeverisë së Republikës së Maqedonisë për zgjidhjen e çështjeve administrative të shkallës së dytë nga lëmi i ekonomisë.

(5) Ankesa nga paragrafi (4) i këtij neni nuk e shtyn zbatimin e vendimit.

### Testimi

#### Neni 31

(1) Po që se sipas kërkesave të përshkruara për prodhimet e përcaktuara me dispozitat e pajarmonizuara është konstatuar se prodhimet para lëshimit në treg duhet të testohen, mund të lëshohen në treg në Republikën e Maqedonisë vetëm nëse kanë qenë të testuar në trupat për vlerësimin e përputhshmërisë me vendet anëtare të Unionit Evropian, HEE dhe/ose në Republikën e Maqedonisë, me kusht që në rezultatet e këtyre testeve të kenë qasje organet kompetente inspektuese.

(2) Trupat që bëjnë vlerësim të përputhshmërisë nga paragrafi (1) i këtij neni konsiderohet se i përmbushin kushtet për kryerjen e vlerësimit të përputhshmërisë, të përcaktuara në dispozitat e pajarmonizuara, nëse aftësimi i tyre është dëshmuar me procedurë paraprakisht të realizuar të akreditimit.

### Procedurë për miratimin e dispozitave teknike dhe të pajarmonizuara

#### Neni 32

Procedura për sjelljen e dispozitave teknike dhe të pajarmonizuara me të cilat përcaktohen kërkesat qenësore për prodhimet nga neni 19 i këtij ligji dhe procedurat për vlerësimin e përputhshmërisë në pajtim me rregullat ndërkombëtare për pengimin dhe eliminimin e barrierave në tregtinë ndërkombëtare më detajisht do ta përcaktojë Qeveria e Republikës së Maqedonisë.

## PJESA E KATËRT MBIKËQYRJA

### Mbikëqyrja dhe mbikëqyrja inspektuese

#### Neni 33

(1) Mbikëqyrje mbi zbatimin e dispozitave të këtij ligji dhe dispozitave teknike të sjellura në sajë të këtij ligji bën ministria e Ekonomisë, përkatësisht ministria kompetente për sjelljen e dispozitave teknike nga lëmi përkatës.

(2) Mbikëqyrje inspektuese mbi zbatimin e dispozitave të këtij ligji që kanë të bëjnë me prodhimet nga neni 6 paragrafi (2) nën a) të këtij ligji, bëjnë Inspektorati Shtetëror i Tregut dhe Inspektorati Shtetëror Sanitar dhe Shëndetësor.

(3) Mbikëqyrje inspektuese mbi zbatimin e dispozitave të këtij ligji që kanë të bëjnë me prodhimet nga neni 19, paragrafi (1) alineja 1 e këtij ligji, rregullat teknike dhe rregullat e pajarmonizuara të miratuara në bazë të këtij ligji bëjnë Inspektorati Shtetëror i Tregut, Inspektorati Shtetëror i Punës, Inspektorati Shtetëror Sanitar dhe Shëndetësor, Inspektorati Shtetëror i Inspektimit Teknik, Inspektorati Shtetëror i Mjedisit Jetësor, Agjencia e Komunikimit Elektronik dhe organe të tjera inspektuese kompetente nga lëmi i komunikacionit dhe i lidhjeve, Drejtoria për Mbrojtje dhe Shpëtim dhe organe të tjera inspektuese në përputhje me ligjin dhe me dispozita të tjera.

### Kompetenca për mbikëqyrje inspektuese

#### Neni 34

Organet kompetente inspektuese, krahas autorizimeve të përcaktuara me ligj tjetër në sajë të këtij ligji i kanë edhe autorizimet vijuese:

- të ndërmarrin ose të organizojnë, madje edhe atëherë kur prodhimi nga ky është i lëshuar në treg si i sigurt, kontrollime përkatëse për karakteristikat e tij që ndikojnë në sigurinë e tij. Kontrollimet duhet të jenë në vëllimin e nevojshëm dhe të bëhen deri në fazën përfundimtare të përdorimit përkatësisht të shfrytëzimit të prodhimit;

- t'i kërkojë të gjitha të dhënat e nevojshme për prodhimin nga ky ligj nga prodhuesi dhe distributori;

- të marrin ekzemplarë të prodhimeve nga ky ligj për shkak të realizimit të kontrollimeve të sigurisë;

- t'i kërkojë të gjitha dokumentet e nevojshme për përputhshmëri të prodhimit nga neni 19 paragrafi (1) alineja 1 e këtij ligji dhe dokumentacion teknik;

- t'i asgjësojnë prodhimet nga neni 19 paragrafi (1) alineja 1 nga ky ligj që nuk janë në përputhje me kërkesat e përshkruara nëse kjo është e nevojshme për mbrojtjen e shëndetit dhe sigurisë së konsumatorëve dhe shfrytëzuesve tjerë të ambientit jetësor dhe të natyrës.

### Drejtime për veprimin e organeve kompetente inspektuese

#### Neni 35

(1) Organet kompetente inspektuese gjatë marrjes së masave me sjelljen e vendimit janë të obliguara të veprojnë, ashtu që masat e tyre të jenë në përputhje me seriozitetin e rrezikut dhe gjatë kësaj në masë më të madhe të mundshme të respektohet gjendja momentale e shkencës dhe e teknikës duke pasur parasysh momentet e mundshme të drejtpërdrejta dhe të tërthorta ose rreziqet e mëvonshme për shëndetin dhe sigurinë e konsumatorëve dhe shfrytëzuesve tjerë të prodhimit.

(2) Nëse organi kompetent inspektues nuk ka njohuri të nevojshme profesionale për prodhimin ose grupin e prodhimeve ose pajisjeve për kryerje të mbikëqyrjes inspektuese ka mundësi që veprimet profesionale në kuadër të mbikëqyrjes inspektuese t'ia besojë institucionit i cili posedon hapësirë, pajisje përkatëse, kuadër profesional dhe është e paanshme dhe e pavarur në punën e vet në pajtim me Ligjin.

(3) Organet kompetente inspektuese të palëve të interesuara, do t'u japin mundësi të dërgojnë mendimin dhe vërejtjet e tyre para sjelljes së masave me vendim në pajtim me këtë ligj, përveç në rastet kur ekziston rrezik serioz për jetën dhe shëndetin e shfrytëzuesve.

### Masa për prodhimet nga ky ligj

#### Neni 36

(1) Po që se inspektori kompetent gjatë kryerjes së mbikëqyrjes konstaton se:

1) për cilindo qoftë prodhim nga ky ligj do të mund të paraqet rrezik në kushte të caktuara do të ndërmerr masa me miratimin e vendimit:



- me të cilin do të urdhërojë që prodhimi të shënohet me vërejtje përkatëse dhe të shkruara qartë dhe të kuptueshme lehtë në gjuhën maqedonase, gjë e cila nuk e përjashton mundësinë nga përdorimi i gjuhëve tjera që janë në përdorim zyrtar në Union Evropian për rreziqet që ai mund t'i shkaktojë;

- me të çdo tregtim do ta kushtëzojë me përmbushje paraprake të kushteve me të cilat zbatohet siguria e prodhimit;

2) për cilindo prodhim nga ky ligj që do të mund të shkaktojë rrezik për persona të caktuara do të ndërmerr masa me sjelljen e vendimit me të cilin do të urdhërojë që atyre personave në kohë t'u jepen vërejtje për rreziqet e mundshme, në kohë, përfshirë aty edhe botimin e vërejtjeve të posaçme në media.

3) për cilindo qoftë prodhim nga ky ligj që mund të mos i plotësojë kushtet nga ky ligj, do të ndërmerr masa me miratimin e vendimit me të cilin përkohësisht do ta ndalojë furnizimin e tij, ofertën për furnizim ose lëshimin e tij në treg, ose reklamimin edhe atë për periudhën e nevojshme për të gjitha kontrollimet për sigurinë e tij, kontrollet dhe sigurimet;

4) për cilindo qoftë prodhim të rrezikshëm nga ky ligj, do të ndërmerr masa me sjelljen e vendimit, me të cilin do ta ndalojë tregtimin e tij dhe do t'i ndërmerr të gjitha masat përkatëse të nevojshme për të konstatuar se ndalesa është zbatuar dhe

5) për cilindo qoftë prodhim të rrezikshëm nga ky ligj, dhe i cili tani më është në treg:

- do të ndërmerr masa me sjelljen e vendimit me të cilin do ta urdhërojë ose organizojë tërheqjen e vërtetë dhe urgjente të tij dhe do t'u tërheq vërejtjen konsumatorëve për rreziqet që ai i bart dhe

- do të ndërmerr masa me miratimin e vendimit me të cilin do të urdhërojë ose do të koordinojë, ose, po që se është përkatëse do të organizojë bashkë me prodhuesit dhe distributorët tërheqjen e tij të plotë nga konsumatorët dhe asgjësimin e tij në kushte përkatëse.

(2) Organet kompetente inspektuese para ndërmarrjes së masave me sjelljen e vendimit nga paragrafi (1) të këtij neni, e posaçërisht të atyre të theksuara në pikat 3, 4 dhe 5 janë të obliguar t'i nxisin dhe promovojnë veprimet vullnetare nga prodhuesit dhe distributorët, në pajtim me obligimet e përcaktuara me këtë ligj.

(3) Masën nga paragrafi (1) pika 5 alineja 2 e këtij neni e sjell drejtori i organit kompetent inspektues.

### Masa për prodhimet nga neni 19 të këtij ligji

#### Neni 37

(1) Nëse në zbatimin e mbikëqyrjes inspektuese mbi prodhime nga neni 19 paragrafi (1) alineja 1 të këtij ligji për të cilat ekzistojnë dispozitat teknike, inspektori konstaton se janë shkelur dispozitat e këtij ligji, dhe dispozitat teknike, do të ndërmerr masa me sjelljen e vendimit në të cilin do të:

a) urdhërojë:

1) mënjanimin e papërputhshmërive të konstatuara me përcaktimin e afatit për mënjanimin e tyre;

2) shënimi i prodhimeve me shenja të përshkruara ose mënjanimi i shenjave të palejuara;

3) asgjësimi i prodhimeve që s'janë në përputhje nëse kjo është e nevojshme për mbrojtje e shëndetit dhe të sigurisë së njerëzve, dhe mbrojtjen e ambientit jetësor dhe të natyrës dhe

4) tërheqje nga tregu i prodhimeve që nuk përputhen dhe

b) ndalojë:

1) lëshimin në treg ose do ta kufizojë tregtimin me prodhimet e papërputhshme;

2) vënien në përdorim ose kufizimin e përdorimit të prodhimeve të papërputhshëm;

3) furnizimin e përkohshëm, ose çfarëdo qoftë tjetër, furnizimin ose ekspozimin e prodhimeve, deri sa të bëhen kontrollet përkatëse dhe

4) përdorimin e prodhimeve që s'përputhen.

(2) Nëse ekzistojnë dëshmi se edhe përkundër harmonizimit me dispozitat e këtij ligji prodhimi e rrezikon sigurinë, shëndetin e konsumatorëve dhe shfrytëzuesve tjerë, inspektorët kompetent janë të obliguar të sjellin masa përkatëse në pajtim me paragrafin (1) të këtij neni, me të cilin mund ta kufizojnë lëshimin në treg të prodhimit nga ky ligj, përkatësisht ta përcaktojnë tërheqjen e tij nga tregu ose tërheqjen e plotë.

### Kompetencë

#### Neni 38

Organet kompetente inspektuese gjatë kryerjes së mbikëqyrjes inspektuese mbi zbatimin e dispozitës nga neni 5 paragrafi (2) i këtij ligji mund t'i ndërmarrin të gjitha autorizimet dhe masat në pajtim me nenin 34 dhe 36 të këtij ligji.

### E drejta për ankesë

#### Neni 39

(1) Kundër çdo mase të ndërmarrë nga organet kompetente inspektuese, mund t'i deklarohet ankesë në afat prej 15 ditësh Komisionit të Qeverisë të Republikës së Maqedonisë për zgjidhje të çështjeve administrative të shkallës së dytë nga lëmi i ekonomisë.

(2) Ankesa kundër vendimit nga paragrafi (1) të këtij neni, nuk e shtyn zbatimin e tij.

### Subjekte të cilave mund t'u shqiptohen masa inspektuese

#### Neni 40

Organi kompetent inspektues do t'i shqiptojë masat nga ky ligj dhe në mënyrë përkatëse ndaj:

- prodhuesit,

- distributorëve në kuadër të veprimtarive të tyre, posaçërisht atij distributori i cili e kryen ose e ka kryer shkallën e parë të distribuimit në treg dhe

- personave tjerë juridikë dhe fizikë kur kjo është e nevojshme që të sigurohet bashkëpunimi i tyre në veprimet për shmangien dhe pengimin e rreziqeve që rrjedhin nga prodhimi.

### Shpenzime

#### Neni 41

Po që se sipas rezultateve nga kontrollet e zbatuara konstatohet se prodhimet nga neni 19 paragrafi (1) alineja 1 të këtij ligji, nuk janë në përputhje me kërkesat e përshkruara qenësore të përcaktuara me dispozitat teknike, shpenzimet për kontrollin e bërë shkojnë në llogari të subjekteve të cilët është bërë mbikëqyrja.

### PJESA E PESTË DISPOZITA NDËSHKUESE

#### Neni 42

(1) Me dënim në të holla prej 80.000 deri në 300.000 denarë do të dënohet për shkelje personi juridik nëse:

1) lëshojnë prodhime të pasigurta nga ky ligj në kundërshtim me nenin 8 nga ky ligj;

2) nuk ua sigurojnë konsumatorëve të gjitha informacionet përkatëse për rreziqet nga prodhimi nga ky ligj dhe nuk ndërmerr masa të kujdesit kundër rreziqeve (neni 11 paragrafi (1));

3) nuk ndërmerr masa në përputhje me karakteristikat e prodhimit nga ky ligj (neni 12 paragrafi (1) pika 1 dhe 2);

4) furnizon prodhime nga ky ligj për të cilat dihet ose supozohet dhe në pajtim me profesionalitetin e vet në sajë të informacioneve që i ka se prodhimet nuk janë në pajtim me kërkesat e sigurisë (neni 14 paragrafi (1));

5) nuk i përcjell informacionet për rreziqet që mund t'i bart ndonjë prodhim nga ky ligj, nuk i ruan dhe dërgon dokumentet e nevojshme për përcaktimin e prejardhjes së prodhimeve nga ky ligj dhe nuk bashkëpunon në masat që janë ndërmarrë nga prodhuesit dhe nga organet kompetente shtetërore (neni 14 paragrafi (2));

6) nuk e informon Inspektoratin Shtetëror të Tregut, përkatësisht nuk i thekson detajet për masat e ndërmarrë me qëllim që të mbrohen konsumatorët nga rreziqet (neni 15 paragrafi (1));

7) nuk bashkëpunojnë me organet kompetente inspektuese (neni 16) dhe

8) nuk bashkëpunojnë me kërkesë të organeve kompetente (neni 24 paragrafi (9)).

(2) Me dënim në të holla prej 15.000 deri 50.000 denarë do të dënohet për shkeljen nga paragrafi (1) i këtij neni edhe personi përgjegjës në personin juridik.

(3) Për veprimet nga paragrafi (1) i këtij neni do të dënohet me dënim në të holla prej 30.000 deri 50.000 denarë personi fizik që ushtron veprimtari.

#### Neni 43

(1) Me dënim në të holla prej 80.000 deri 250.000 denarë do të dënohet personi juridik nëse:

1) lëshon në treg ose vë në përdorim prodhime nga neni 19 paragrafi (1) alineja 1 të këtij ligji që nuk janë në përputhje me kërkesat e përshkuara qenësore të dispozitës teknike, nuk bën vlerësimin e përputhjes sipas procedurës së përshkruar në dispozitën teknike, nuk i shënon në mënyrë të përshkruar, dhe nëse nuk përcillen me dokumentet e përcaktuara në dispozitën teknike (neni 22 paragrafi (1));

2) shënon prodhime nga neni 19 paragrafi (1) alineja 1 të këtij ligji, që nuk përputhen me kërkesat e përshkuara qenësore të dispozitës teknike, me shenja të përputhjes ose me shenja tjera që janë të ngjashme me shenjat e përputhjes deri në atë shkallë që mund konsumatorët t'i sjellin në hutim (neni 22 paragrafi (2));

3) për prodhimet nga neni 19 paragrafi (1) alineja 1 të këtij ligji, nuk siguron zbatimin e procedurave për vlerësimin e përputhjes sipas kërkesave të përshkuara të përcaktuara në dispozita teknike (neni 23 paragrafi (1) pika 1);

4) për prodhimet nga neni 19 paragrafi (1) alineja 1 i këtij ligji nuk jep dhe/ose nuk siguron dokument për përputhje (neni 23 paragrafi (1) pika 2);

5) për prodhimet nga neni 19 paragrafi (1) alineja 1 e këtij ligji, nuk përpilon dokumentacion teknik me formë dhe përmbajtje të përshkruar dhe të njëjtën nuk e ruan në mënyrë dhe kohëzgjatje të përshkuara (neni 23 paragrafi (1) pika 3);

6) për prodhimet e nenit 19 paragrafi (1) alineja 1 i këtij ligji nuk përdor shenja të përshkuara të përputhjes (neni 23 paragrafi (1) pika 4);

7) nuk i dorëzon të gjitha informacionet e nevojshme për përputhjen e prodhimit nga neni 19 paragrafi (1) alineja 1 e këtij ligji, dokumentacionin teknik dhe dokumentet për përputhje në sajë të kërkesës së organit kompetent inspektues (neni 23 paragrafi (1) pika 5) dhe

8) nuk i kryen detyrat e përcaktuara me dispozita teknike (neni 23 paragrafi (1) pika 6).

(2) Me dënim në të holla prej 15.000 deri më 50.000 denarë do të dënohet për shkeljen nga paragrafi (1) të këtij neni edhe personi përgjegjës në personin juridik.

(3) Për veprimet nga paragrafi (1) i këtij neni do të dënohet me dënim në të holla prej 30.000 deri më 50.000 denarë personi fizik që kryen veprimtari.

### PJESA E GJASHTË DISPOZITA KALUESE DHE PËRFUNDIMTARE

#### Neni 44

Me ditën e hyrjes në fuqi të këtij ligji ndërpritet të vlejë neni 134, paragrafi 1 pika 5 dhe 6, neni 136 paragrafi 1 pika 9, neni 138 paragrafi 1 pika 19 dhe neni 140 që ka të bëjë me dispozitën ndëshkuese nga neni 138 paragrafi 1 pika 19 nga Ligji për mbrojtjen e konsumatorëve ("Gazeta zyrtare e Republikës së Maqedonisë" nr. 38/2004) dhe Ligji për të përshkruarin e kërkesave teknike për prodhimet dhe vlerësimin e përputhshmërisë ("Gazeta zyrtare e Republikës së Maqedonisë" nr. 55/2002).

#### Neni 45

Procedurat që janë filluar në pajtim me Ligjin për mbrojtjen e konsumatorëve ("Gazeta zyrtare e Republikës së Maqedonisë" nr. 38/2004) deri në ditën e hyrjes në fuqi të këtij ligji, do të përfundojnë në pajtim me të njëjtin.

#### Neni 46

Aktet nënligjore në sajë të pjesës së parë të këtij ligji do të nxirren në afat prej gjashtë muaj nga dita e hyrjes në fuqi të këtij ligji.

#### Neni 47

Vendimet për autorizim të lëshuara personave juridikë dhe fizikë para hyrjes në fuqi të këtij ligji do të ndërpritet të vlejë në afat prej një viti nga dita e hyrjes në fuqi të dispozitës teknike të miratuar në sajë të këtij ligji.

#### Neni 48

Nenet 28 dhe 29 të këtij ligji me ditën e aderimit të Republikës së Maqedonisë në Unionin Evropian do të pushojnë të vlejë.

#### Neni 49

Dispozitat nga neni 4 paragrafi (4) në pjesën që ka të bëjë me bartjen e informacioneve me Unionin Evropian, neni 5 paragrafi (2), neni 15 paragrafi (4), neni 17 paragrafi (2), (3) dhe (4), neni 24 paragrafi (7), neni 25 paragrafi (4) dhe neni 27 të këtij ligji do të zbatohen me ditën e aderimit të Republikës së Maqedonisë në Unionin Evropian, përveç për prodhimet për të cilat është kontraktuar protokoll i posaçëm për vlerësimin e përputhshmërisë me të cilin vendoset qarkullimi i lirë i prodhimeve nga neni 19 të këtij ligji midis Republikës së Maqedonisë dhe Unionit Evropian, me ditën e hyrjes në fuqi të protokollit përkatës.

#### Neni 50

(1) Dispozitat e nenit 30, neni 31 dhe neni 38 të këtij ligji do të aplikohen me ditën e aderimit të Republikës së Maqedonisë ndaj Unionit Evropian.

#### Neni 51

Dispozitat me të cilat përcaktohen kërkesat teknike për prodhimet, procedurat për vlerësimin e përputhshmërisë së tyre me kërkesat teknike, shënimi i prodhimeve, si dhe dokumentacioni i nevojshëm me të cilin përcillen prodhimet, e të cilat janë sjellë ose aplikohen në sajë të Ligjit për standardizim ("Gazeta zyrtare e Republikës së Maqedonisë" nr. 23/95) ose në sajë të Ligjit për përshkrimin e kërkesave teknike për prodhimet dhe vlerësim të përputhshmërisë ("Gazeta zyrtare e Republikës së Maqedonisë" nr. 55 /2002) ose në sajë të ligjeve tjera do të vazhdojnë të aplikohen deri në sjelljen e dispozitave në sajë të pjesës së dytë të këtij ligji.

#### Neni 52

Aktet nënligjore që janë në fuqi deri në ditën e hyrjes në fuqi të këtij ligji, me të cilat përcaktohet aplikimi i obligueshëm i standardeve do të vlejë më vonë deri më 30 qershor 2006.

#### Neni 53

(1) Deri në aderimin e Republikës së Maqedonisë në Unionin Evropian ose me hyrje në fuqi të protokollit përkatës për vlerësimin e përputhshmërisë me Bashkësinë Evropiane, shprehja "prodhues ose përfaqësuesi i tij i autorizuar me seli në Republikën e Maqedonisë ose në Unionin Evropian" do të thotë "prodhues ose përfaqësuesi i tij i autorizuar me seli në Republikën e Maqedonisë".

(2) Deri në aderimin e Republikës së Maqedonisë në Unionin Evropian ose me hyrje në fuqi të protokollit përkatës me Bashkësinë Evropiane shprehja "prodhues ose përfaqësuesi i tij i autorizuar me seli në Republikën e Maqedonisë ose në Unionin Evropian" do të thotë "prodhues ose përfaqësuesi i tij i autorizuar me seli në Unionin Evropian".

## Neni 54

Me ditën e aderimit të Republikës së Maqedonisë në Unionin Evropian, pushojnë të vlejné dispozitat nga neni 24 paragrafi (3) të këtij ligji në pjesën “i lëshuar nga Institutit për akreditim i Republikës së Maqedonisë”.

## Neni 55

Ky ligj hyn në fuqi ditën e tetë nga dita e botimit në “Gazetën zyrtare të Republikës së Maqedonisë”.

## 385.

Врз основа на член 75 ставови 1 и 2 од Уставот на Република Македонија, претседателот на Република Македонија и претседателот на Собранието на Република Македонија издаваат

## У К А З

**ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ЗАШТИТА НА ТОПОГРАФИЈАТА НА ИНТЕГРАЛНИТЕ КОЛА**

Се прогласува Законот за изменување и дополнување на Законот за заштита на топографијата на интегралните кола,

што Собранието на Република Македонија го донесе на седницата одржана на 14 март 2006 година.

Бр. 07-1132/1  
14 март 2006 година  
Скопје

Претседател  
на Република Македонија,  
**Бранко Црвенковски, с.р.**

Претседател  
на Собранието на Република  
Македонија,  
д-р **Љупчо Јордановски, с.р.**

## ЗАКОН

**ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ЗАШТИТА НА ТОПОГРАФИЈАТА НА ИНТЕГРАЛНИТЕ КОЛА**

## Член 1

Во Законот за заштита на топографијата на интегралните кола (“Службен весник на Република Македонија” бр. 5/98) во членот 5 зборовите: “Заводот за заштита на индустриска сопственост” се заменуваат со зборовите: “Државен завод за индустриска сопственост”.

## Член 2

Во членот 6 став (2) зборовите: “министерот за развој” се заменуваат со зборовите: “надлежна второстепена комисија на Владата на Република Македонија”.

## Член 3

Во членот 12 став (4) зборовите: “Министерот за развој” се заменуваат со зборовите: “Директорот на Заводот”.

## Член 4

Членот 18 се менува и гласи:  
“Одредбите за застапување и застапување на странци, составот на Комисијата по жалба на Владата на Република Македонија, достапност на документацијата и информациите на Заводот, начинот на поднесување на пријава, роковите за продолжување на постапката, достапноста на документацијата и информациите на Заводот, впишување промени во регистрите, општите одредби за судска заштита, мерките на обезбедување, пренесување на правата и договор за лиценца, огласување за ништовно решение за признавање на правата од индустриска сопственост и инспекцискиот надзор од Законот за индустриската сопственост ќе се применуваат и на топографиите на интегрални кола.”

## Член 5

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во “Службен весник на Република Македонија”.

## L I G J

**ПËР НДРЬШИМИН ДНЕ ПЛОТËСИМИН Е ЛИГИТ ПËР МБРОЈТЈЕН Е ТОПОГРАФИСË СË ҚАРҚЕВЕ ИНТЕГРАЛЕ**

## Neni 1

Нë Лигин пëр мбројтјен е топографисë сë қарқеве integrale (“Gazeta zyrtare e Republikës së Maqedonisë” numër 5/98) në nenin 5 fjalët: “Enti pë Mbroytjen e Pronësisë Industriale” zëvendësohen me fjalët: “Enti Shtetëror pë Pronësinë Industriale”.

## Neni 2

Нë nenin 6 paragrafi (2) fjalët: “ministri i Zhvillimit”, zëvendësohen me fjalët: “komisioni kompetent i shkallës së dytë pranë Qeverisë së Republikës së Maqedonisë”.

## Neni 3

Нë nenin 12 paragrafi (4) fjalët: “ministri i Zhvillimit”, zëvendësohen me fjalët: “drejtori i Entit”.

## Neni 4

Neni 18 ndryshohet si vijon:  
“Dispozitat pë përfaqësimin dhe përfaqësimin e të huajve, përbërja e Komisionit sipas ankesës së Qeverisë të Republikës së Maqedonisë, arritshmëria e dokumentacionit dhe informacioneve të Entit, mënyra e parashtrimit të fletëparaqitjes, afatet pë vazhdimin e procedurës, arritshmëria e dokumentacioneve dhe informatave të Entit, shënimi i ndryshimeve në regjistrat, dispozitat e përgjithshme pë mbroytjen gjyqësore, masat e sigurimit, transferimi i të drejtave dhe marrëveshja pë licensë, të shpallurit të pavlefshëm të aktvendimit pë pranimin e të drejtave nga pronësia industriale dhe mbikëqyrja inspektuese nga Ligji pë pronësi industriale, do të zbatohen edhe mbi topografitë e қарқеве integrale”.

## Neni 5

Ky ligj hyn në fuqi ditën e tetë nga dita e shpalljes në “Gazetën zyrtare të Republikës së Maqedonisë”.

## 386.

Врз основа на член 75 ставови 1 и 2 од Уставот на Република Македонија, претседателот на Република Македонија и претседателот на Собранието на Република Македонија издаваат

## У К А З

**ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ДАНОКОТ НА ДОДАДЕНА ВРЕДНОСТ**

Се прогласува Законот за изменување и дополнување на Законот за данокот на додадена вредност, што Собранието на Република Македонија го донесе на седницата одржана на 14 март 2006 година.

Број 07-1142/1  
14 март 2006 година  
Скопје

Претседател  
на Република Македонија,  
**Бранко Црвенковски, с.р.**

Претседател  
на Собранието на Република  
Македонија,  
д-р **Љупчо Јордановски, с.р.**

## ЗАКОН ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКО- НОТ ЗА ДАНОКОТ НА ДОДАДЕНА ВРЕДНОСТ

### Член 1

Во Законот за данокот на додадена вредност ("Службен весник на Република Македонија" број 44/99, 59/99, 86/99, 11/2000, 8/2001, 21/2003 и 19/2004), во членот 24 точка 3 потточката в) се менува и гласи:

„в) услуги кои директно се поврзани со увозот од членот 27 став (1) точка 2 и членовите 27-а и 27-в;“.

### Член 2

Членот 25 се менува и гласи:

"(1) Купувач - физичко лице, кое на територијата на Република Македонија нема постојано живеалиште или привремен престој, има право на враќање на данокот на додадена вредност за добрата кои се купени во Република Македонија чија вредност надминува износ од 5.000 денари, вклучувајќи го и данокот на додадена вредност, кои ги изнесува од Република Македонија пред истекот од третиот месец кој следи по месецот на купување.

(2) Правото на враќање на данокот на додадена вредност од ставот (1) на овој член не се однесува на минерални масла, алкохол и алкохолни пијалаци, како и на производи од тутун.

(3) Начинот на враќањето на данокот на додадена вредност и содржината на барањето за враќање на данокот на додадена вредност ги пропишува министерот за финансии."

### Член 3

Во членот 26 став 4 зборовите: "членовите 24 и 25" се заменуваат со зборовите: "член 24".

### Член 4

Членот 27 се менува и гласи:

"(1) Се ослободува од данок на додадена вредност увозот на следниве добра:

1) добра чиј промет е ослободен од данок на додадена вредност во земјата според членовите 23 и 24 точки 6, 7 и 8 од овој закон;

2) добра кои во рамките на транзитна царинска постапка се движат од едно до друго место во царинското подрачје на Република Македонија;

3) добра кои повторно се увезуваат во непроменета состојба како при нивниот привремен извоз и

4) добра кои се увезуваат:

а) од страна на шефови на странски држави и претставници на шефови на странски држави во посебни мисии, како и членовите на нивната придружба, за нивни службени потреби и за лична употреба,

б) од страна на меѓународни и меѓудржавни организации со седиште во Република Македонија, односно нивни претставништва во Република Македонија, во време на вршење на својата дејност во Република Македонија, за нивни службени потреби,

в) од страна на дипломатски и конзуларни претставништва на странски држави во Република Македонија, за нивни службени потреби,

г) од страна на шефови на странски дипломатски претставништва во Република Македонија и членовите на нивните потесни семејства, за нивна лична употреба,

д) од страна на дипломатскиот персонал на странските дипломатски претставништва во Република Македонија и членовите на нивните потесни семејства, за нивна лична употреба,

ѓ) од страна на конзуларниот персонал на странските конзуларни претставништва во Република Македонија и членовите на нивните потесни семејства, за нивна лична употреба и

е) од страна на персоналот на странските дипломатски и конзуларни претставништва во Република Македонија, за предмети за домаќинство увезени во рок од 12 месеца од денот на нивното доаѓање во Република Македонија.

(2) Ослободувањето од ставот (1) точка 4 на овој член не може да го користат државјани на Република Македонија, ниту странски државјани со одобрен престој во Република Македонија.

(3) За ослободување од данок на додадена вредност за добрата од ставот (1) точка 4 на овој член се применуваат царинските прописи со кои се одредуваат критериумите и начинот на спроведување на ослободување од увозни давачки како и видот, количината и намената на добрата од ставот (1) точка 4 на овој член кои можат да се ослободат од увозните давачки.

(4) Добрата од ставот (1) точка 4 на овој член не смеат во рок од три години од денот на увозот да се отуѓуваат, без да се плати данокот на додадена вредност."

### Член 5

По членот 27 се додаваат три нови члена 27-а, 27-б и 27-в, кои гласат:

#### "Член 27-а

(1) Се ослободува од плаќање данок на додадена вредност увозот на добра кои се наменети да:

а) се стават на увид на царинскиот орган, и кога е применливо, да се стават во третман на привремено чувани добра,

б) се внесат во слободна зона или слободен склад и

в) се стават во постапка на царинско складирање или царинска постапка на увоз за облагородување според системот на одложено плаќање, согласно со царинските прописи.

(2) Ослободување од плаќање на данок на додадена вредност согласно со ставот (1) од овој член може да се оствари ако добрата не се пуштени во слободен промет, односно не се наменети за крајна потрошувачка.

(3) Од плаќање на данок на додадена вредност се ослободени и добра наменети за продажба во слободни царински продавници на аеродромите, отворени за меѓународен воздушен сообраќај под услови патниците истите да ги изнесат како багаж во дозволени количини во други држави со авион.

#### Член 27-б

(1) При увоз на добра од плаќање данок на додадена вредност се ослободуваат:

1) патници кои доаѓаат од странство, за предмети наменети за нивни лични потреби за време на патувањето во странство (личен багаж), а кои не подлежат на какви било важечки ограничувања или забрани, без оглед на тоа дали ги носат со себе или истите ги дале на превоз на превозник;

2) домашни патници, за други предмети со мала вредност покрај предметите од личниот багаж, кои ги внесуваат од странство, а кои не се од комерцијална природа. Ослободувањето од оваа точка не се применува за домашни патници кои влегуваат повеќе од еднаш во тековното деноноќие во царинското подрачје. Како домашни патници не се сметаат екипажот и лицата кои управуваат со јавните транспортни средства. Ослободувањата не се однесуваат на тутун и производи од тутун, алкохол и алкохолни пијалаци, како и на парфемии и тоалетни води;

3) државјани на Република Македонија и странски државјани, за предмети од некомерцијална природа со мала вредност кои повремено се примаат од странство. Ослободувањата не се однесуваат на тутун и производи од тутун, алкохол и алкохолни пијалаци, како и на парфемии и тоалетни води;

4) државјани на Република Македонија и странски државјани, за лекови за лична употреба што ги носат со себе или ги добиваат во пратки од странство;

5) возачи на моторни возила и мотоцикли, за гориво и мазиво кое се наоѓа во резервоари кои се фабрички вградени во моторните возила и мотоцикли;

6) државјани на Република Македонија и странски државјани кои имаат одобрен постојан престој во Република Македонија, за лични предмети кои ги наследиле во странство. Ослободувањата не се однесуваат на алкохол и алкохолни пијалаци, тутун и преработки од тутун, комерцијални моторни возила, предмети за употреба при вршење на трговија или професионална дејност кои ги употребувал починатиот при вршење на трговската или професионалната дејност, залихи на сировини и готови или полуготови производи и живи животни и земјоделски производи кои ги надминуваат количините кои се соодветни за вообичаените семејни потреби;

7) државјани на Република Македонија кои живеат во пограничниот појас, за растителни и животински производи (предмети) добиени на сопствените имоти во пограничниот појас на соседна држава, како и за подмладок и други производи стекнати од стоката што ја имаат на тие имоти заради полски работи, паша или презимување;

8) државјани на Република Македонија и странски државјани, за одликувања, медали, пехари, споменици и слични предмети од симболичен карактер добиени во странство на натпревари, изложби и приредби од меѓународно значење. Ослободувањата не се однесуваат на алкохолни пијалаци, како и на тутун и производи од тутун;

9) научници, книжевници и уметници, за сопствените дела што ги внесуваат од странство;

10) државни органи или регистрирани хуманитарни или добротворни организации, за добра кои бесплатно ги увезуваат, а кои се наменети за бесплатна поделба на жртвите од природни или други непогоди или за добра кои остануваат во сопственост на тие организации, а кои се наменети за бесплатно ставање на располагање на жртвите на тие непогоди. Ослободувањето не се однесува на материјал и опрема наменета за обнова на подрачјата кои ги зафатила природна или друга катастрофа. Ослободувањето се однесува само на организации кои водат соодветно книговодство и им овозможуваат на надлежните органи надзор над нивното работење и кои по потреба нудат гаранција како инструмент за обезбедување на плаќањето;

11) регистрирани хуманитарни или добротворни организации, за добра кои бесплатно ги увезуваат од странство за извршување на нивните хуманитарни активности. Ослободувањата не се однесуваат на алкохолни пијалаци, тутун и производи од тутун, како и на моторни возила (освен амбулантни возила за превоз на болни и повредени лица). Ослободувањето се однесува само на организација која води соодветно книговодство и на надлежните органи им овозможува надзор над нивното работење и кои по потреба нудат гаранција како инструмент за обезбедување на плаќањето;

12) јавни музеи и јавни уметнички галерии, за подарени збирки и уметнички предмети;

13) јавни библиотеки, за подарен библиотекарски материјал;

14) јавни архиви, за подарена репродуцирана архивска граѓа;

15) терапевтски супстанции од човеково потекло, реагенси за определување на крвни групи и на типови ткива;

16) лабораториски животни и биолошки или хемиски супстанции наменети за истражување;

17) мостри на добра со мала вредност кои според видот и количината не можат да се користат за друга намена;

18) добра наменети за употреба на саеми, трговски изложби или слични манифестации. Ослободувањето не се однесува на алкохол и алкохолни пијалаци, тутун и преработки од тутун и горива, било да се работи за течни, тврди или за гас;

19) добра кои се увезуваат заради испитување, истражување, анализирање или тестирање. Ослободувањето не се однесува на стока употребена за испитување, анализирање или тестирање за подобрување на продажбата;

20) трговски марки, модели или дизајни и нивните придружни документи, како и поднесоци за признавање на патенти за пронајдоци или слично, што им се доставуваат на организациите за заштита на авторските права или правата од индустриска сопственост;

21) туристички пропаганден материјал наменет за бесплатно делење и чијашто главна задача е да ја претстави странската туристичка понуда;

22) фармацевтски производи за здравствена или ветеринарна намена што се употребуваат при меѓународни спортски манифестации организирани во Република Македонија;

23) материјали потребни за прицврстување и за заштита на стоката во текот на нејзиниот транспорт;

24) подлога и храна за добиток и за животни во текот на нивниот транспорт;

25) материјали за изградба, одржување или украсување на спомен обележја на жртвите од војните или гробишта за жртвите од војните;

26) ковчежи со тела, погребни урни со пепел и придружни погребни предмети;

27) документи кои се испратени бесплатно до државните органи;

28) изданија на странски влади и официјални меѓународни органи наменети за бесплатно делење;

29) предмети кои се поднесуваат како докази или за слични цели пред судовите или други државни органи;

30) примероци на потписи и печатени циркулари кои се однесуваат на потписи кои се праќаат како дел од вообичаена размена на информации меѓу јавни служби или меѓу банки;

31) службени печатени материјали испратени до Народната банка на Република Македонија;

32) извештаи, изјави, белешки, проспекти, обрасци за пријавување и други документи кои се изготвени од фирми регистрирани во странство и испратени до сопствениците или носителите на хартии од вредност издадени од тие фирми;

33) досиеја, архиви, печатени обрасци и други документи кои се користат на меѓународни состаноци, конференции или конгреси, како и извештаи за тие собири;

34) планови, технички цртежи, нацрти, описи и други слични документи увезени за добивање или исполнување на нарачки во странство или за учество на конкурси или натпревари кои се одржуваат на царинското подрачје;

35) документи кои се користат при спроведување на испити на царинското подрачје кои ги спроведуваат институции со седиште во странство;

36) печатени обрасци кои се користат како службени документи во меѓународниот промет на возила или стока, во рамките на меѓународни конвенции;

37) печатени обрасци, етикети, билети и слични документи кои се испратени од странски превозници или хотели до туристички агенции со седиште во царинското подрачје;

38) печатени обрасци и билети, коносмани, товарни листови и други комерцијални или канцелариски документи кои веќе се искористени;

39) службени печатени обрасци од странски земји или од меѓународни органи и печатени материјали кои се во согласност со меѓународни стандарди испратени за распределба од странски здруженија до соодветни здруженија со седиште во царинското подрачје;

40) фотографии, слајдови и стандардни подлоги за фотографии, без оглед дали се титлувани, испратени до новински агенции или до издавачи на весници или списанија;

41) добра кои како подарок се добиени од странски донатори, како и увезени добра купени со паричните средства добиени како подарок на државните органи, општините и градот Скопје и на јавни правни субјекти и

42) добра потребни за реализирање на проекти финансирани со парични средства на странски донатори врз основа на договори меѓу Владата на Република Македонија и странски донатори, во кои стои клаузула дека донираните средства не можат да се користат за плаќање на увозни давачки.

(2) За ослободување од данок на додадена вредност за добрата од ставот (1) на овој член се применуваат царинските прописи со кои се одредуваат условите и начинот на спроведување на ослободување од увозни давачки, како и видот, количината и намената на добрата од ставот (1) на овој член кои можат да се ослободат од увозните давачки.

(3) Добрата од ставот (1) на овој член не смеат во рок од три години од денот на увозот да се отуѓуваат, без да се плати данокот на додадена вредност.

Поблиски прописи за начинот на спроведување на даночното ослободување од ставот (1) точка 42 на овој член донесува министерот за финансии.

#### Член 27 - в

(1) Се ослободени од плаќање на данок на додадена вредност добрата кои привремено се увезуваат со целосно ослободување од плаќање царина, и тоа:

- 1) транспортни средства;
- 2) лични предмети и стока за спортски цели увезени од патници;
- 3) материјали за помош при непогоди;
- 4) медицинска, хируршка и лабораториска опрема;
- 5) животни;
- 6) стока за употреба во погранични зони;
- 7) медиуми - носачи на звук, слика или податоци;
- 8) рекламен материјал;
- 9) професионална опрема;
- 10) педагошки материјал и научна опрема;
- 11) амбалажа;
- 12) калани, матрици, нацрти, скици, модели, инструменти за мерење, проверка и тестирање и други слични предмети;
- 13) специјален алат и инструменти;
- 14) стока за вршење на тестирање или која е предмет на тестирање;
- 15) мостри на стока;
- 16) заменувачки производи;
- 17) стока за изложби, саеми, средби и слични настани или за продажба;
- 18) резервни делови, прибор и опрема и
- 19) друга стока која повремено се увезува или се увезува во случаи во кои нема економски ефект.

(2) За добрата наведени во ставот (1) од овој член ослободувањето од плаќање данок на додадена вредност се одобрува согласно со условите и роковите определени со царинските прописи со кои за добрата наведени во ставот (1) од овој член се одобрува привремен увоз со целосно ослободување од плаќање царина."

#### Член 6

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во "Службен весник на Република Македонија", а ќе се применува од 1 јануари 2006 година.

### L I G J PËR NDRYSHIMIN DHE PLOTËSIMIN E LIGJIT PËR TATIMIN MBI VLERËN E SHTUAR

#### Neni 1

Në Ligjin për tatimin mbi vlerën e shtuar ("Gazeta zyrtare e Republikës së Maqedonisë", numër 44/99, 59/99, 86/99, 11/2000, 8/2001, 21/2003 dhe 19/2004), në nenin 24 pika 3, nën-pika v) ndryshon dhe është si vijon:

"v) shërbimet që drejtpërdrejtë janë të ndërlidhura me importin nga neni 27, paragrafi (1) pika 2 dhe nenet 27-a dhe 27-v;"

#### Neni 2

Neni 25 ndryshon dhe është si vijon:

"(1) Blerësi – person fizik, i cili në territorin e Republikës së Maqedonisë nuk ka vend të përhershëm të banimit ose vendqëndrim të përkohshëm, ka të drejtë në kthim të tatimit mbi vlerën e shtuar për të mirat që janë blerë në Republikën e Maqedonisë vlera e të cilave e tejkalon shumën prej 5.000 denarë, përfshirë edhe tatimin mbi vlerën e shtuar, që i nxjerr nga Maqedonia para kalimit të muajit të tretë që pason pas muajit të blerjes.

(2) E drejta për kthim të tatimit mbi vlerën e shtuar nga paragrafi (1) i këtij neni nuk ka të bëjë me vajrat minerale, alkoolin dhe pijet alkoolike si dhe për prodhimet e duhanit.

(3) Mënyra e kthimit të tatimit mbi vlerën e shtuar dhe përmbajtja e kërkesës për kthimin e tatimit mbi vlerën e shtuar i përshkruan ministri i Financave."

#### Neni 3

Në nenin 26 paragrafi 4 fjalët: "nenet 24 dhe 25" zëvendësohen me fjalët: "neni 24".

#### Neni 4

Neni 27 ndryshon dhe është si vijon:

"(1) Lirohet nga tatimi mbi vlerën e shtuar importi i të mirave vijuese:

1) të mira, qarkullimi i të cilave është i liruar nga tatimi mbi vlerën e shtuar në vend sipas nenit 23 dhe nenit 24 pikat 6, 7 dhe 8 të këtij ligji;

2) të mira, të cilat në kuadër të procedurës transite doganore lëvizin nga një në vend tjetër të rajonit doganor të Republikës së Maqedonisë;

3) të mira që sërish importohen në gjendje të pandryshuar njëilloj si gjatë eksportit të tyre të përkohshëm dhe

4) të mira që importohen:

a) nga ana e shefave të shteteve të huaja ose përfaqësuesve të shefave të shteteve të huaja në misionet të posaçme, si dhe anëtarëve e përcjelljes së tyre, për nevojat e tyre zyrtare si dhe për përdorim personal,

b) nga ana e organizatave ndërkombëtare dhe ndërshtetërore me seli në Republikën e Maqedonisë, përkatësisht përfaqësive të tyre në Republikën e Maqedonisë, gjatë kryerjes së veprimtarisë së tyre në Republikën e Maqedonisë, për nevojat e tyre zyrtare,

v) nga ana e përfaqësive diplomatike dhe konsullore të shteteve të huaja në Republikën e Maqedonisë, për nevoja të tyre zyrtare,

g) nga ana e shefave të përfaqësive të huaja në Republikën e Maqedonisë dhe anëtarëve të familjeve të tyre më të ngushta, për përdorim të tyre personal,

d) nga ana e personelit diplomatik të përfaqësive të huaja diplomatike në Republikën e Maqedonisë dhe anëtarët e familjeve të tyre të ngushta, për përdorimin e tyre personal,

gj) nga ana e personelit konsullor të përfaqësive të huaja konsullore në Republikën e Maqedonisë dhe anëtarëve të familjeve të tyre më të ngushta, për përdorimin e tyre personal dhe

e) nga ana e personelit të përfaqësive të huaja diplomatike dhe konsullore në Republikën e Maqedonisë, për sende për amvisëri të importuara në afat prej 12 muaj nga dita e ardhjes së tyre në Republikën e Maqedonisë.

(2) Lirimin nga pika 4 e paragrafit (1) të këtij neni nuk mund ta shfrytëzojnë shtetas të Republikës së Maqedonisë, as shtetas të huaj me qëndrim të lejuar të përhershëm në Republikën e Maqedonisë;

(3) Për lirimin nga tatimi mbi vlerën e shtuar për të mirat nga pika 4 e paragrafit (1) të këtij neni aplikohen dispozitat doganore me të cilat përcaktohen kriteret dhe mënyra e zbatimit të lirimit nga pagesat importuese si dhe lloji, sasia dhe dedikimi i të mirave nga pika 4 e paragrafit 1 të këtij neni që mund të lirohen nga pagesat importuese;

(4) Të mirat nga pika 4 nga paragrafi (1) të këtij neni nuk guxojnë në afat prej tre vitesh nga dita e importit të shiten, pa paguar tatimin mbi vlerën e shtuar."

#### Neni 5

Pas nenit 27 shtohen tre nene të reja 27 – a, 27 – b dhe 27 – v, që janë si vijon:

#### „Neni 27 – a

(1) Lirohet nga pagesa e tatimit mbi vlerën e shtuar importi i të mirave që janë të dedikuara që të:

a) vihen në inspektim nga organi doganor, dhe atëherë kur është e aplikueshme, të vihen nën trajtimin e të mirave të ruajtura përkohësisht,

b) të futen në zonë të lirë ose depo të lirë dhe

v) të vihen në procedurë të deponimit doganor ose procedurë doganore të importit për fisnikërim sipas sistemit të pagesës së shtyrë, në pajtim me dispozitat doganore.

(2) Lirimi nga pagesa e tatimit në vlerën shtesë në pajtim me paragrafin (1) të këtij neni mund të realizohet nëse të mirat nuk janë lëshuar në qarkullim të mirë, përkatësisht nuk janë të dedikuara për konsum përfundimtar.

(3) Nga pagesa e tatimit mbi vlerën e shtuar janë të liruara edhe të mira e dedikuara për shitje në dyqane të liruara nga dogana në aeroportet, e hapura për komunikacion ndërkombëtar ajror me kush që pasagjerët të njëjtat t'i nxjerrin si bagazh në sasi të lejuara në shtet tjera me aeroport.

#### Neni 27 – b

(1) Gjatë importit të të mirave nga pagesa e tatimit mbi vlerën e shtuar lirohen:

1) pasagjerët që vijnë nga bota e jashtme, për sendet e dedikuara për nevojat e tyre personale gjatë udhëtimit në botën e jashtme (bagazh personal), të cilat nuk u nënshtrihen çfarëdo qoftë kufizimeve ose ndalesave, pa marrë parasysh nëse ato i mbajnë me vetë apo të njëjtat ia kanë dhënë transportuesit t'i transportojë;

2) pasagjerët vendas, për sende tjera me vlerë të vogël krahas sendeve nga bagazhi personal, që i sjellin nga bota e jashtme, e të cilat nuk janë me natyrë komerciale. Lirimi nga kjo pikë nuk aplikohet për pasagjerë vendas që hyjnë më tepër se një herë gjatë 24 orëve aktuale në rajonin doganor. Si pasagjerë vendas nuk llogaritet ekuipazhi dhe personat që drejtojnë me mjetet publike transportuese. Lirimet nuk kanë të bëjnë me duhanin dhe prodhimet e duhanit, alkoolin dhe pijet alkoolike si dhe me parfumet dhe lëngje tualeti;

3) shtetas të Republikës së Maqedonisë dhe shtetas të huaj, për sende të natyrës jokomerciale me vlerë të vogël të cilat herë pas here pranohen nga bota e jashtme. Lirimet nuk kanë të bëjnë me duhanin dhe prodhimet e duhanit, alkoolin dhe pijet alkoolike si dhe me parfumet dhe lëngjet e tualetit;

4) shtetas të Republikës së Maqedonisë dhe shtetas të huaj, për barna për përdorim personal që i bartin me vete ose që i marrin si dërgesa nga bota e jashtme;

5) drejtues të automjeteve motorike dhe të motoçikletave, për lëndën djegëse dhe vajin që gjendet në rezervuarët që janë të vendosur nga fabrika në automjetet motorike dhe motoçikletat;

6) shtetas të Republikës së Maqedonisë dhe shtetas të huaj, që kanë qëndrim të lejuar të përhershëm në Republikën e Maqedonisë, për sende personale që i kanë trashëguar në botën e jashtme. Lirimet nuk kanë të bëjnë me alkoolin dhe pijet alkoolike, duhanin dhe prodhimet e duhanit, automjete komerciale motorike, sende për përdorim gjatë kryerjes së tregtisë ose veprimtarisë profesionale që i ka përdorur i ndjeri gjatë kryerjes së veprimtarisë tregtare ose profesionale, stoqe të lëndëve të para dhe prodhime të gatshme ose gjysmë të gatshme dhe kafshë të gjalla dhe prodhime bujqësore që i tejkalojnë sasi të që janë përkatëse me nevojat e zakonshme familjare;

7) shtetas të Republikës së Maqedonisë, që jetojnë në brezin kufitar, për prodhime (sende) bimore dhe të kafshëve që janë marrë nga pronat e tyre në brezin kufitar të shtetit fqinj, si dhe për bagëtinë e re dhe prodhimet tjera të marra nga bagëtia që e kanë në ato pronat për shkak të punëve në fushë, kullotjes dhe dimërimit;

8) shtetas të Republikës së Maqedonisë dhe shtetas të huaj, për dekoratat, medaljet, kupat e sendet përkujtimore dhe sendet e ngjashme me karakter simbolik që janë marrë në botën e jashtme në gara, ekspozita dhe shfaqje me domethënie ndërkombëtare. Lirimet nuk kanë të bëjnë me pijet alkoolike si dhe me duhanin dhe prodhimet e duhanit;

9) shkencëtarë, shkrimtarë dhe artistë, për veprat e tyre që i sjellin nga bota e jashtme;

10) organe shtetërore ose organizata të regjistruara humanitare ose bamirëse, për të mirat që i importojnë pa pagesë, e të cilat janë të dedikuara për shpërndarje pa pagesë viktimave të stuhive natyrore ose të tjera ose për të mira që mbeten në pronësi të këtyre organizatave, e të cilat janë të dedikuara për vënie në dispozicion pa pagesë viktimave të këtyre stuhive. Lirimet nuk kanë të bëjnë me material dhe pajisje të dedikuara për rindërtimin e rajoneve që i ka kapluar katastrofa natyrore ose katastrofë tjetër. Lirimet kanë të bëjnë vetëm me organizatat që mbajnë kontabilitet përkatës dhe që ua mundësojnë organeve kompetente mbikëqyrjen mbi punën e tyre dhe të cilat sipas nevojës ofrojnë garanci si instrument për sigurimin e pagesës;

11) organizata të regjistruara humanitare ose bamirëse, për të mirat të cilat pa pagesë i importojnë nga bota e jashtme për kryerjen e aktiviteteve të tyre humanitare. Lirimet nuk kanë të bëjnë me pije alkoolike, duhan dhe prodhime të duhanit si dhe me automjete motorike (përveç autoambulancave për transportin e personave të sëmurë dhe të lënduar). Lirimet kanë të bëjnë vetëm me organizatat që mbajnë kontabilitet përkatës dhe që ua mundësojnë organeve kompetente mbikëqyrjen mbi punën e tyre dhe të cilat sipas nevojës ofrojnë garanci si instrument për sigurimin e pagesës;

12) muze publike dhe galeri artistike publike, për koleksione dhe sende artistike të dhuruara;

13) biblioteka publike për material të dhuruar bibliotekist;

14) arkiva publike, për material të dhuruar të reprodukuar arkivor;

15) substanca terapeutike me prejardhje njerëzore, reagensë për përcaktimin e grupeve të gjakut dhe të llojeve të indeve;

16) kafshë laboratorike dhe substanca biologjike ose kimike të dedikuara për hulumtim;

17) mostra të të mirave me vlerë të vogël, të cilat sipas llojit dhe sasisë nuk mund të përdoren për dedikim tjetër;

18) të mira të dedikuara për përdorim në panairë, ekspozita tregtare ose manifestime të ngjashme. Lirimet nuk kanë të bëjnë me alkool dhe pije alkoolike, duhan dhe prodhime nga duhani dhe lëndë djegëse, qoftë të bëhet fjalë për ato të lëngshme, të forta ose për gazra;

19) të mira që importohen për shkak të kërkimit, hulumtimit, analizimit ose testimit. Lirimi nuk ka të bëjë me mall të përdorur për kërkim, analizim ose testim për përmirësimin e shitjes;

20) marka, modele ose dizajnë tregtar dhe dokumentet e tyre përcjellëse, si dhe parashitjet për njohjen e patentave për shpikje ose ngjashëm, që u dërgohen organizatave për mbrojtjen e të drejtave autoriale ose të drejtave të pronësisë industriale;

21) materiali propagandues turistik i dedikuar për shpërndarje pa pagesë dhe qëllimi i të cilit është që ta prezantojë ofertën e jashtme turistike;

22) prodhime farmaceutike për dedikim shëndetësor ose veterinar që përdoren gjatë manifestimeve ndërkombëtare sportive të organizuara në Republikën e Maqedonisë;

23) materiale të nevojshme për përforcimin dhe mbrojtjen e mallit gjatë transportit të tij;

24) shtroja dhe ushqimi për bagëti dhe kafshë gjatë transportit të tyre;

25) materiale për ndërtim, mirëmbajtje ose stolisje të shenjave përkujtimore për viktimat nga luftërat ose për varrezat e viktimave të luftërave;

26) arkivole me kufoma, urna varrimi me hi dhe sende përcjellëse varrimi;

27) dokumente që u janë dërguar pa pagesë organeve shtetërore;

28) botime të qeverive të huaja dhe të organeve zyrtare ndërkombëtare të dedikuara për shpërndarje pa pagesë;

29) sende që para gjykatave ose organe tjera shtetërore paraqiten si dëshmi ose për qëllime të ngjashme;

30) ekzemplarë të nënshkrimeve ose letra-qarkore të shtypura që kanë të bëjnë me nënshkrimet të cilat dërgohen si pjesë e këmbimit të zakonshëm të informacioneve midis shërbimeve publike ose midis bankave;

31) materiale të shtypura zyrtare të dërguara Bankës Popullore të Republikës së Maqedonisë;

32) raporte, deklarata, shënime prospekte, formularë për paraqitje dhe dokumente tjera që janë përpiluar nga firma të regjistruara në botën e jashtme dhe janë të dërguara pronarëve ose bartësve të letrave me vlerë të lëshuara nga këto firma;

33) dosje, arkiva, formularë të shtypur dhe dokumente tjera që përdoren në mbledhje, konferenca ose kongrese ndërkombëtare, si dhe raporte për këto tubime;

34) plane, vizatime teknike, përshkrime dhe dokumente tjera të ngjashme të importuara për marrje ose plotësim të porosive jashtë vendit ose për pjesëmarrje në konkurse ose gara që mbahen në rajonin doganor;

35) dokumente që përdoren gjatë realizimit të provimeve në rajon doganor, që i realizojnë institucionet me seli në botën e jashtme;

36) formularë të shtypur që përdoren si dokumente zyrtare në qarkullimin ndërkombëtar të automjeteve ose të mallit, në suaza të konventave ndërkombëtare;

37) formularë të shtypur, etiketa, bileta dhe dokumente të ngjashme që nga transportues ose hotele të huaja u janë dërguar agjencive turistike me seli në rajonin e doganës;

38) formularë të shtypur dhe bileta, konosmanë, fletëngarkesa dhe dokumente tjera komerciale ose zyre që tani më janë shfrytëzuar;

39) formularë të shtypur zyrtarë nga vende të jashtme ose nga organe ndërkombëtare dhe materiale të shtypura që janë në pajtim me standardet ndërkombëtare të dërguara për shpërndarje nga shoqata të huaja shoqatave përkatëse me seli në rajonin dogano;

40) fotografi, sllajde dhe bazamente standarde për fotografi, pa marrë parasysh nëse janë të titulluara, të dërguara agjencive gazetareshe ose botuesve të gazetave ose revistave;

41) të mira që si dhuratë janë marrë nga donatorë të huaj, si dhe të mira të importuara me të hollat e marra si dhuratë nga organet shtetërore, komunat dhe qyteti i Shkupit dhe i subjekteve publike juridike, dhe

42) të mira të nevojshme për realizimin e projekteve të financuara me mjetet në të holla nga donatorë të huaj në sajë të marrëveshjeve midis Qeverisë së Republikës së Maqedonisë dhe donatorë të huaj, në të cilat qëndron klauzola se mjetet e donuara nuk mund të përdoren për shlyerje të pagesave për import.

(2) Për lirim nga tatimi mbi vlerën e shtuar për të mirat nga paragrafi (1) të këtij neni aplikohen dispozitat doganore me të cilat përcaktohen kushtet dhe mënyra për aplikimin e lirit nga pagesat për import si dhe lloji, sasia dhe dedikimi për të mirat nga paragrafi (1) i këtij neni që mund të lirohen nga pagesat në sajë të importit.

(3) Të mirat nga paragrafi (1) i këtij neni nuk guxojnë të shiten në afat prej tre vitesh nga dita e importit, pa pagesë të tatimit mbi vlerën e shtuar.

(4) Dispozita më të përafërta për mënyrën e zbatimit të lirit nga pagesat nga paragrafi (1) pika 42 të këtij neni sjell ministri i Financave.

Neni 27 – v

(1) Nga pagesa e tatimit mbi vlerën e shtuar janë të liruar të mirat që importohen përkohësisht me lirim të plotë nga pagesa e doganës e ato janë:

- 1) mjetet transportuese;
  - 2) gjërat personale dhe malli i dedikuar për qëllime sportive të importuar nga pasagjerët;
  - 3) materialet për ndihmë gjatë stuhive;
  - 4) pajisje medicinale, kirurgjike dhe laboratorike;
  - 5) kafshë;
  - 6) malli për përdorim në zonat kufitare;
  - 7) mediet – bartës të tingullit, fotografisë ose të dhënave;
  - 8) materiali reklamues;
  - 9) pajisje profesionale;
  - 10) Material pedagogjik dhe pajisje shkencore;
  - 11) ambalazhi;
  - 12) kallëpe, letra kopjuese, projekte, skica, modele, instrumente për matje dhe nevoja tjera të ngjashme;
  - 13) vegla dhe instrumente të posaçme;
  - 14) mall për kryerjen e testimit ose që është lëndë e testimit;
  - 15) mostra të mallrave;
  - 16) prodhime zëvendësuese;
  - 17) mallra për ekspozita, panairë, takime dhe evenimente të ngjashme ose për shitje;
  - 18) pjesë rezerve, garniturë veglash dhe pajisje dhe
  - 19) mall tjetër që importohet herë pas here ose importohet në raste në të cilat nuk ka efekt ekonomik.
- (2) Për të mirat e theksuara në paragrafin (1) të këtij neni lirimi nga pagesa e tatimit mbi vlerën e shtuar miratohet në pajtim me kushtet dhe afatet e përcaktuara me dispozitat doganore me të cilat e theksuara në paragrafin (1) të këtij neni miratohet import i përkohshëm me lirim të plotë nga pagesa e doganës.“

Neni 6

Ky ligj hyn në fuqi ditën e tetë nga dita e botimit në “Gazetën zyrtare të Republikës së Maqedonisë”, ndërkaq do të aplikohet nga 1 janari i vitit 2006.

**387.**

Врз основа на член 75 ставови 1 и 2 од Уставот на Република Македонија, претседателот на Република Македонија и претседателот на Собранието на Република Македонија издаваат

**У К А З**  
**ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ИЗМЕНУ-**  
**ВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ**  
**ЗА СЕМЕЈСТВОТО**

Се прогласува Законот за изменување и дополнување на Законот за семејството, што Собранието на Република Македонија го донесе на седницата одржана на 14 март 2006 година.

Бр. 07-1143/1  
14 март 2006 година  
Скопје

Претседател  
на Република Македонија,  
**Бранко Црвенковски, с.р.**

Претседател  
на Собранието на Република  
Македонија,  
д-р **Љупчо Јордановски, с.р.**

**З А К О Н**  
**ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ**  
**ЗА СЕМЕЈСТВОТО**

Член 1

Во Законот за семејството ("Службен весник на Република Македонија" број 80/92, 9/96 и 38/2004), членовите 14-а и 14-б се бришат.



**Член 2**

Во членот 23 став 3 по зборовите: "матичната книга на родените" запишката и зборовите: "потврда дека посетиле предбрачно и брачно советувашиште во центарот за социјална работа кога прв пат склучуваат брак" се бришат.

**Член 3**

Во членот 67 по ставот 2 се додава нов став 3, кој гласи:

"Во случаи кога брачниот другар на мајката, во рокот утврден во членот 64 став 2 од овој закон, не поднел тужба за оспорување на татковство, а изјавил во тој рок пред центарот за социјална работа дека не се смета за татко на детето и кога мајката дала согласност за посвојување на детето на начин и во постапка утврдена во членот 106 од овој закон, тужбата за оспорување на татковство во рок од три месеца по истекот на рокот од членот 64 став 2 на овој закон, ја поднесува старателот на детето со одобрение на центарот за социјална работа."

**Член 4**

Во членот 94-г по ставот 3 се додава нов став 4, кој гласи: "Службеното и правното лице од ставот 3 на овој член кое во текот на своето работење преземале одредени дејствија при семејното насилство се должни веднаш, а најдоцна во рок од 48 часа од преземањето на дејствијата, службената документација и известувањето за преземени дејствија и друга документација (записник, изјава од сведок, наоди од лекар и друго), да ги достават до надлежниот центар за социјална работа."

Ставот 4 станува став 5.

Во ставот 5 кој станува став 6 бројот "4" се заменува со бројот "5".

**Член 5**

Во членот 94-с по ставот 1 се додава нов став 2, кој гласи: "Министерот за труд и социјална политика го пропишува начинот на спроведување и следењето на изречените мерки за заштита на семејството и лицата жртви на семејно насилство преземени од центарот за социјална работа и за начинот на следење на привремените мерки изречени од судот."

**Член 6**

Во членот 104-и став 3 зборот "шест" се заменува со зборот "два" а зборот "девет" се заменува со зборот "три". По ставот 3 се додаваат три нови става 4, 5 и 6, кои гласат:

"Доколку посвоител е брачниот другар на родителот на детето, сместувањето на детето од ставот 1 на овој член не може да биде пократко од еден месец, ниту подолго од два месеца.

Доколку детето е сместено во семејство на посвоители кои се странски државјани и кои не живеат на територијата на Република Македонија, семејството кај кое е сместено дете, е должно половина од периодот на сместување на детето да го поминат на територијата на Република Македонија.

По исклучок, доколку се посвојува дете постаро од три години, сместувањето на детето во семејството на посвоителите, може да биде и подолго од периодот утврден во ставовите 3 и 4 на овој член, но не подолго од шест месеца."

Во ставот 4 кој станува став 7 зборовите: "секој три месеца" се заменуваат со зборовите: "секој месец".

Ставот 5 станува став 8.

По ставот 8 се додаваат два нови става 9 и 10, кои гласат:

"За времетраењето на сместувањето на детето во семејството на посвоителите, доколку е на возраст до седум месеца, посвоителот има право на породилно отсуство на товар на Фондот за здравствено осигурување на Македонија.

Доколку во семејството на посвоителите е сместено дете постаро од седум месеца, посвоителот има право на платено отсуство на товар на работодавачот за времетраењето на сместувањето."

**Член 7**

Во членот 107 став 3 по зборовите: "до моментот на" се додаваат зборовите: "донесување на решение за сместување на детето во семејството на посвоителите, заради спроведување на постапката за посвојување", а зборовите до крајот на реченицата се бришат.

**Член 8**

Во членот 279-з ставови 1и 2 по зборовите: "став3" се додаваат зборовите: "и 4".

**Член 9**

По членот 281 се додава нов член 281-а, кој гласи:

**"Член 281-а**

За спроведување на извршување на изречена привремена мерка од членот 94-е на овој закон, за точките 1, 2, 3, 4 и 5 е надлежно Министерството за внатрешни работи, точката 8 ја спроведува соодветно советувашиште, за точката 9 е надлежно Министерството за здравство, а извршувањето на изречените привремени мерки од точките 6, 7, 10 и 11 се спроведуваат согласно со закон."

**Член 10**

Постапките кои се започнати согласно со членот 104-и од Законот за семејството ("Службен весник на Република Македонија" број 80/92, 9/96 и 38/2004) пред денот на влегувањето во сила на овој закон ќе продолжат според одредбите на овој закон.

**Член 11**

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во "Службен весник на Република Македонија".

## LIGJ PËR PLOTËSIMIN DHE NDRYSHIMIN E LIGJIT PËR FAMILJEN

**Neni 1**

Në Ligjin për familjen ("Gazeta zyrtare e Republikës së Maqedonisë", numër 80/92, 9/96 dhe 38/2004), nenet 14-a dhe 14-b shlyhen.

**Neni 2**

Në nenin 23 paragrafi 3, pas fjalëve "libri amë i të lindurve" presja dhe fjalët "vërtetim se kanë vizituar këshillimoren për çështje paramartesore e martesore në qendrën për punë sociale kur për herë të parë lidhin martesë" shlyhen.

**Neni 3**

Në nenin 67 pas paragrafit 2 shtohet paragrafi i ri 3, si vijon: "Në rastet kur bashkëshorti i nënës, në afatin e përcaktuar në paragrafin 2 të nenit 64 të këtij ligji, nuk ka paraqitur padi për kontestimin e atësisë, ndërsa ka deklaruar në atë afat në qendrën për punë sociale se nuk konsiderohet si baba i fëmijës edhe kur nëna ka dhënë pëlqim për adoptimin e fëmijës, në mënyrë dhe në procedurë të përcaktuar në nenin 106 të këtij ligji, padinë për kontestimin e atësisë në afat prej tre muajsh pas skadimit të afatit nga neni 64 paragrafi 2 të këtij ligji, e paraqet kujdestari i fëmijës me lejen e qendrës për punë sociale."

**Neni 4**

Në nenin 94-g pas paragrafit 3 shtohet paragrafi i ri 4 si vijon:

"Personi zyrtar dhe juridik nga paragrafi 3 i këtij neni, i cili gjatë punës së tyre kanë ndërmarë veprime të caktuara gjatë rastit të dhunës në familje, obligohen që menjëherë e

më së voni në afat prej 48 orësh nga ndërmarrja e veprimeve, dokumentacionin zyrtar dhe njoftimin për veprimet e ndërmarrja dhe dokumentacionin tjetër (procesverbalin, deklaraten e dëshmitarit, konstatimet e mjekut etj.) t'i paraqesin në qendrën kompetente për punë sociale.”

Paragraf 4 bëhet paragraf 5.

Në paragrafin 5 i cili bëhet paragraf 6 numri “4” zëvendësohet me numrin “5”.

#### Neni 5

Në nenin 94-x pas paragrafit 1 shtohet paragrafi i ri 2, si vijon: “Ministri i Punës dhe Politikës Sociale e përcakton mënyrën e zbatimit dhe përcjelljes së masave të kumtuara për mbrojtjen e familjes dhe personave viktimë të dhunës familjare të ndërmarrja nga qendra për punë sociale dhe për mënyrën e përcjelljes së masave të përkohshme të kumtuara nga gjyqi.”

#### Neni 6

Në nenin 104-i në paragrafin 3, fjala “gjashtë” zëvendësohet me fjalën “dy” ndërsa fjala “nëntë” zëvendësohet me fjalën “tre”.

Pas paragrafit 3 shtohen tre paragrafë të rinj 4, 5 dhe 6, si vijojnë:

“Nëse adoptues është bashkëshorti i prindit të fëmijës, vendosja e fëmijës nga paragrafi 1 i këtij neni nuk mund të jetë më e shkurtër se një muaj, as më e gjatë se dy muaj.

Nëse fëmija është vendosur në familjen e adoptuesve që janë shtetas të huaj dhe të cilët nuk jetojnë në territorin e Republikës së Maqedonisë, familja te e cila është vendosur fëmija, obligohet që gjysmën e periudhës së vendosjes së fëmijës ta kalojnë në territorin e Republikës së Maqedonisë.

Me përjashtim, nëse adoptohet fëmija me moshë mbi tre vjet, vendosja e fëmijës në familjen e adoptuesve mund të jetë edhe më e gjatë nga periudha e përcaktuar në paragrafin 3 dhe 4 të këtij neni, por jo më gjatë se gjashtë muaj.”

Në paragrafin 4 i cili bëhet paragraf 7 fjalët: “çdo tre muaj” zëvendësohen me fjalët: “çdo muaj”.

Paragrafi 5 bëhet paragraf 8.

Pas paragrafit 8 shtohen dy paragrafë të rinj 9 dhe 10 si vijojnë:

“Gjatë kohëzgjatjes së vendosjes së fëmijës në familjen e adoptuesve, nëse është në moshë deri shtatë vjet, adoptuesi ka të drejtë për pushim lindjeje në llogari të Fondit të Sigurimit Shëndetësor të Maqedonisë.

Nëse në familjen e adoptuesve është vendosur fëmija me moshë mbi shtatë muaj, adoptuesi ka të drejtë për pushim me pagesë në llogari të punëdhënësit për kohëzgjatjen e vendosjes.”

#### Neni 7

Në nenin 107 në paragrafi 3 pas fjalëve: “deri në momentin e” shtohen fjalët: “marrjen e aktvendimit për vendosjen e fëmijës në familjen e adoptuesve, për shkak të zbatimit të procedurës së adoptimit”, ndërsa fjalët deri në fund të fjalisë shlyhen.

#### Neni 8

Në nenin 279-z në paragrafin 1 dhe 2 pas fjalëve: “paragrafi 3” shtohen fjalët: “dhe 4”.

#### Neni 9

Pas nenit 281 shtohet neni i ri 281-a, si vijon:

#### “Neni 281-a

“Për realizimin e zbatimit të masës së përkohshme të kumtuar nga neni 94-e të këtij ligji, për pikat 1, 2, 3, 4 dhe 5, kompetente është Ministria e Punëve të Brendshme, pikën 8 e zbaton këshillimorja përkatëse, për pikën 9 kompetente është Ministria e Shëndetësisë, ndërsa zbatimi i masave të përkohshme të kumtuara nga neni 6, 7, 10 dhe 11 realizohet sipas ligjit.”

#### Neni 10

Procedurat që kanë filluar sipas nenit 104-i nga Ligji për familjen (“Gazeta zyrtare e Republikës së Maqedonisë” numër 80/92, 9/96 dhe 38/2004) para ditës së hyrjes në fuqi të këtij ligji, do të vazhdojnë sipas dispozitave të këtij ligji.

#### Neni 11

Ky ligj hyn në fuqi në ditën e tetë nga dita e shpalljes në “Gazetën zyrtare të Republikës së Maqedonisë”.

Po izвршеното срамнување со изворниот текст е утврдено дека во текстот на Законот за изменување на Законот за јавните патишта („Сл. весник на РМ“ бр. 31/2006), е направена грешка, поради што се дава

#### ИСПРАВКА

#### НА ЗАКОНОТ ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ЈАВНИТЕ ПАТИШТА

Во членот 1 наместо зборовите: „точка 4“, треба да стојат зборовите: „точка 3“.

Бр. 10-1200/2  
17 март 2006 година  
Скопје

Од Законодавно-правната  
комисија на Собранието на  
Република Македонија

#### МИНИСТЕРСТВО ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА И ПРОСТОРНО ПЛАНИРАЊЕ

#### 388.

Врз основа член 85 став (3) од Законот за животна средина (“Службен весник на РМ” бр. 53/05, 81/05), министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на животна средина и просторно планирање, донесува

#### П Р А В И Л Н И К

**ЗА ДОПОЛНИТЕЛНИТЕ КРИТЕРИУМИ, НАЧИНОТ, ПОСТАПКАТА И НАДОМОСТОКОТ НА ТРОШОЦИТЕ НА ВКЛУЧУВАЊЕ И ИСКЛУЧУВАЊЕ ОД ЛИСТАТА НА ЕКСПЕРТИ ЗА ОЦЕНА НА ВЛИЈАНИЕТО НА ПРОЕКТОТ ВРЗ ЖИВОТНАТА СРЕДИНА**

#### Член 1

#### Предмет

Со овој правилник се пропишуваат дополнителните критериуми за вклучување на физичките лица во Листата на експерти за оцена на влијанието на проектите врз животната средина (во понатамошниот текст: Листа на експерти), како и начинот, постапката и трошоците на вклучување и исклучување на физичките лица од Листата на експерти.

#### Член 2

#### Дополнителни критериуми за вклучување на Листата на експерти

Експерт за оцена на влијание врз животната средина вклучен во Листата на експерти може да биде физичко лице кое освен условите определени со член 85 став (2) од Законот за животна средина ги исполнува и следните дополнителни критериуми:

1. Познавање на прописите и стратешките определби во областа на животната средина;
2. Познавање на постапката за оцена на влијанието врз животната средина;
3. Познавање на концептот на одржлив развој особено на:
  - еколошката одржливост, како фактор за овозможување на одржливиот развој;
  - социјална одржливост;
  - економска ефикасност.
4. Способност да размислува во целина за структурата, функционирањето и карактеристиките на системот за животна средина;
5. Способност за анализирање на состојбата на животна средина со цел да се определат значајните прашања, проблеми и/или карактеристики и да се направи разлика помеѓу причините и последиците;
6. Способност за донесување компромисни одлуки и објективна оцена на алтернативите;
7. Способност за примена на интегрираното управување со животната средина;
8. Познавање на мерки за ублажување и оптимизирање на влијанието;
9. Способност за управување со интердисциплинарен тим.
10. Способност за процена на потребата кога треба да се ангажира експерт и од која област;
11. Познавање на англиски јазик.

#### Член 3

#### Вклучување на Листата на експерти

(1) Лицето кое сака да биде вклучено во листата на експерти поднесува барање за вклучување на листата на експерти.

(2) Лицето од став (1) од овој член кон барањето приложува:

- Кратка биографија;

- Уверение за завршено високо образование;
- Доказ за познавање на англиски јазик;
- Уплатница од 30.000 денари;
- Три препораки за претходното работно искуство; и
- Друга потребна документација во согласност со член 2 од овој правилник.

(3) Органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина врз основа на доставената документација и интервју спроведено со подносителот на барањето цени дали се исполнети условите од став (2) од овој член за вклучување на лицето на листата на експерти.

(4) Органот од став (3) на овој член доколку оцени дека лицето ги исполнува условите од член 2 од овој правилник го вклучува лицето како експерт на листата, во спротивно носи решение во кое ги наведува причините за невклучување на лицето во листата на експерти.

#### Член 4

##### Исклучување од Листата на експерти

Од листата на експерти се исклучуваат експертите во случај на:

- губење на деловна способност;
- барање на експертот;
- два пати добиена негативна оценка на извештајот за соодветноста на студијата за оценка на влијанието врз животната средина подготвена од експертот;
- повреда на законите од областа на животната средина при спроведување на постапка за оценка на влијанијата на проектите врз животната средина; и
- судска одлука со која се утврди дека експертот довел во заблуда или неточно изнел податоци или извршил злоупотреба при спроведување на постапка за оценка на влијанијата на проектите врз животната средина;

#### Член 5

##### Надомест на трошоци за вклучување на Листата на експерти

Висината на надоместокот за вклучување на листата на експерти за оценка на влијанието врз животната средина изнесува 30.000 денари.

#### Член 6

##### Влегување во сила

Овој правилник влегува во сила наредниот ден од денот на објавување во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 07-1155/1  
Скопје

Министер за животна  
средина и просторно планирање,  
д-р **Зоран Шапуриќ**, с.р.

389.

Врз основа на членот 86 став (11) и (12) од Законот за животна средина („Службен весник на РМ“ бр. 53/2005, 81/05), министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на животна средина и просторно планирање, донесува

### П РА В И Л Н И К ЗА ФОРМАТА, СОДРЖИНАТА, ПОСТАПКАТА И НАЧИНОТ ЗА ИЗРАБОТКА НА ИЗВЕШТАЈОТ ЗА СООДВЕТНОСТА НА СТУДИЈАТА ЗА ОЦЕНА НА ПРОЕКТОТ ВРЗ ЖИВОТНАТА СРЕДИНА, КАКО И ПОСТАПКАТА ЗА ОВЛАСТУВАЊЕ НА ЛИЦАТА ОД ЛИСТАТА НА ЕКСПЕРТИ ЗА ОЦЕНА НА ВЛИЈАНИЕТО ВРЗ ЖИВОТНАТА СРЕДИНА, КОИ КЕ ГО ИЗГОТВАТ ИЗВЕШТАЈОТ

#### Член 1

##### Предмет

Со овој правилник се пропишува формата, содржината, постапката и начинот за изработка на извештајот за соодветноста на студијата за оценка на проектот врз животната средина (во понатамошниот текст: извештајот) како и постапката за овластување на лицата од листата на експерти за оценка на влијанието на проектот врз животната средина, кои ќе го изготват извештајот.

#### Член 2

**Форма на извештајот за соодветноста на студијата за оцената на влијанието врз животната средина**  
Извештајот се изготвува на образец кој е составен дел од овој правилник.

#### Член 3

##### Содржина на извештајот за соодветноста на студијата за оцената на влијанието врз животната средина

- Образецот од член 2 од овој правилник содржи:
- Прв дел - опис на проектот;
  - Втор дел - земање во предвид на алтернативите на проектот;
  - Трет дел - опис на животната средина засегната од изведувањето на проектот;
  - Четврти дел - предвидување на влијанијата врз здравјето на човекот и прашањата што се однесуваат на одржливиот развој
  - Петти дел - опис на мерките за намалување на влијанијата;
  - Шести дел - нетехничко резиме;
  - Седми дел - квалитет на презентацијата;
  - Осми дел – проверка на застапеноста на сите релевантни влијанија на проектот врз животната средина,
  - Деветти дел – оценка на соодветноста на толкувањата на влијанијата - оценка на конзистентноста;
  - Десетти дел - препораки за коригирање на евентуалните посериозни пропусти.

#### Член 4

##### Постапка и начин на изработка на извештајот за соодветноста на студијата за оцената на влијанието врз животната средина

(1) По добивањето на комплетната студија за оценка на влијанието врз животната средина, како и мислењата доставени во врска со студијата, органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина го изработува извештајот.

(2) Органот од став (1) на овој член врши анализа на податоците од студијата за оценка на влијанието врз животната средина врз основа на податоците наведени од први до седми дел од образецот од член 2 од овој правилник.

(3) Врз основа на анализата од став (2) од овој член органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина цени дали студијата ги задоволува барањата.

(4) Наодите од извршената анализа од став (2) од овој член органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина ги наведува во осмиот, деветтиот и десеттиот дел во образецот од член 2 од овој правилник.

#### Член 5

##### Постапката за овластување на лицата од листата на експерти за оценка на влијанието врз животната средина кои ќе го изготват извештајот

(1) Пред да овласти лице за изработка на извештајот, органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина утврдува кои лица од Листата на експерти учествувале во изработка на извештајот, определувањето на обемот на оцената на влијанието на проектот врз животната средина и студијата за оценка на влијанијата врз животната средина.

(2) Извештајот може да го изработи лице од листата на експерти доколку истото не учествувало во изработката на извештајот, определувањето на обемот на оцената на влијанието на проектот врз животната средина и студијата за оценка на влијанијата врз животната средина.

(3) Едно исто лице од листата на експерти може да биде овластено за изработка на извештајот најмногу два пати во текот на една година.

(4) На лицето кое е овластено за изработка на извештајот органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на животната средина му ја доставува студијата за оценка на влијанието врз животната средина, како и мислењата доставени во врска со студијата.

#### Член 6

##### Влегување во сила

Овој правилник влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 07-1155/1  
3 март 2006 година  
Скопје

Министер за животна средина  
и просторно планирање,  
д-р **Зоран Шапуриќ**, с.р.

**Извештај за соодветноста на студијата за оцена на влијанието врз животната средина**

ПРВ ДЕЛ - ОПИС НА ПРОЕКТОТ					
Цели и физички карактеристики на проектот					
Бр.	Преглед на прашања	Релевантно?	Соодветно обработено?	Локација	Кои понатамошни информации се обработени?
1.1	Дали се објаснети целите на проектот и потребата од таков проект?				
1.2	Дали е опишана програмата за изведување на проектот, со детална проценка на времетраењето, почетокот и крајот на градењето, работата и престанувањето со работа. (овде треба да се вклучени сите фази на различните активности кои се дел од проектот, на пр. фазите на ископување кај рударските активности)				
1.3	Дали се опишани главните компоненти на проектот?				
1.4	Дали е определена локацијата на проектот и сите негови компоненти со користење на мапи, планови и дијаграми доколку е потребно?				
1.5	Дали е опишан распоредот на просторот на кој се наоѓа проектот? (згради, подземни работи, складишта, водоснабдување, пристапни коридори, граници)				
1.6	За линиските проекти, дали се објаснети патот на коридорот, вертикалната и хоризонталната поставеност, прокопувањата и земјени работи?				
1.7	Дали се објаснети активностите кои се вклучени во градењето на проектот?				
1.8	Дали се опишани сите активности кои се одвиваат за време на работењето на проектот?				

1.9	Дали се опишани активностите кои се вклучени во престанокот на работата на проектот? (на пр. затварање, расклопување, разурнување, чистење, обновување, пренамена итн.)				
1.10	Дали се опишани сите дополнителни услуги потребни за проектот? (пристап, вода, одвод, одлагање на отпад, струја, телефон, како и патишта, цевки, напојување со струја)				
1.11	Дали се развило нешто друго како последица на проектот? (на пр. нови куќи, патишта, инфраструктура за довод и одвод на водаводоводна и одводна инфраструктура)				
1.12	Дали некои од постоечките активности ќе се изменат или ќе престанат како последица на проектот?				
1.13	Дали со некои од постоечките или планираните активности проектот би можел да има кумулативен ефект?				
<b>Големина на проектот</b>					
1.14	Дали е измерено и прикажано на мапа земјиштето на кое се протегаат сите постојани компоненти на проектот?				
1.15	Дали е измерено и прикажано на мапа земјиштето кое е потребно привремено да се користи?				
1.16	Дали е опишана понатамошната употребата на земјиштето кое се користи привремено во работењето на проектот? (земјиште кое се употребува ископување руда, кршење камен или вадење песок)				
1.17	Дали е определена големината на други градби кои се развиле како дел од проектот? (најниската површина и висината на зградите, големина на ископините, големина и висина на постројката, висина на конструкции како насип/канал, мостови на ојаци, течение и понирање на вода)				

1.18	Дали е опишана формата и изгледот на сите градби и други работи кои се развиле како дел од проектот? (видот и бојата на материјалите архитектонски дизајн на градбите, видови на постројки, итн)				
1.19	Кај проектите за урбанизација и развој, дали е даден бројот како и карактеристиките на новото население и работните организации?				
1.20	Кај проекти кај кои е предвидено да се дислоцираат луѓе или бизниси, дали е даден нивниот бројот и карактеристики.				
1.21	Кај сообраќајните инфраструктурни проекти, како и кај проекти кои создаваат значителен сообраќај, дали е опишан видот, обемот, патеката и географскиот распоред на новиот сообраќај кој се создава или е пренасочен како последица од проектот?				
<b>Производствени процеси и употреба на ресурси</b>					
1.22	Дали се опишани сите процеси вклучени во работата на проектот? (производствени или технички процеси, производство на примарни сировини, земјоделски и шумарски методи на производство, процеси на екстракција)				
1.23	Дали се опишани видовите и количината на производите од проектот? (примарни сировини или обработени производи, материјални добра како што е струјата или водата, или услуги како домови, транспорт, училишта, рекреација, комунални услуги итн.)				
1.24	Дали е разговарано околу видот и количината на сировини и енергија кои се потребни во изградбата и работењето?				
1.25	Дали е разговарано за последиците врз животната средина од користењето на сировините?				

1.26	Дали е разговарано за употребата на енергија и видот на материјалите?				
1.27	Дали се определени и измерени опасни материјали кои се употребувале, чувале и произведувале од проектот ? за време на градба за време на работа за време на активностите за престанок со работа				
1.28	Дали е разговарано за транспортот на сировини до проектот и колку пати транспортот би бил потребен? (вклучувајќи патен, железнички и морски транспорт) за време на градба за време на работа за време на активностите за престанок со работа				
1.29	Дали се создаваат или затвораат работни места како последица од проектот? за време на градба за време на работа за време на активностите за престанок со работа				
1.30	Дали е уреден пристапот и дали е извршена проценка на бројот на превози кои би биле потребни за довозување на работниците и посетителите до проектот? за време на градба за време на работа за време на активностите за престанок со работа				
1.31	Дали е разговарано за обезбедување на домови и други услуги на привремените или постојаните вработени на проектот?				

	<b>Талог и Емисии</b>				
1.32	Дали се определени видовите и количините на цврст отпад создадени од проектот? (вклучувајќи и отпад од градењето и разурнувањето, расипан вишок, процесирани отпад, нуспродукти, вишок или одбиени производи, комерцијален отпад, земјоделски или шумарски отпад итн) за време на градба за време на работа за време на активностите за престанок со работа				
1.33	Дали е разговарано за составот и токсичноста или за другите опасности од цврстиот отпад создаден од страна на проектот?				
1.34	Дали се опишани методите за собирање, чување, третирање, транспортирање и конечно одлагање на овој цврст отпад?				
1.35	Дали е разговарано за местото на конечно одлагање на отпадот?				
1.36	Дали се определени видот и количеството на ефлуенти создадени од проектот? (вклучувајќи дренажа и истекување, ладење на водата, третирани ефлуенти, отпадоци) за време на градба за време на работа за време на активностите за престанок со работа				
1.37	Дали е разговарано за составот и токсичноста или за другите опасности од ефлуентите создадени од страна на проектот?				
1.38	Дали се опишани методите за собирање, чување, третирање, транспортирање и конечно одлагање на овие ефлуенти?				
1.39	Дали е разговарано за местото на конечно одлагање на ефлуентот?				
1.40	Дали се определени видот и количината на емисии во воздухот создадени од проектот? (вклучувајќи и преработени емисии, фугитивни емисии, емисии од согорување на				



	фосилни горива, емисии од сообраќај, прашина, мириси) за време на градба за време на работа за време на активностите за престанок со работа				
1.41	Дали е разговарано за составот и тосичноста или за другите опасности од емисиите во воздухот создадени од страна на проектот?				
1.42	Дали се опишани методите за собирање, третирање, и конечно одлагање на отпадот добиен со контрола на овие емисии во воздух?				
1.43	Дали се определени местата за испуштање на емисиите во воздух и нивните карактеристики? (брзина и температура на испуштање)				
1.44	Дали е обработена можноста за искористување на материјалите од отпадот? (вклучувајќи повторна употреба, рециклирање или обновување на енергијата со употреба на цврст отпад и ефлуенти)				
1.45	Дали се определени изворите на бучава, топлина, светлина или електромагнетна радијација кои потекнуваат од проектот и која е нивната количина? (вклучувајќи опрема, процеси, градежни работи, сообраќај, осветлување итн.)				
1.46	Дали се определени методите за пресметување на количините и составот на сите остатоци и емисии, дали имало некои потешкотии околу тоа за кои е разговарано?				
1.47	Дали е вклучена несигурноста при проценките на отпад и емисии?				
<b>Ризик од несреќи и штетност</b>					
1.48	Дали е разговарано за ризиците кои потекнуваат од Проектот?				

	<p>ризик од користење на опасни материји ризик од ширење на пожар и експлозии</p> <p>ризик од сообраќајни несреќи</p> <p>ризик од дефект или оштетување на процесот или просториите</p> <p>ризик од изложеност на проектот на природни катастрофи (земјотрес, поплава, лизгање на земјиште итн.)</p>				
1.49	<p>Дали се опишани мерките за спречување на несреќи и реагирање во итни случаи како и во периоди надвор од редовното работење (при стартирање, запирање, ладење и сл.)? (превентивни мерки, обука, итн.)</p>				
<b>Други прашања во врска со проектот</b>					
<b>ВТОР ДЕЛ-ЗЕМАЊЕ ВО ПРЕДВИД НА АЛТЕРНАТИВИТЕ НА ПРОЕКТОТ</b>					
Бр.	Преглед на прашања	Релевантно?	Соодветно обработено?	Локација	Кои понатамошни информации се обработени?
2.1	<p>Дали е опишан процесот со помош на кој проектот е развиен(реализиран) и дали се опишани алтернативите кои биле земени во предвид во текот на реализирањето на проектот (доколку се можни алтернативни решенија)?</p>				
2.2	<p>Дали е опишана основата на состојбата во случај кога не би дошло до реализација на проектот?</p>				
2.3	<p>Дали се алтернативите реални и оправдани(оргинални) алтернативе за проектот?</p>				
2.4	<p>Дали се објаснети причините за изборот на предложениот проект, вклучувајќи ги и причините поврзани со животната средина?</p>				

2.5	Дали се споредени главните влијанија врз животната средина од алтернативите со оние на предложениот проект?				
	<b>Други прашања во врска со алтернативите на проектот</b>				
<b>ТРЕТ ДЕЛ - ОПИС НА ЖИВОТНАТА СРЕДИНА ЗАСЕГНАТА ОД ИЗВЕДУВАЊЕТО НА ПРОЕКТОТ</b>					
Бр.	Преглед на прашања	Релевантно?	Соодветно обработено?	Локација	Кои понатамошни информации се обработени?
<b>Аспекти на животната средина</b>					
3.1	Дали е опишано постојното користење на земјиштето и неговата околина на кое би се изведувал проектот и дали на земјиштето живеат или го користат луѓе? (вклучувајќи резиденцијално, комерцијално, индустриско, земјоделско и друго користење на земјиштето)				
3.2	Дали е објаснета геологијата, топографијата и почвите на земјиштето на кое би се изведувал проектот?				
3.3	Дали некои значајни карактеристики на топографијата или геологијата на областа се опишани и дали се условите и употребата на почвите објаснети? (вклучувајќи квалитет на почвите, ерозија, земјоделска употреба и квалитет)				
3.4	Дали фауната и флората и живеалиштата на земјиштето на кое се изведува проектот и околината се опишани и прикажани на соодветни мапи?				
3.5	Дали населеноста на видовите и карактеристиките на живеалиштата се засегнати од изведувањето на проектот и дали се дефинирани некои заштитени видови или подрачја?				

3.6	Дали е опишан водниот дел од животната средина на областа? (вклучувајќи истечни и статични, површински води, подземни води, притоки, сливно подрачје, крајбрежни води, вклучувајќи истекување и дренажа)				
3.7	Дали е опишана хидрологијата, квалитетот на водата и употребата на водните ресурси кои можат да бидат засегнати од изведувањето на проектот?				
3.8	Дали се опишани локалните климатски и метеоролошки услови и постојниот квалитет на воздухот во областа?				
3.9	Дали е опишана бучавата?				
3.10	Дали е опишана постојната состојба во смисла на свтлина, топлина и електромагнетна радијација?				
3.11	Дали постојат и дали се опишани материјални добра во областа кои би биле засегнати од изведувањето на проектот? (вклучувајќи згради, други градби, минерални и водни ресурси)				
3.12	Дали поради изведување на проектот би дошло до поделување на археолошки, историски, архитектонски или други општествени или културни знаменитости како и заштитени подрачја во областа?				
3.13	Дали се опишани пределот или урбана средина кои би биле засегнати од проектот?				
3.14	Дали се опишани демографските и социоекономските услови (вработеност) во областа?				
3.15	Дали се опишани идните промени во горе наведените аспекти на животната средина кои можат да настанат во отсуство на проектот?				
<b>Прибирање на податоци и испитувачки методи</b>					
3.16	Дали проучуваната област е доволно широко дефинирана и ги				

	вклучува сите области кои би биле засегнати од изведувањето на проектот?				
3.17	Дали се контактирани сите релевантни национални и локални авторитети со цел да се соберат информации за основните карактеристики на животната средина?				
3.18	Дали се адекватно назначени изворите на податоци и информации за основните карактеристики на животната средина?				
3.19	Доколку во подготовката на студијата за оцена на влијанието врз животната средина се употребувани испитувачки методи, дали се појавиле тешкотии или некои несигурности во податците?				
3.20	Дали користените методи се соодветни за постигнување на целта?				
3.21	Дали се идентификувани некои важни недостатоци во податоците за животната средина и начините кои се употребени за справување со истите за време на оцената?				
3.22	Доколку има потреба од испитување со цел да се определат основните карактеристики на животната средина, но тие испитувања не се практични од било која причина, дали причината за тоа е наведена и дали е предложено испитувањата да се извршат во некоја подоцнежна фаза?				
<b>Други прашања во врска со описот на животната средина</b>					

Бр.	Преглед на прашања	Релевантно?	Соодветно обработено?	Локација	Кои понатамошни информации се обработени?
<b>ЧЕТВРТИ ДЕЛ- ПРЕДВИДУВАЊЕ НА ВЛИЈАНИЈАТА ВРЗ ЗДРАВЈЕТО НА ЧОВЕКОТ И ПРАШАЊА ШТО СЕ ОДНЕСУВААТ НА ОДРЖЛИВИОТ РАЗВОЈ</b>					
<b>Дел 1-Опис на можни значајни влијанија на проектот</b>					
<b>Обем на влијанијата</b>					
4.1	Дали е опишана постапката со која се определува обемот на студијата за оцена на влијанието врз животната средина?				
4.2	Дали е очигледно дека е усвоен систематски пристап кон определување на обемот?				
4.3	Дали е очигледно дека беше спроведена комплетна консултација во текот на утврдувањето на обемот?				
4.4	Дали се презентирани коментарите и гледиштата на консултираните страни?				
<b>Предвидување на директните влијанија</b>					
4.5	Дали соодветно се проценети и опишани директните, основни ефекти на користењето на земјиште и луѓето?				
4.6	Дали соодветно се проценети и опишани директните, основни ефекти на геолошки видови и карактеристики на почвата?				
4.7	Дали соодветно се проценети и опишани директните, основни ефекти на флората и фауната и живеалишта?				
4.8	Дали соодветно се проценети и опишани директните, основни ефекти на хидрологијата и квалитетот на водата во водените живелишта?				
4.9	Дали соодветно се проценети и опишани директните, основни ефекти од употребата на водениот дел од животната средина ?				

4.10	Дали соодветно се проценети и опишани директните, основни ефекти на квалитетот на воздухот и климатските услови?				
4.11	Дали соодветно се проценети и опишани директните, основни ефекти на бучавата и вибрациите?				
4.12	Дали соодветно се проценети и опишани директните, основни ефекти на топлината, светлината или електромагнетаната радијација?				
4.13	Дали се опишани директните, основни ефекти на материјалните добра и осиромаШување на необновливите природни ресурси(т.е фосилни горива, минерали)?				
4.14	Дали се опишани директните, основни ефекти на локацијата или видот на културните наследства?				
4.15	Дали се опишани и соодветно илустрирани директните, основни ефекти на квалитетот на пределот и неговиот видлив дел и пристапите за набљудување?				
4.16	Дали соодветно се измерени и опишани директните, основни ефекти на демографијата, сциолошките и социолошките-економски услови во областите?				
<b>Предвидување на секундарните, привремени, краткорочни, долгорочни, ненадејни, индиректни, кумулативни влијанија</b>					
4.17	Дали се опишани и соодветно проценети секундарните ефекти на горенаведените аспекти во животната средина предизвикана со примарните ефекти на другите аспекти?(ефекти врз фауна, флора и живеалишта предизвикани од загадување на почва, вода и воздух или бучава)				
4.18	Дали се опишани привремените, краткорочните ефекти предизвикани во текот на градбата или во текот на временски ограничените фази во проектните операции со престанокот со работа?				

4.19	Дали се опишани постојаните ефекти врз животната средина предизвикани со градењето, операциите и престанокот со работа на проектот?				
4.20	Дали се опишани долгорочните ефекти врз животната средина предизвикани во текот на целосното времетраење на проектните операции или предизвикани со надоградување на загадувачките материи во животната средина?				
4.21	Дали се проценети и соодветно опишани ефекти кои може да бидат предизвикано со несреќни случаи, неприродни настани или изложеност на проектот на природни или предизвикани од човек непогоди?				
4.22	Дали се опишани влијанијата врз животната средина предизвикани со дополнителни активности на главниот проектот?(дополнителните активности се дел од проектот меѓутоа најчесто се изведуваат далеку од локацијата на главниот проект, на пр. инфраструктура за пристап до проектот, сообраќај, снабдување со електрична енергија, суровини и др.)				
4.23	Дали се опишани индиректните влијанија врз животната средина од активностите кои настанале како последица на главниот проект?(последиците се третираат како посебен проект, а не како составен дел од главниот проект, активности кои биле испровоцирани со имплементација на главниот проект т.е услуги, обезбедување на домови за новото население итн.)				
4.24	Дали се опишани кумулативните влијанија врз животната средина на предизвикани од проектот заедно со другите постоечки и планирани активности во областа? (различни идни сценарија, вклучувајќи и сценарио за најлош можен случај да се опише)				



4.25	Дали се определени географското простирање, времетраење, фреквенција, реверзибилност и веројатност од случување за секој ефект посебно?				
4.26	Дали се опишани и каде што е возможно измерени примарните и секундарните ефекти врз човечкото здравје? (на пр. ефекти врз здравјето предизвикани од испуштање на токсични супстанции во животната средина, ризици по здравјето кои произлегуваат од опасности/штетност во врска со изведувањето на проектот, промени во животните услови)				
4.27	Дали онаму каде што е потребно се дискутирани влијанијата на биодиверзитетот, глобалните климатски промени и одржливиот развој?				
<b>Процена на значајноста на влијанијата</b>					
4.28	Дали значајноста на секој од пердвидените влијанија е дискутирана во однос на неговата усогласеност со правните барања и дали се засегнати бројот, важноста и осетливоста на луѓето, ресурсите или некои други рецептори?				
4.29	Каде што влијанијата се проценувале спротивно на правните стандарди или барања дали се користените и следени соодветни локални, национални или интернационални стандарди и релевантни водичи?				
4.30	Дали се опишани позитивните и негативните влијанија врз животната средина?				
4.31	Дали е јасно опишана значајноста на секое влијанието?				
<b>Методи на оцена на влијанието</b>					
4.32	Дали се опишани методите кои се употребени за предвидување на влијанијата и причините за нивниот избор, и дали се дискутирани појавените проблем и несигурности на добиените резултати?				

4.33	Доколку има несигурности на деталите на проектот и нивното влијание врз животната средина, дали е предвиден најлошиот можен случај?				
4.34	Доколку има тешкотии при собирање на податоци кои се потребни за предвидување или процена на влијанијата, дали тие тешкотии се согледани и дали се дискутирани нивните импликации врз резултатите?				
4.35	Дали основите за проценка на значајноста и важноста на влијанијата се јасно опишани?				
4.36	Дали влијанијата се опишани во случај кога сите предложени мерки за намалување се имплементирани т.е. дали се опишани влијанијата од отпадот?				
4.37	Дали секое влијание се третира на начин кој соодветствува на неговата важност при добивањето на дозвола / согласност за изведување на влијанието? Дали дискусијата се фокусира на клучните работи и дали ги избегнува нерелевантните и непотребните информации?				
4.38	Дали се дава соодветно значење на најнеповолните влијанија од проектот со помал акцент на помалку значајните влијанија?				
<b>Други прашања во врска со описот на влијанијата</b>					

ПЕТТИ ДЕЛ - ОПИС НА МЕРКИТЕ ЗА НАМАЛУВАЊЕ НА ВЛИЈАНИЈАТА					
Бр.	Преглед на прашања	Релевантно?	Соодветно обработено?	Локација	Кои понатамошни информации се обработени?
5.1	Во случај на значајно неповолно влијание врз животната средина, дали е разговарано за начинот на намалување на ваквото влијание?				
5.2	Дали се јасно опишани мерките кои инвеститорот ги предлага за намалување на влијанијата и дали е јасно објаснет нивниот ефект на големината и значајноста на влијанијата?				
5.3	Да се наведе доколку ефектот од мерките за намалување на интензитетот и значајноста на влијанијата не е сигурен.				
5.4	Дали е јасно дека инвеститорот има обврска да ги имплементира предложените мерки за ублажување или дека мерките за ублажување се само предлози и препораки?				
5.5	Дали се објаснети причините зошто инвеститорот ги одбрал тие мерки за ублажување?				
5.6	Дали е јасно дефинирано кој има обврска да ги спроведува и финансира мерките за ублажување?				
5.7	Доколку не е практично да се применуваат мерки за ублажување или инвеститорот не предложил такви мерки, да се наведат причините за тоа.				
5.8	Дали е јасно/евидентно дека инвеститорот ги земал предвид сите можни начини за ублажување вклучувајќи и мерки за намалување и избегнување на влијанијата преку алтернативни стратегии или локации, промени				

	во дизајнот и поставеноста на проектот, промени во методите и процесите, третман по процесот, промени во имплементацијата на плановите и управувањето, мерки за репарација и поправање на влијанијата и мерки за компензација на влијанијата.				
5.9	Дали се препорачани мерки за мониторинг и управување со влијанијата од отпадот?				
5.10	Дали има негативни ефекти од предложените мерки за управување?				
<b>Други прашања за мерките за намалување</b>					
<b>ШЕСТИ ДЕЛ-НЕТЕХНИЧКО РЕЗИМЕ</b>					
Бр.	Преглед на прашања	Релевантно?	Соодветно обработено?	Локација	Кои понатамошни информации се обработени?
6.1	Дали во студијата за оцена на влијанијата од проектите врз животната средина е вклучено нетехничко резиме?				
6.2	Дали резимето содржи концизен, но разбирлив опис на проектот, неговата животна средина, влијанијата од проектот врз животната средина, и предложените мерки за ублажување?				
6.3	Дали во резимето се потенцирани значителни неизвесности во врска со влијанието на проектот врз животната средина?				
6.4	Дали резимето ја објаснува постапката за добивање дозвола/согласност за реализација на проектот(на пр. дозвола за градба) и каква е улогата на оцената на влијанието врз животната средина во тој процес?				

6.5	Дали резимето дава краток опис на пристапот кон изведување на оцена на влијанието од проектот врз животната средина?				
6.6	Дали е резимето напишано со нетехнички јазик, со избегнување на технички термини, детални податоци и научни дискусии?				
6.7	Дали би било разбирливо за нестручен/лаик член на јавноста?				
<b>Други прашања во врска со нетехничкото резиме</b>					
<b>СЕДМИ ДЕЛ-КВАЛИТЕТ НА ПРЕЗЕНТАЦИЈАТА</b>					
Бр.	Преглед на прашања	Релевантно?	Соодветно обработено?	Локација	Кои понатамошни информации се обработени?
7.1	Дали студијата за оцена на влијанието од проектите врз животната средина е достапна во еден или повеќе јасно дефинирани документи?				
7.2	Дали се документите логички организирани и јасно структурирани за читачот да може лесно да ја лоцира бараната информација?				
7.3	Дали има содржина на почетокот на документот?				
7.4	Дали има јасен опис на постапката која е следена?				
7.5	Дали е презентацијата јасна, но концизна избегнувајќи ги ирелевантните податоци и информации?				
7.6	Дали презентацијата се служи со табели, графикон /дијаграми, мапи, фотографии и др.				
7.7	Дали презентацијата се служи со прилози кои овозможуваат да се презентираат податоци кои не се суштински за разбирање на главниот текст?				
7.8	Дали сите анализи и заклучоци се адекватно поткрепени со податоци и докази?				

7.9	Дали се наведени сите извори на податоци?				
7.10	Дали е користена иста терминологија низ целиот текст?				
7.11	Дали се чита како еден документ со упатувања помеѓу деловите кои му помагаат на читателот полесно да се снајде во текстот?				
7.12	Дали е презентацијата доволно демонстративна и најмногу што може непристрасна и објективна?				
8.	<b>ОСМИ ДЕЛ- ПРОВЕРКА НА ЗАСТАПЕНОСТА НА СИТЕ РЕЛЕВАНТНИ ВЛИЈАНИЈА НА ПРОЕКТОТ ВРЗ ЖИВОТНАТА СРЕДИНА</b>				

9	<b>ДЕВЕТТИ ДЕЛ- ПРОЦЕНКА НА СООДВЕТНОСТА НА ТОЛКУВАЊАТА НА ВЛИЈАНИЈАТА-ОЦЕНА НА КОНЗИСТЕНТНОСТА</b>
10	<b>ДЕСЕТТИ ДЕЛ-ПРЕПОРАКИ ЗА КОРИГИРАЊЕ НА ЕВЕНТУАЛНИТЕ ПОСЕРИОЗНИ ПРОПУСТИ</b>

**390.**

Врз основа на член 90 став 4 од Законот за животна средина ("Службен весник на РМ" бр. 53/2005 и 81/05), министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на животна средина и просторно планирање, донесува

**П Р А В И Л Н И К**  
**ЗА СОДРЖИНА НА ОБЈАВАТА НА ИЗВЕСТУВАЊЕТО ЗА НАМЕРАТА ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ПРОЕКТ, НА РЕШЕНИЕТО ЗА ПОТРЕБАТА ОД ОЦЕНА НА ВЛИЈАНИЕТО НА ПРОЕКТОТ ВРЗ ЖИВОТНАТА СРЕДИНА, НА СТУДИЈАТА ЗА ОЦЕНА НА ВЛИЈАНИЕТО НА ПРОЕКТОТ ВРЗ ЖИВОТНАТА СРЕДИНА, НА ИЗВЕШТАЈОТ ЗА СООДВЕТНОСТА НА СТУДИЈАТА ЗА ОЦЕНА НА ВЛИЈАНИЕТО НА ПРОЕКТОТ ВРЗ ЖИВОТНАТА СРЕДИНА И НА РЕШЕНИЕТО СО КОЕ СЕ ДАВА СОГЛАСНОСТ ИЛИ СЕ ОДБИВА СПРОВЕДУВАЊЕТО НА ПРОЕКТОТ, КАКО И НАЧИН НА КОНСУЛТИРАЊЕ НА ЈАВНОСТА**

**Член 1****Предмет**

Со овој Правилник се пропишува содржината на објавата на известувањето за намерата за изведување на проект, на решението за потребата од оценка на влијанието на проектот врз животната средина, на студијата за оцена на влијанието на проектот врз животната средина, на извештајот за соодветноста на студијата за оцена на влијанието на проектот врз животната средина и на решението со кое се дава согласност или се одбива спроведувањето на проектот, како и начин на консултирање на јавноста.

**Член 2****Содржина на објавата на известувањето за намерата за спроведување на проект**

Објавата на известувањето за намерата за изведување на проект ги содржи следниве информации:

- Име и презиме, адреса и информации за контакт на поднесувачот на барањето, вклучително и назначеното лице за контакт;
- Цел на проектот;
- Краток опис на проектот;
- Опис на активностите што треба да ги реализира проектот;
- Локација на проектот, вклучително и адреса и број на парцела;
- Укажување дека целосното барањето е достапно на Интернет страната на Министерството за животна средина и просторно планирање, и посочување на местото, постапката и периодот во кој јавноста може да го разгледа барањето;
- Начин и постапка преку кои јавноста може да достави свое мислење за барањето;
- Државниот орган надлежен за донесување на одлуката; и
- Каде може да се добијат дополнителни информации во врска со предложениот проект.

**Член 3****Содржина на објавата на решението за утврдување на потребата од оценка на влијанието од проектот врз животната средина**

Објавата на решението ги содржи најмалку следниве информации:

- Краток опис на известувањето за предложениот проект;
- Краток опис на содржината и причините за одлуката за утврдување на потребата од оценка на влијанието врз животната средина;
- Укажување дека одлуката за утврдување на потребата од оценка на влијанието врз животната средина може да се обжали;
- Краток опис на преостанатиот дел од постапката за оценка на влијанието врз животната средина што треба да се спроведе, заедно со укажување за тоа каде може да бидат побарани дополнителни информации; и
- Карактерот на понатамошните одлуки што треба да се донесат во врска со постапката за оценка на влијанието врз животната средина.

**Член 4****Содржина на објава на студијата за оцена на влијанието на проектите врз животната средина**  
Објавата на студијата за оцена на влијанието на проектот врз животната средина содржи:

- Опис на предложената активност;
- Информации за сопственикот и операторот на активноста;
- Државниот орган надлежен за донесување на одлуката;
- Можната одлука и релевантноста на изготвената студија за оцената на влијанието на проектот врз животната средина;
- Информации за местото каде јавноста може да се запознае со студијата и да добие копии од истата;
- Информации каде може да се достават коментари за студијата за оценката на влијанието на проектот врз животната средина заедно со крајниот рок за доставување на истите;
- Време, место и локација на одржување на јавната расправа; и
- Информација дали активноста подлежи на постапка за оцена на прекуграничното влијание врз животната средина.

**Член 5****Содржина на објава на извештајот за соодветноста на студијата за оцена на влијанието на проектите врз животната средина**

Објавата на извештајот за соодветноста на студијата за оцената на влијанието на проектот врз животната средина ги содржи најмалку следниве информации:

- Име и презиме на инвеститорот;
- Поштенска адреса на седиштето, телефон, факс и адреса на електронската пошта на правно или физичко лице;
- Име и презиме на назначеното лице за контакт и негова поштенска адреса, телефон, факс и адреса на електронската пошта;
- Краток опис на предложениот проект;
- Нетехничко резиме на извештајот за соодветноста на студијата за оцената на влијанието врз животната средина;
- Краток опис на преостанатиот дел од постапката за оценка на влијанието врз животната средина што треба да се спроведе, заедно со укажување за тоа каде може да бидат побарани дополнителни информации; и



- Одлуките што треба да се донесат во врска со оцената на влијанието на проектот врз животната средина.

#### Член 6

##### **Содржина на објава на решението за давање согласност или одбивање на спроведувањето на проектот**

Објавата на решението за давање согласност или одбивање на спроведувањето на проектот од страна на органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина ги содржи следниве информации:

- Краток опис на содржината на решението и на евентуалните услови додадени кон неа;
- Резултатите од консултациите со јавноста и мислењата изразени од страна на засегнатата јавност кои биле земено предвид;
- Образложение за причините на донесување на решението и за постапката за учество на јавноста.

#### Член 7

##### **Начин на консултации со јавноста**

(1) Органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на животната средина, инвеститорот и лицата кои ја подготвувале студијата за оцена на влијанието на проектот врз животната средина одговараат на прашањата поставени од јавноста во текот на јавната расправа.

(2) Доколку на јавната расправа не можат одредени прашања да се одговорат веднаш, органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на животната средина одговорите на тие прашања ги доставува писмено до заинтересираните страни или ги објавува на интернет страната на органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на животната средина .

#### Член 8

##### **Завршна одредба**

Овој правилник влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 07-1155/1  
3 март 2006 година  
Скопје

Министер за животна средина  
и просторно планирање,  
д-р **Зоран Шапуриќ**, с.р.

#### 391.

Врз основа на членовите 80 став (5) и 81 став (2) од Законот за животна средина (“Службен весник на РМ” бр. 53/2005, 81/05), министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на животна средина, донесува

### **П Р А В И Л Н И К ЗА ИНФОРМАЦИИТЕ ШТО ТРЕБА ДА ГИ СОДРЖИ ИЗВЕСТУВАЊЕТО ЗА НАМЕРАТА ЗА ИЗВЕДУВАЊЕ НА ПРОЕКТОТ И ПОСТАПКАТА ЗА УТВРДУВАЊЕ НА ПОТРЕБАТА ОД ОЦЕНА НА ВЛИЈАНИЕТО НА ПРОЕКТОТ ВРЗ ЖИВОТНАТА СРЕДИНА**

#### Член 1

##### **Предмет**

Со овој правилник се пропишуваат информациите што треба да ги содржи известувањето за намерата за изведување на проектот и постапката за утврдување на потребата од оцена на влијанието на проектот врз животната средина.

#### Член 2

##### **Содржина на известувањето за намерата за изведување на проектот**

(1) Известувањето за намерата за изведување на проектот ги содржи следниве информации:

1. Информации за инвеститорот;
  - името и презимето на инвеститорот;
  - поштенска адреса на седиштето;
  - телефон, факс и адреса на електронската пошта на инвеститорот; и
  - името и презимето на назначеното лице за контакт и негова поштенска адреса, телефон, факс и адреса на електронската пошта.
2. Карактеристики на проектот;
  - се наведува категоријата во која спаѓа предложениот проект (Прилог I или Прилог II од Уредбата за определување на проектите и за критериумите врз основа на кои се утврдува потребата за спроведување на постапката за оцена на влијанијата врз животната средина (“Службен весник на РМ” бр. 74/05);
  - причините поради кои се смета дека не е неопходна оцена на влијанието врз животната средина; краток опис на предложениот проект вклучувајќи го и предложениот капацитет или големина на проектот;
  - опис на главните процеси вклучително и големина, капацитет, капацитет на производство, вложени ресурси на почетокот од процесот и произведена количина; причини за предлагање на проектот; план на кој се прикажани границите на градежната зона, вклучително и земјиштето што е времено потребно за време на изградбата; просторната форма на градежната зона (изглед, градежни објекти, други објекти, градежни материјали итн.);
  - евентуални нови зафати во врска со пристапот до градежната зона или измени во постојната поставеност на јавните патишта; работна програма за фазите на изградба, работење и пуштање во употреба, како и за враќање во поранешната состојба и активности по завршување на градбата во случаите каде е потребно; методи на градба;
  - ресурси што се користат во изградбата и работењето (материјали, вода, енергија итн.); врските со други постојни или планирани проекти; информации за алтернативите што се земено предвид;
  - информации за мерките за намалување на негативните влијанија; други активности што може да произлезат како последица од проектот (на пр. експлоатација на минерални сировини, обезбедување на ново водоснабдување, создавање или пренос на електрична енергија, зголемен број населби и канализација);
  - податоци за евентуални други согласности потребни за проектот; и наведување на други консултирани страни до кои се испраќа известувањето.
3. Локација на проектот;
  - општината во која се планира да се изгради објектот;
  - локација на проектот вклучително адреса и број на парцела;
  - мапи и фотографии што ја покажуваат локацијата на проектот во однос на физичко-географските карактеристики,
  - природните и антрополошките карактеристики кои го опкружуваат; намена на земјиштето на или веднаш до локацијата и евентуални идни планирани намени на земјиштето;
  - зонирање или намена за употреба на земјиштето;
  - карактеристики на заштитени подрачја;
  - чувствителни области; и

- податоци за евентуални алтернативни локации кои биле земено предвид.

4. Карактеристики на можното влијание;

- посочување на потенцијални емисии во вода, воздух и почва;

- влијанија врз луѓето, човековото здравје, биолошката разновидност, почвата, намена на земјиштето, материјалните добра, квалитетот на водата и хидрологијата, квалитетот на воздухот, климата, бучавата и вибрациите, пределот и визуелното опкружување, природното, културното и историското наследство, како и нивните меѓусебни влијанија;

- карактерот на влијанијата (т.е. директни, индиректни, секундарни, кумулативни, краткорочни, среднорочни, долгорочни, трајни, привремени, позитивни, негативни);

- размерот на влијанието (географска област, големина на засегнатото население/живеалиште/видови);

- големина и опсег на влијанието;

- веројатност на влијанието;

- времетраење, честота и реверзибилност на влијанието;

- мерки вклучени во проектниот нацрт за намалување, избегнување или неутрализирање на поголемите негативни влијанија; и

- прекугранично влијание.

5. Дополнителни информации.

- наведување на органот на државната управа надлежен за издавање дозвола односно решение за спроведување на проектот;

- датум на известувањето;

- во случаите каде е различен од инвеститорот - името, презимето, адресата и телефонскиот број на лицето кое го изготвува известувањето и на лицата кои учествуваат во неговото изготвување;

- потпис на лицето кое го изготвува известувањето со кој се потврдува автентичноста на информациите содржани во него;

- преглед со кој се утврдува потребата од оценка на влијанието врз животната средина;

(2) Во согласност со укажувањата на органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина, бројот на копии што треба да ги обезбеди инвеститорот е еднаков на бројот на органите на државната управа кои учествуваат во постапката, којшто може да варира од една до друга постапка за оценка на влијанието врз животната средина.

Член 3

**Постапката за утврдување потребата од оценка на влијанието на проектот врз животната средина**

(1) По приемот на известувањето за намерата за изведување на проект доставено од инвеститорот, органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина ја утврдува потребата од оценка на влијанијата од проектот врз животната средина.

(2) Органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина при утврдување на потребата од оценка на влијанијата од проектите врз животната средина ги зема во предвид критериумите утврдени во Уредбата за определување на проектите и критериумите врз основа на кои се утврдува потребата за спроведување на постапката за оценка на влијанијата врз животната средина ("Службен весник на РМ" бр. 74/2005).

(3) По утврдувањето на потребата од оцената на влијанието на проектот органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на животната средина донесува решение со кое го известува инвеститорот за потребата од оценка на влијание врз животната средина.

Член 4

**Влегување во сила**

Овој правилник влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 07-1155/1  
3 март 2006 година  
Скопје

Министер за животна средина  
и просторно планирање,  
д-р **Зоран Шапуриќ**, с.р.

**392.**

Врз основа на член 84 од Законот за животна средина ("Службен весник на РМ" бр. 53/2005 и 81/05), министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на животна средина и просторно планирање, донесува

**П РА В И Л Н И К  
ЗА СОДРЖИНАТА НА БАРАЊАТА ШТО ТРЕБА  
ДА ГИ ИСПОЛНУВА СТУДИЈАТА ЗА ОЦЕНА НА  
ВЛИЈАНИЕТО НА ПРОЕКТОТ ВРЗ ЖИВОТНАТА  
СРЕДИНА**

Член 1

**Предмет**

Со овој правилник се пропишува содржината на барањата што треба да ги исполнува студијата за оценка на влијанието на проектот врз животната средина.

Член 2

**Содржина на барањата што треба да ги исполнува студијата за оценката на влијанието врз животната средина**

Студијата за оценката на влијанието врз животната средина треба да ги исполнува следните барања:

- Да содржи опис на проектот заедно со информации за локацијата, карактерот и големината на проектот и на потребната земјишна површина;

- Да содржи опис на животната средина и на нејзините медиуми на локацијата;

- Да содржи опис на природното, културното и историското наследство и на пределот;

- Да содржи опис на видот и количините очекувани емисии, особено на емисиите во воздухот и отпадните води, цврстиот отпад, како и други информации потребни за евалуација на поголемите влијанија на проектот врз животната средина;

- Да содржи опис на мерките за спречување, намалување и елиминирање на влијанието врз животната средина, како и на мерките за враќање во поранешната состојба;

- Да содржи опис на влијанијата на проектот врз животната средина имајќи го предвид нивото на развој на науката и прифатените методи за евалуација;

- Да содржи опис на карактеристиките на технологијата која се користи;

- Да содржи опис на алтернативните решенија за реализација на проектот што инвеститорот ги имал предвид и главните причини за избирање на предложената алтернатива; секогаш се вклучува и нултата алтернатива;

- Да содржи резиме на доставената студија без технички детали;
- Да содржи анализа на потешкотиите (технички недостатоци или недостиг на знаења) со кои инвеститорот или експертот биле соочени за време на подготовката на студијата; и
- Да содржи предлог за големината и карактеристиките на промената поради која е потребно да се ажурира студијата за оценката на влијанието врз животната средина.

### Член 3

#### Влегување во сила

Овој правилник влегува во сила наредниот ден од денот на објавување во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 07-1155/1                      Министер за животна  
3 март 2006 година      средина и просторно планирање,  
Скопје                                      д-р **Зоран Шапуриќ**, с.р.

### 393.

Врз основа на членот 92 став (3) од Законот за животна средина (“Службен весник на РМ“ бр. 53/2005, 81/05), министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на животна средина и просторно планирање, донесува

### **П Р А В И Л Н И К ЗА ВИСИНАТА НА ТРОШОЦИТЕ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ПОСТАПКАТА ЗА ОЦЕНА НА ВЛИЈАНИЕТО НА ПРОЕКТОТ ВРЗ ЖИВОТНАТА СРЕДИНА КОЈ ГИ НАДОМЕСТУВА ИНВЕСТИТОРОТ**

#### Член 1

Со овој правилник се пропишува висината на трошоците за спроведување на постапката за оцена на влијанието на проектот врз животната средина кој ги надоместува инвеститорот.

#### Член 2

Висината на трошоците по одделни активности во спроведувањето на постапката за оцена на влијанието на проектот врз животната средина изнесува:

1. Постапување по известувањето за намерата за изведување на проект за проекти за кои задолжително се врши оцена на влијанијата врз животната средина со исклучок на проектите за интензивно живинарство и свињарство                                      13.000 денари

2. Постапување по известувањето за намерата за изведување на проект за проекти за кои се утврдува потребата за спроведување постапка за оцена на влијанијата врз животната средина со исклучок на проектите за земјоделство, шумарство и водостопанство                                      13.000 денари

3. Постапување по известувањето за намерата за изведување на проект за проекти од областа на интензивно живинарство и свињарство, како и за проекти од областа на земјоделство, шумарство и водостопанство                                      9.500 денари

4. Определување на обемот на оцена на влијанието врз животната средина за проекти за кои задолжително се врши оцена на влијанијата врз животната средина со исклучок на проектите за интензивно живинарство и свињарство                                      18.000 денари

5. Определување на обемот на оцена на влијанието врз животната средина за проекти за кои се утврдува потребата за спроведување постапка за оцена на влијанијата врз животната средина со исклучок на проектите за земјоделство, шумарство и водостопанство                                      13.000 денари

6. Определување на обемот на оцена на влијанието врз животната средина за проекти од областа на интензивно живинарство и свињарство, како и за проекти од областа на земјоделство, шумарство и водостопанство                                      9.500 денари

7. Подготвување на извештајот за соодветноста на студијата за оцена на влијанието на проектот врз животната средина за проекти за кои задолжително се врши оцена на влијанијата врз животната средина со исклучок на проектите за интензивно живинарство и свињарство                                      107.000 денари

8. Подготвување на извештајот за соодветноста на студијата за оцена на влијанието на проектот врз животната средина за проекти за кои се утврдува потребата за спроведување постапка за оцена на влијанијата врз животната средина со исклучок на проектите за земјоделство, шумарство и водостопанство                                      85.000 денари

9. Подготвување на извештајот за соодветноста на студијата за оцена на влијанието на проектот врз животната средина за проекти од областа на интензивно живинарство и свињарство, како и за проекти од областа на земјоделство, шумарство и водостопанство                                      61.000 денари

#### Член 3

Овој правилник влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 07-1155/1                      Министер за животна  
3 март 2006 година      средина и просторно планирање,  
Скопје                                      д-р **Зоран Шапуриќ**, с.р.

### **РЕГУЛАТОРНА КОМИСИЈА ЗА ЕНЕРГЕТИКА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА**

### 394.

Врз основа на член 39, став 3 од Законот за енергетика (“Службен весник на РМ“ бр.47/97, 40/99, 98/00, 94/02, 38/03 и 40/05), член 28 од Законот за акцизите (“Службен весник на РМ“ бр. 32/01, 50/01, 52/01, 45/02, 98/02, 24/03, 96/04 и 38/05), член 28 и 29 од Законот за данокот на додана вредност (“Службен весник на РМ“ бр. 44/99, 59/99, 86/99, 11/00, 8/01, 21/03 и 19/04), Законот за животната средина (“Службен весник на РМ“ бр. 53/05), Регулаторната комисија за енергетика на Република Македонија, на седницата одржана на 20.03.2006 година, донесе

### **О Д Л У К А ЗА ОПРЕДЕЛУВАЊЕ НАЈВИСОКИ ЦЕНИ НА ОДДЕЛНИ НАФТЕНИ ДЕРИВАТИ УТВРДЕНИ СОГЛАСНО МЕТОДОЛОГИЈАТА**

#### Член 1

Претпријатијата кои произведуваат деривати од нафта можат да ги формираат цените на одделни нафтени деривати така што највисоките производни цени да изнесуваат и тоа:

а) Моторни бензини	ден/лит
- МБ-96 (ПРЕМИУМ)	до 25,724
- БМБ-90 (БЕЗОЛОВЕН РЕГУЛАР)	до 25,531
- БМБ-95 (БЕЗОЛОВЕН ПРЕМИУМ)	до 25,956
б) Дизел гориво	ден/лит
- Д (ДИЗЕЛ)	до 29,488
в) Масло за горење	ден/лит
- екстра лесно (ЕЛ)	до 29,565
г) Мазут	ден/кг
- М-1 (М)	до 19,059
- М-2	до 19,034

## Член 2

Претпријатијата и другите правни и физички лица, што вршат промет на нафтени деривати и увозници (во натамошниот текст: претпријатија) ги формираат цените за одделни нафтени деривати така што:

А. Највисоките малопродажни цени (1 ГРУПА НА ЦЕНИ) да изнесуваат и тоа:

а) Моторни бензини	ден/лит
- МБ-96 (ПРЕМИУМ)	до 64,00
- БМБ-90 (БЕЗОЛОВЕН РЕГУЛАР)	до 60,50
- БМБ-95 (БЕЗОЛОВЕН ПРЕМИУМ)	до 61,00
б) Дизел гориво	ден/лит
- Д (ДИЗЕЛ)	до 53,50
в) Масло за горење	ден/лит
- екстра лесно (ЕЛ)	до 43,00
г) Мазут	ден/кг
- М-1 (М)	до 23,139
- М-2	до 23,109

Б. Претпријатијата што вршат промет на нафтени деривати можат да ги формираат цените за одделни нафтени деривати во однос на највисоките цени од точката А на став 1 на овој член (1 ГРУПА НА ЦЕНИ), освен од потточката "г" и тоа: за 0,5 ден/лит пониски (2 ГРУПА НА ЦЕНИ), за 1,00 ден/лит пониски (3 ГРУПА НА ЦЕНИ) и за 1,5 ден/лит пониски (4 ГРУПА НА ЦЕНИ), согласно следната табела и да изнесуваат:

НАФТЕН ДЕРИВАТ	(2 ГРУПА НА ЦЕНИ) ден/лит	(3 ГРУПА НА ЦЕНИ) ден/лит	(4 ГРУПА НА ЦЕНИ) ден/лит
МБ - 96 (ПРЕМИУМ)	63,50	63,00	62,50
БМБ - 90 (БЕЗОЛОВЕН РЕГУЛАР)	60,00	59,50	59,00
БМБ - 95 (БЕЗОЛОВЕН ПРЕМИУМ)	60,50	60,00	59,50
Д - ДИЗЕЛ	53,00	52,50	52,00
ЕЛ - ЕКСТРА ЛЕСНО	42,50	42,00	41,50

Претпријатијата што вршат промет на нафтени деривати можат да вршат промет на секој дериват поодделно по една од цените утврдени за тој дериват во една од групите на цени определени согласно оваа одлука.

Цените од сите четири ценовни групи формирани согласно став 1 на овој член, освен цените за мазутот М-1 и М-2, важат франко пумпна станица, а цените на мазутот М-1 и М-2 важат франко производител во земјата.

Во цените од сите четири ценовни групи формирани согласно став 1 на овој член, освен во цените за мазутот М-1 и М-2, содржани се и трошоците за превоз од 0,50 ден/литар.

Во малопродажните цени формирани согласно овој член содржан е данокот на додадена вредност согласно Законот.

## Член 3

Во малопродажните цени утврдени со членот 2 од оваа одлука содржан е надоместокот за финансирање на активностите во областа на животната средина кој согласно Законот за животната средина го плаќаат обврзниците утврдени со овој закон и тоа:

а) Моторни бензини	ден/лит
- МБ-96 (ПРЕМИУМ)	0,150
- БМБ-90 (БЕЗОЛОВЕН РЕГУЛАР)	0,080
- БМБ-95 (БЕЗОЛОВЕН ПРЕМИУМ)	0,080
б) Дизел гориво	ден/лит
- Д (ДИЗЕЛ)	0,030
в) Масло за горење	ден/лит
- екстра лесно (ЕЛ)	0,040
г) Мазут	ден/кг
- М-1 (М)	0,050
- М-2	0,050

## Член 4

Во малопродажните цени утврдени со членот 2 од оваа одлука акцизите кои ги плаќаат обврзниците согласно Законот изнесуваат и тоа:

а) Моторни бензини	ден/лит
- МБ-96 (ПРЕМИУМ)	24,663
- БМБ-90 (БЕЗОЛОВЕН РЕГУЛАР)	21,960
- БМБ-95 (БЕЗОЛОВЕН ПРЕМИУМ)	21,959
б) Дизел гориво	ден/лит
- Д (ДИЗЕЛ)	12,121
в) Масло за горење	ден/лит
- екстра лесно (ЕЛ)	3,136
г) Мазут	ден/кг
- М-1 (М)	0,100
- М-2	0,100

## Член 5

Во малопродажните цени утврдени согласно членот 2 од оваа одлука, трошоците на прометот на секој поодделен нафтен дериват од секоја ценовна група изнесуваат:

НАФТЕН ДЕРИВАТ	(1 ГРУПА НА ЦЕНИ) ден/лит	(2 ГРУПА НА ЦЕНИ) ден/лит	(3 ГРУПА НА ЦЕНИ) ден/лит	(4 ГРУПА НА ЦЕНИ) ден/лит
МБ - 96 (ПРЕМИУМ)	3,200	2,776	2,353	1,929
БМБ - 90 (БЕЗОЛОВЕН РЕГУЛАР)	3,200	2,776	2,353	1,929
БМБ - 95 (БЕЗОЛОВЕН ПРЕМИУМ)	3,200	2,776	2,353	1,929
Д - ДИЗЕЛ	3,200	2,776	2,353	1,929
ЕЛ - ЕКСТРА ЛЕСНО	3,200	2,776	2,353	1,929
МАЗУТ М - 1	0,400	0,400	0,400	0,400
МАЗУТ М - 2	0,400	0,400	0,400	0,400

**Член 6**

Оваа одлука влегува во сила со денот на објавувањето во “Службен весник на Република Македонија”, а ќе се применува од 00,01 часот на 21.03.2006 година.

Бр. 02-405/1  
20 март 2006 година  
Скопје

Претседател,  
**Славе Ивановски, с.р.**

**АГЕНЦИЈА ЗА РАЗУЗНАВАЊЕ****55.**

Врз основа на член 55 став 2 од Законот за организација и работа на органите на државната управа (“Сл. весник на РМ “ бр. 58/00), директорот на Агенцијата за разузнавање донесе

**О Д Л У К А  
ЗА ВОСТАНОВУВАЊЕ НА ДЕНОТ НА АГЕНЦИЈАТА ЗА РАЗУЗНАВАЊЕ**

1. Во Република Македонија, 29-ти Март се востановува за Ден на Агенцијата за разузнавање.

2. Оваа одлука влегува во сила со денот на објавување во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 01-272/1  
13 март 2006 година  
Скопје

Агенција за разузнавање  
Директор,  
д-р **Лазар Китаноски, с.р.**

**КОМИСИЈА ЗА ЗАШТИТА  
НА КОНКУРЕНЦИЈАТА**

**56.**

Врз основа на член 15 и член 26 од Законот за заштита на конкуренцијата („Службен весник на Република Македонија“ бр. 4/05) и член 205 од Законот за општата управна постапка („Службен весник на Република Македонија“ бр. 38/05), постапувајќи по службена должност против „Скопски Пазар“ АД Скопје во постапката за утврдување на злоупотреба на доминантна позиција на пазарот, при формирањето и наплатавањето на цените за издавање на тезга под закуп на пазарите на мало, Комисијата за заштита на конкуренцијата, на седницата одржана на ден 19.10.2005 година, го донесе следното

**РЕШЕНИЕ**

1. Се утврдува дека „Скопски Пазар“ АД Скопје ја злоупотребува доминантната позиција на пазарот, на начин што од 2003 година формира и наплатува превисоки цени за издавање на тезги под закуп на пазарите на мало на територијата на град Скопје.

2. Се забранува „Скопски Пазар“ АД Скопје да ги применува цените формирани со Одлука бр. 02-320/4 од 04.04.2005 година, за изменување и дополнување на Одлуката и Тарифникот за утврдување на висина на надоместоци за услуги на пазарите бр. 02-420/6 од 09.04.2003 година, за издавање на тезги под закуп на пазарите на мало.

3. Се наложува „Скопски Пазар“ АД Скопје формирањето на цените за издавање на тезги под закуп на пазарите на мало да го изврши врз основа на трошковниот принцип, во рок од 30 дена од конечното на ова решение.

4. Во случај на непостапување по условите на точка 2 и 3 од ова решение, ќе бидат преземени дејствија заради примена на казнените одредби од член 47 од Законот за заштита на конкуренцијата.

Бр. 07-56/26  
Скопје

Претседател,  
**Панче Бардаров, с.р.**

Врз основа на член 40 од Законот за заштита на конкуренцијата (“Службен весник на РМ” бр. 4/2005) и член 240 од Законот за општата управна постапка (“Службен весник на РМ” бр. 38/2005), Комисијата за решавање на жалби од областа на конкуренцијата решавајќи по жалбата на “Скопски Пазар” АД Скопје, изјавена против решението бр. 07-56/26 од 19.10.2005 година на Комисијата за заштита на конкуренцијата, на седницата одржана на ден 13.01.2006 година, донесе

**РЕШЕНИЕ**

1. Жалбата на “Скопски Пазар” АД Скопје, изјавена против решението бр. 07-56/26 од 19.10.2005 година на Комисијата за заштита на конкуренцијата, се одбива како неоснована.

2. Во однос на казнените одредби, точката 4 од решението се менува и тоа наместо член 47 се заменува со член 45.

3. Ова решение е конечно во управна постапка.

Уп. II Бр. 09-3/1  
Скопје

Претседател,  
проф. д-р **Методија Стојков, с.р.**

**57.**

Врз основа на член 15 и член 26 од Законот за заштита на конкуренцијата (“Службен весник на Република Македонија” бр. 4/05) и член 205 од Законот за општата управна постапка (“Службен весник на Република Македонија” бр. 38/05), постапувајќи по службена должност против ЈП “Пазари” Битола во постапката за утврдување на злоупотреба на доминантна позиција на пазарот, при формирањето и наплатавањето на цените за издавање на продажен простор - тезга под закуп на пазарите на мало, Комисијата за заштита на конкуренцијата, на седницата одржана на ден 25.10.2005 година, го донесе следното

**РЕШЕНИЕ**

1. Се утврдува дека ЈП “Пазари” Битола ја злоупотребува доминантната позиција на пазарот, на начин што од 2003 година формира и наплатува превисоки цени за издавање на продажен простор - тезга под закуп на пазарите на мало на територијата на град Битола.

2. Се забранува ЈП “Пазари” Битола да ги применува цените формирани со Одлука бр. 02-443/4 од 30.12.2002 година за утврдување на услугите на ЈП “Пазари” Битола, за издавање на продажен простор - тезга под закуп на пазарите на мало, а за која Одлука согласност дал Советот на Општина Битола со Решение бр. 07-130/11 од 27.02.2003 година.

3. Се наложува ЈП “Пазари” Битола формирањето на цените за издавање на продажен простор - тезги под закуп на пазарите на мало да го изврши врз основа на трошковниот принцип, во рок од 30 дена од конечното на ова решение.

4. Во случај на непостапување по условите на точка 2 и 3 од ова решение, ќе бидат преземени дејствија заради примена на казнените одредби од член 47 од Законот за заштита на конкуренцијата.

Бр. 07-56/27  
Скопје

Претседател,  
**Панче Бардаров, с.р.**

Врз основа на член 40 од Законот за заштита на конкуренцијата ("Службен весник на РМ" бр. 4/2005), член 239 став 3 и член 243 став 2 од Законот за општата управна постапка ("Службен весник на РМ" бр. 38/2005), Комисијата за решавање на жалби од областа на конкуренцијата решавајќи по жалбата на ЈП "Пазари" Битола, изјавена против решението бр. 07-56/27 од 25.10.2005 година на Комисијата за заштита на конкуренцијата, на седницата одржана на ден 13.01.2006 година, донесе

### РЕШЕНИЕ

1. По повод жалбата на ЈП "Пазари" Битола, точка 3 од Решението на Комисијата за заштита на конкуренцијата бр. 07-56/27 од 25.10.2005 година, се менува и гласи:

"Се наложува ЈП "Пазари" Битола формирањето на цените за издавање на продажен простор - тезги под закуп на пазарите на мало, да го изврши врз основа на трошковниот принцип, во рок од 60 дена од конечноста на ова решение".

2. Во однос на казнените одредби, точката 4 од решението на Комисијата за заштита на конкуренцијата се менува, членот 47 се заменува со член 45.

3. Ова решение е конечно во управна постапка.

Уп. II Бр. 09-4/1  
Скопје

Претседател,  
проф. д-р **Методија Стојков, с.р.**

### 58.

Врз основа на член 15 и член 26 од Законот за заштита на конкуренцијата ("Службен весник на Република Македонија" бр. 4/05) и член 205 од Законот за општата управна постапка ("Службен весник на Република Македонија" бр. 38/05), постапувајќи по барањето за поведување на постапка поднесено од Здружението за заштита на правата на автобуски превозници ЕУРО ТУРИНГ, Скопје против Друштвото за превоз, промет и услуги РУЛЕ ТУРС ДОО експорт - импорт, Скопје заради утврдување на забранетост на договор и злоупотреба на доминантна позиција на пазарот - давање услуги на Автобуската станица - Скопје, Комисијата за заштита на конкуренцијата, на седницата одржана на ден 28.12.2005 година, го донесе следното

### РЕШЕНИЕ

1. Барањето на Здружението за заштита на правата на автобуски превозници ЕУРО ТУРИНГ, Скопје да се утврди забранетост на Договорот за закуп на објект - Автобуска станица - Скопје склучен помеѓу Град Скопје и РУЛЕ ТУРС ДООЕЛ, Скопје, се одбива како неосновано.

2. Се утврдува дека Друштвото за превоз, промет и услуги РУЛЕ ТУРС ДОО експорт - импорт, Скопје, како единствено претпријатие на пазарот во давање на услуги на Автобуската станица - Скопје ја злоупотребува доминантната позиција, на начин што во текот на 2005 година применува различни услови при договарање и наплата на надомест на превозниците како корисници на исти услуги - продажба на возни билети, со што одредени корисници ги става во понеповолна конкурентска позиција;

3. Се забранува Друштвото за превоз, промет и услуги РУЛЕ ТУРС ДОО експорт - импорт, Скопје да применува различни услови за давање на исти услуги - продажба на возни билети на превозниците како корисници на овие услуги;

4. Се наложува Друштвото за превоз, промет и услуги РУЛЕ ТУРС ДОО експорт - импорт, Скопје, да применува исти услови при договарање и наплата на надомест за продажба на возни билети за сите корисници на оваа услуга, во рок од 30 дена од конечноста на ова решение;

5. Во случај на непостапување по точка 3 и 4 од ова решение, ќе бидат преземени дејствија заради примена на казнените одредби од член 47 од Законот за заштита на конкуренцијата.

Бр. 07-179/12  
Скопје

Претседател,  
**Панче Бардаров, с.р.**

Врз основа на член 40 од Законот за заштита на конкуренцијата ("Службен весник на РМ" бр. 4/2005) и член 240 од Законот за општата управна постапка ("Службен весник на РМ" бр. 38/2005), Комисијата за жалби од областа на конкуренцијата решавајќи по жалбата на Друштвото за превоз, промет и услуги РУЛЕ ТУРС ДОО експорт - импорт, Скопје, изјавена против решението бр. 07-179/12 од 28.12.2005 година на Комисијата за заштита на конкуренцијата, на седницата одржана на ден 02.03.2006 година, донесе

### РЕШЕНИЕ

1. Жалбата на Друштвото за превоз, промет и услуги РУЛЕ ТУРС ДОО експорт - импорт, Скопје, изјавена против решението бр. 07-179/12 од 28.12.2005 година на Комисијата за заштита на конкуренцијата, се одбива како неоснована.

2. Во однос на казнените одредби, точката 4 од решението се менува и тоа наместо член 47 се заменува со член 45.

3. Ова решение е конечно во управна постапка.

Уп. II Бр. 09-2/2  
Скопје

Претседател,  
проф. д-р **Методија Стојков, с.р.**

## ЈП СЛУЖБЕН ВЕСНИК НА РМ ВИ НУДИ ГОЛЕМО НАМАЛЕНИЕ НА ИЗДАНИЈАТА

Р.бр	Изданија	Цена		Р.бр	Изданија	Цена	
		стара	нова			стара	нова
1	<b>Збирки на прописи од областа на локалната самоуправа, 2004</b>			7	<b>Збирка на меѓународни конвенции од областа на кривичното право, 2000</b>	150,00	<b>100,00</b>
а)	<b>I книга</b> – (Законите за: локална самоуправа; територијална организација на локалната самоуправа; за градот Скопје; финансирањето на единиците на локалната самоуправа и Законот за локалните избори – редакциски пречистен текст).	900,00	<b>400,00</b>	8	<b>Закон за општата управна постапка</b> (со коментар) Проф. д-р С. Гелевски, 2005	600,00	<b>500,00</b>
б)	<b>II книга</b> – (Законите за: комуналните такси; даноци на имот; угостителска дејност; туристичка дејност и Законот за вршење занаетчиска дејност).	600,00	<b>300,00</b>	9	<b>Закон за работните односи</b> (редакциска збирка, 2005)	660,00	<b>400,00</b>
в)	<b>III книга</b> – (Редакциски пречистени текстови на Законите за: основното образование; средното образование; заштита на децата и Законот за социјална заштита).	700,00	<b>350,00</b>	10	<b>Закон за извршната постапка</b> Д-р С. Георгиевски, 2002	300,00	<b>200,00</b>
г)	<b>IV книга</b> – (Закон за управување со отпадот, Закон за квалитетот на амбиентниот воздух; Законите за заштита на природата)	500,00	<b>350,00</b>	11	<b>Закон за спречување на корупцијата</b> Со Закони за ратификација на конвенции Д-р Ј. Проєвски (со објаснувања), 2002	250,00	<b>100,00</b>
д)	<b>Комплет од четирите книги - Збирки на Законите од областа на локалната самоуправа, 2004, по цена од</b>	2.100,00	<b>1.200,00</b>	12	<b>Закон за денационализација</b> (со коментар, објаснувања и обрасци) Д-р С. Георгиевски, 2000	250,00	<b>200,00</b>
2	<b>Збирка на прописи (редакциска)</b> (Законите за: градење; за просторно и урбанистичко планирање; за животната средина), 2005	700,00	<b>350,00</b>	13	<b>Збирка на прописи од областа на државјанството</b> Д-р Ф. Стоев, М-р М. Лазарова – Трајковска, 1998	200,00	<b>150,00</b>
3	<b>Закон за трговските друштва</b> , со вовед, 2004	800,00	<b>500,00</b>	14	<b>Устав на Република Македонија</b> (со сите амандмани од I - XXX), 2005 на македонски јазик (тврд повез) мал формат		<b>150,00</b>
4	<b>Закон за јавните набавки, 2004</b> (со подзаконските акти)	200,00	<b>100,00</b>	15	<b>Устав на Република Македонија</b> (со сите амандмани од I - XXX), 2005 на македонски и на англиски јазик (во една книга), голем формат		<b>300,00</b>
5	<b>Закон за кривична постапка и Закон за извршување на санкциите</b> (редакциски пречистени текстови)	900,00	<b>400,00</b>	16	<b>Комплет CD-ROM изданија 2001, 2002, 2003, 2004 и 2005 година</b>		<b>4.000,00</b>
6	<b>Кривичен законик</b> од проф. д-р Методија Каневчев (со кратки упатства, објаснувања и регистар на поимите), 2005	700,00	<b>600,00</b>	17	<b>Поединечни CD-ROM изданија 2001, 2002, 2003, 2004 и 2005 година</b>		<b>1.000,00</b>
				18	<b>Регистар на прописи на РМ</b>		<b>3.700,00</b>
				19	<b>WEB - базата на прописи од 1945 до денес.</b> www.slvesnik.com.mk		

### П О Р А Ч К А Б Р. 33

Со ова неотповикливо ги порачуваме изданијата под реден број \_\_\_\_\_ во \_\_\_\_\_ примероци; р.бр. \_\_\_\_\_ во \_\_\_\_\_ примероци; р.бр. \_\_\_\_\_ во \_\_\_\_\_ примероци; р.бр. \_\_\_\_\_ во \_\_\_\_\_ примероци; р.бр. \_\_\_\_\_ во \_\_\_\_\_ примероци; р.бр. \_\_\_\_\_ во \_\_\_\_\_ примероци.

Доказот за извршена уплата на жиро с-ка 300000000188798 и порачката ги испраќаме по пошта на адреса бул. „Партизански одреди“ бр. 29, п. фах 51, 1000, Скопје, или на телефакс број + 389-2-311-22-67.

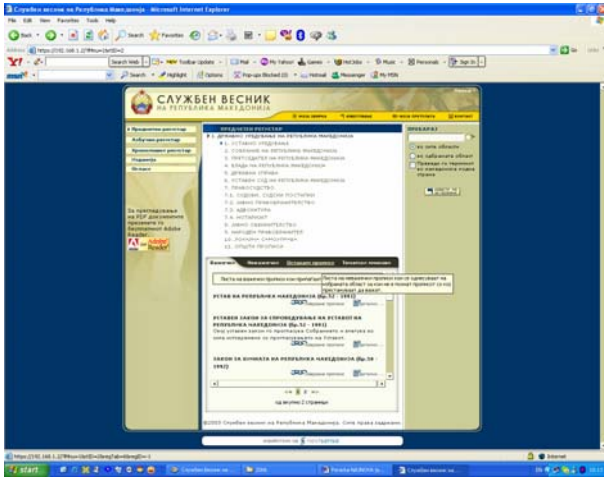
Порачател: \_\_\_\_\_

Место: \_\_\_\_\_, ул. \_\_\_\_\_, бр. \_\_\_\_\_, тел./факс \_\_\_\_\_

Потпис на порачателот

Во \_\_\_\_\_, \_\_\_\_\_ 2006 година. (М.П.) \_\_\_\_\_

# ЈП СЛУЖБЕН ВЕСНИК НА РМ ВИ НУДИ



**1. База на прописи** на целата важечка законска и подзаконска регулатива од 1945 година до денес (околу 9000 прописи, распоредени во 22 области и преку 64 подобласти), како и тековното издавање на службениот весник во дигитална форма.

- **За период од 12 месеци, за претплатниците на печатеното издание „Службен весник на РМ“:**

а) **за над десет** претплатнички акаунти.....**4.880,00** денари по акаунт;

б) **од шест до десет** претплатнички акаунти.....**6.588,00** денари по акаунт;

в) **од еден до пет** претплатнички акаунти.....**8.540,00** денари по акаунт.

- **За период од 12 месеци, за оние кои не се претплатници на печатеното издание „Службен весник на РМ“:**

а) **за над десет** претплатнички акаунти.....**9.760,00** денари по акаунт;

б) **од шест до десет** претплатнички акаунти.....**10.980,00** денари по акаунт;

в) **од еден до пет** претплатнички акаунти.....**12.200,00** денари по акаунт.

- **За период од 1 месец - 1.400,00 денари по претплатнички акаунт.**

## 2. CD-ROM изданија

1) **Комплет CD-ROM изданија 2001, 2002, 2003, 2004 и 2005 година**.....**4000,00 денари**

2) **Поединечни CD-ROM изданија 2001, 2002, 2003, 2004 и 2005 година**.....**1000,00 денари**

**3. Регистарот на прописи на РМ** е единствено комплетно издание во Републиката на сите прописи, со најбрзо-двомесечно тековно ажурирање и овозможува брзо и лесно пребарување по азбучен и предметен регистар на законската и подзаконската регулатива. При секое ажурирање претплатниците добиваатgratis додаток на збирка актуелни прописи.

Секој нов претплатник со основната влошка добива и **gratis** класер-кутија.

**Цена**.....**3.700,00 денари.**

Цените се со пресметан ДДВ.

## П О Р А Ч К А

Со ова неотповикливо ги порачуваме изданијата под реден број:

**1.** Во \_\_\_\_\_ акаунти;

**2.** Комплет во \_\_\_\_\_ примероци (2001 \_\_\_\_\_; 2002 \_\_\_\_\_; 2003 \_\_\_\_\_; 2004 \_\_\_\_\_ и 2005 \_\_\_\_\_ примероци);

**3.** Во \_\_\_\_\_ примероци.

Доказот за извршена уплата и порачката ги испраќаме по пошта.

**Порачател:** \_\_\_\_\_

**Место:** \_\_\_\_\_, ул. \_\_\_\_\_, бр. \_\_\_\_\_, тел./факс \_\_\_\_\_

**Моб.** \_\_\_\_\_

**Потпис на порачателот** \_\_\_\_\_

Во \_\_\_\_\_, \_\_\_\_\_ 2006 година.

(М.П.) \_\_\_\_\_



www.slvesnik.com.mk  
contact@slvesnik.com.mk

Издавач: ЈП СЛУЖБЕН ВЕСНИК НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА, ц.о.-Скопје  
бул. "Партизански одреди" бр. 29. Поштенски фах 51.  
Директор и одговорен уредник - Борис Тренески.  
Телефон: +389-2-3298-860.  
Телефакс: +389-2-3112-267.

Претплатата за 2006 година изнесува 9.200,00 денари.  
„Службен весник на Република Македонија“ излегува по потреба.  
Рок за рекламации 15 дена.  
Жиро-сметка: 300000000188798.  
Депонент на Комерцијална банка, АД - Скопје.  
Печат: ЦЕТИС ПРИНТ ДООЕЛ увоз-извоз, Скопје.

